

Geplaatst bij zijn kantoor de hoofd-commie bij de Alg. kantoorindien van het B.B. West-Java, T. A. G. Van Renesse van Duyvenbode; bij 't kantoor van den Resident van Krawang te Poerwakarta L. M. A. Abrahami de Melverda thans geplaatst bij 't kantoor resp. van den resident van Krawang te Poerwakarta en van den gouverneur van West-Java.

CACTEEN-SPROOKJE

In modern bedrijf

In deze geheimzinnige planten schuilt een
schoone levensdrang. De verzamelaar
doorgronde nooden en verlangens
der natuurkinderen.

Zeer menselijke
eigenaardigheden blijven door
eeuwen heen bestaan en al mogen
zij tijdelijk gedeeltelijk of geheel
verloren gaan, toch komt er vaak een
periode, dat de mensheid als zoodanig
weer hetzelfde opnieuw doorleeft, zich op-
nieuw weer voor iets wat lang uit de
gedachten was, gaat interesseeren, opnieuw
weer hetzelfde als vroeger aangrijpt en
daarbij dan denkt iets geheel nieuws, iets
origineels aan te vatten. Bij kinderen en
zeker ook bij het opkomende jonge geslacht,
zien wij dezelfde verschijnselen in veel
sterkere mate optreden. Nemen we bijvoor-
beeld bij het kind de algemeene herleeft
rage voor een of ander laag vergeten spel
of de opnieuw aangwakkerde verzamelwoede
van een bepaald zich daartoe leenend object.
Denken we dan bij het opkomende geslacht
aan den drang, die dikwijls van hen uitgaat
om bestaande toestanden te willen veran-
deren, terwijl later dan blijkt, dat de door
hen als vooruitgang bestempelde maatregel
reeds meerdere malen door hun voorgangers
werd ondernomen en men slechts zeer zelden
met werkelijk iets nieuws zal hebben te
maken.

Zijn al deze menselijke eigenaardig-
heden meestal afhankelijk van een zeer toevallig
samentreffen van dikwijls niet speciaal
te onderkennen omstandigheden of
van niet te peilen bijzondere stroomingen,
is dit alles dus eigenlijk min of meer te
beschouwen als een soort wisselende en
weer terugkerende mode, een voorbeeld van
den laatste tijd is zeker dat van het zwak,
dat men tegenwoordig algemeen heeft voor
een groep van onze merkwaardigste planten.
Want de cactus is ongetwijfeld een heel
typisch vormsel van de natuur en de neig-
ing om den cactus te kweeken heeft zich
de laatste jaren onmiskenbaar in zeer sterke
mate getoond. Overal ziet men deze wonder-
lijke plantaardige wezens in huiskamers en
voor de ramen in onze woonwijken, terwijl
de bloemenwinkels zich allicht, bij deze
zich ontwikkelende aantrekkingskracht tot
den cactus, hebben aangepast, zoodat een
goed zakenman op dit gebied ook steeds
een min of meer uitgebreide collectie
cactussen ten verkoop voorradig zal hebben.
Op hun beurt voorzien de kwekers hun
klanten weer van het benodigde materiaal
en hier en daar ziet men hen zich geheel
of als nevenbedrijf op het kweeken van die
planten toeleigen.

Hoe het ook zij, het
is zeker de moeite waard
om een oogenblik bij
de belangwekkende cul-
tuur van den cactus
voor de liefhebbers stil
te staan. Wordt een en
ander thans nog dik-
wijls als iets geheel
nieuws van dezen tijd
aangezien, zoo dienen
we er in de eerste plaats
eens op te wijzen, dat
dit geenszins het geval
is. Ofschoon in zoo uit-
gebreide mate als thans,
de cactussen-cultuur
nog nooit is ter hand
genomen, toch hebben
wij hier in zekeren zin
met een soort mode te maken. Een mode,
die weliswaar is te begrijpen.

Toen in de gouden eeuw de Hollanders
over de heele wereld hun reizen uittrokken,
namen zij ook uit het vaderland der cact-
teenen — voornamelijk Zuid-Amerika — des
ze wonderlijke vormsels mee. In dien tijd wa-
hier te lande een algemeene liefhebberij
ontstaan voor vreemde planten en onze
kooplieden waren er trotst op om op hun
buitenplaatsen iets bijzonders te kunnen
toonen. Ons land bracht mede daardoor be-
kende plantenkenners voort, die allicht ook
hun aandacht vestigden op de cactussen.
Deze planten hadden vooral op de lange
zeereizen voor, dat haar door haar taaiheid
en bijzondere constructie bij minder goede
verzorging een lang leven was gewaarborgd.
Zoodoende vinden wij al in 1603 de aan-
wezigheid vermeld van een Opuntia en
Melocactus in den beroemden Leidschen
botanischen tuin en ook enige soorten in
den Amsterdamschen kruitdruif.

Hadden dus onze voorvaders uit dien
tijd een groot aandeel aan dit in Europa
invoeren, ook later hebben onszelangenoo-
ten zich op het gebied van de verspreiding
der kennis deze planten verdienstelijk ge-
maakt. Zoo zijn voor tachtig jaar reeds
enige werkers van den heer Th. F. Milken-
s, voor de liefhebbers verschenen en zag in
1884 een goed handboekje „tot de kennis
en voortplanting van alle bekende cactus-
soorten” van de hand van J. J. Krook te
Amsterdam het licht. Toentertijd zaten wij
dan ook midden in een liefhebberijperiode.
Als een tweede periode van opbloei van
de interesse voor cacteen is er weer een
ernstige studie geweest en wel in de tachtig-
iger jaren. Bekend is uit dien tijd het
resultaat van een West-Indische reis van
den vorigen Leidschen hoogleraar prof.

dr. W. F. R. Surin-
gar, die een groote
collectie van de
voor den leek moeilijk
te kweeken en door
onaanzienlijke bloei
minder aantrekkelijke
melocactussen verzamelde en hier-
voor in den Leidschen hortus een
aparte kas liet bouwen. Een studie
van deze planten in een vijftal „bij-
dragen” neergelegd werden later
door zijn zoon, den thans oud-Wageningschen
hoogleraar prof. dr. J. Valckenier Suringar,
nog aangevuld. Sindsdien verlaude de be-
langstelling, zoodat alleen nog in de bota-
nische tuinen te Amsterdam, Groningen en
Leiden en in de kassen van de Rotterdamsche
diergaarde collecties waren te vinden.

Thans echter is de liefde voor de cactu-
sen weer opgebloeid en wel in onovertroffen
mate. Niet weinig heeft daartoe meegewerkt
het krachtige streven van de in Juni 1912 op-
gerichte Nederlandsche vereeniging van ver-
plantenverzamelaars, waarvan thans mej. M. C.
Karsten te Terborg ijerig secretaris is, een
vereeniging waarvan honderden liefhebbers
lid zijn. En te verwonderen is deze opnieuw
opgekomen liefhebberij geenszins. Men be-
hoef maar eens bij kennissen of bij een
toevallig bezoek aan een of andere kas met
cacteen, een aantal bloeiende cactussen te
hebben gezien en er is plotseling, door de
treffende schoonheid van de bloemen, een
vurig enthousiasme in u ontwaakt. En zeker
het is het „Koningin van den Nacht”
betreft, de bloem van de klimmende zuil-
cactus. Er bestaat echter een gevaar bij deze
plotselinge opwelling om zelf cacteenver-
zamelaar te worden en dat is het dan zich
willen aanschaffen van de schoonst bloeiende
soorten, waarvan dikwijls de cultuur, vooral
voor den beginner, moeilijk is en van wel-
ke soorten dikwijls geen exemplaren zijn te
krijgen, die spoedig ook zulke mooie
bloemen te voorschijn zullen brengen.
Bovendien moet men zich eerst een heel
klein beetje inschieten op de kunst van het
kweeken en zich op de hoogte stellen
van de verlangens en nooden van deze
geheimzinnige planten, achter wier bescheiden
aanzien zulk een schoone
levensdrang schuilt,
die in den bloeitijd zoo
overweldigend zich kan
uiten. Daarom is het
wellicht goed om nu
eens in dezen tijd te
wijzen op de interessante
cultuur, die zoo velen
trekt. Eerst wat rond-
kijken bij deze gene,
die cactussen in zijn
bezit heeft en vooral er
wat over lezen. De bloei-
tijd is nu voorbij, maar
er zijn na den groeitijd
van nu ook winter-
bloeiende en het vroege
voorjaar is bij uitstek
een geschikte tijd om
zich wat nieuwe plan-
ten aan te schaffen.

Als men eerst maar wat weet, valt de
cultuur wel mee; met wat kennis omtrent
de behoeften en zijn standplaats en wa-
tervoorziening krijgt men alreeds eenig
inzicht in het waarom dier behoeften.
Een vaste standplaats is in verband met
temperatuur, zonlicht en grond vooral
belangrijk voor en gedurende den bloei-
tijd wanneer men zelfs den pot, waar de
plant in staat, niet mag draaien, daar
anders de knoppen afvallen. Felle zon kan
schadelijk zijn, want er zijn vele soorten
die in halfschaduw het beste groeien. De
grond op juiste wijze bereid kan een gunstige
werking op de ontwikkeling hebben. Met
de watervoorziening worden wel de meeste
fouten gemaakt; de een houdt den grond
te nat, waardoor rotting optreedt, een tweede
geeft te weinig, waardoor de planten wel uit-
drogen en als een mummie nog lang voort-
levend versleten kunnen worden, terwijl
bij de gelede cactussen, de leden bij water-
gebrek gaan afvallen. Een andere bijzondere
belangwekkende kwe-
te is die van het stek-
ken. Een eenvoudig en lid
afnemen, de snijwond
kalm een paar dagen
laten opdrogen, zoodat
sich een beschermend
kurklaagje kan vormen,
en het lid in een potje
loos, doch gesteund op
den grond zetten, op
een laagje geklopte over-
dezen grond uitgesprei-
de houtskool, is vrijwel
alle voorbereidende
werk om een nieuwe
plant te krijgen. Deze
methode duurt lang om
bloeiende planten te
krijgen, maar heeft het
voordeel, dat men zijn

verzameling met stekjes van vrienden en
kennissen kan uitbreiden.

Waarmee beginnen?

Men begint echter het best met dank-
bare soorten, die vrij spoedig mooi bloeien.
Van de cactusgeslachten komen er feitelijk
voor den beginner slechts een aantal in
aanmerking, maar die geslachten bevatten
dan ook zeer veel geschikte soorten.

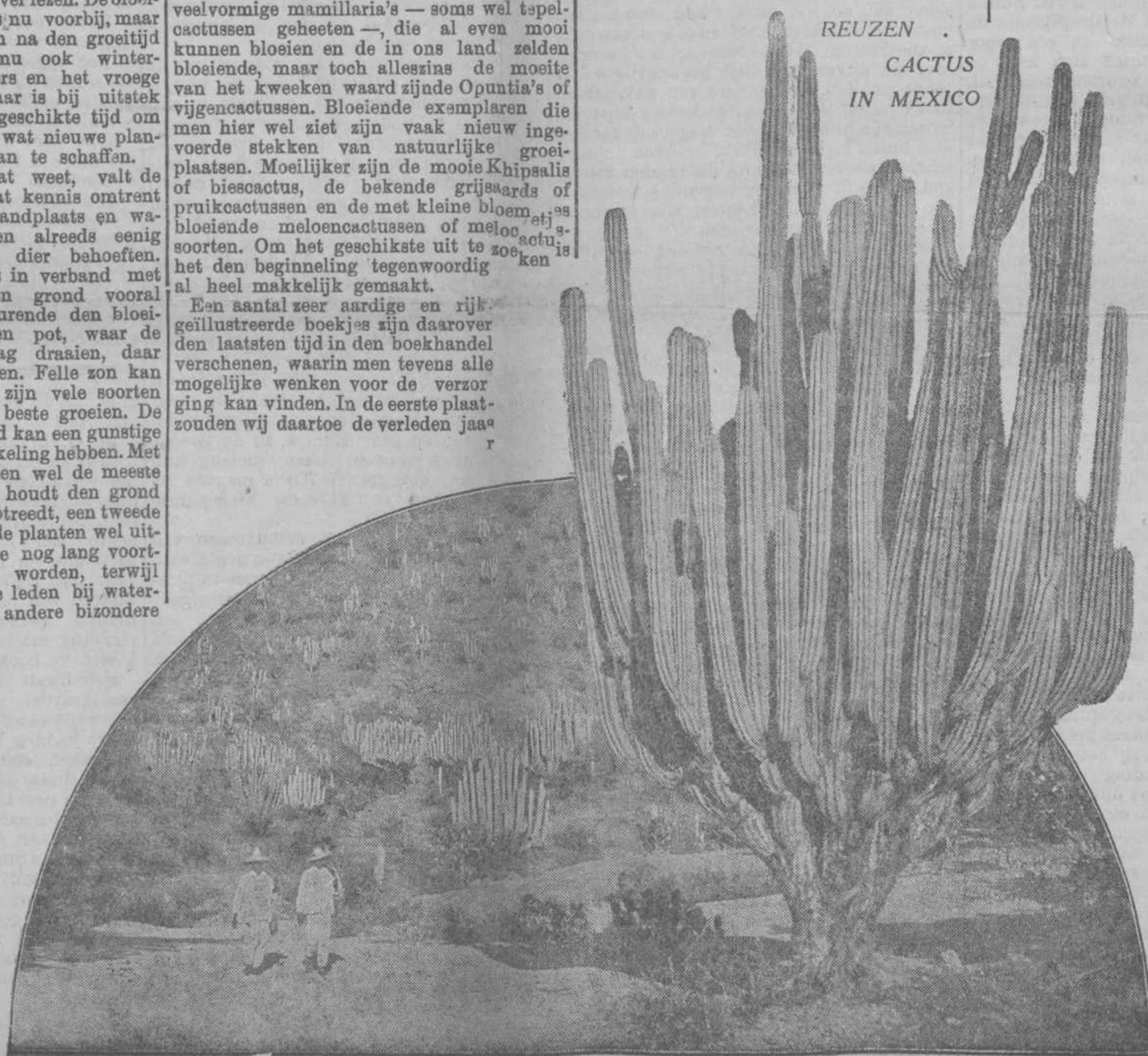
Zoo zijn er in de eerste plaats de soorten
van het geslacht Cereus of zuilcactussen,
waartoe ook de mooie ééa nacht bloeiende
„Koningin der Nacht” hoort, die zelf echter
in een warme kas thuis hoort. Dan heeft
men de phyllocactus — de bladcactussen —
die prachtig kunnen bloeien en zeer veel
varieteiten vormen. Voorts de Epiphyllum
of lidcactus, die vaak breeds sterk vertakte
plantengestel met zeer veel bloemen. Geheel an-
ders en gedrongen van vorm zijn de geslachts-
soorten van Echinopsis — Zeeegelcactus —,
Echinocereus — Egelzuilcactus — en Echino-
cactus — de Egelcactus. Dan resten nog de
veelvormige mamillaria's — soms wel tapel-
cactussen geheeten —, die al even mooi
kunnen bloeien en de in ons land zelden
bloeiende, maar toch alleszins de moeite
van het kweeken waard zijnde Opuntia's of
vijgenactussen. Bloeiende exemplaren die
men hier wel ziet zijn vaak nieuw inge-
voerde stekken van natuurlijke groei-
plaatsen. Moeilijker zijn de mooie Khipalis
of biescactus, de bekende grijsaards
of pruikactussen en de met kleine bloem-
bloeiende melocactussen of melocactus-
soorten. Om het geschikte uit te zoeken
het den beginner tegenwoordig
al heel makkelijk gemaakt.

En aantal zeer aardige en rijk
geïllustreerde boekjes zijn daarover
den laatste tijd in de boekhandel
verschenen, waarin men tevens alle
mogelijke wenken voor de verzor-
ging kan vinden. In de eerste plaats
zouden wij daartoe de verleden jaar

verschenen boekjes willen noemen van G. D.
Duursma „Onze cactussen”, een praktisch
handboek voor den amateurskweeker,
verschenen bij de uitg.-maatschappij Kosmos
te Amsterdam, en van J. M. van den Hon-
ten, het boekje „cactussen” verschenen in
een reeks van liefhebberijen van W. I. en
J. Brusse te Rotterdam. Dan is er nog een
kleiner boekje met uitgebreide soortenbe-
schrijving in de bekende Kosmos-serie
„Weten en Kunnen” van J. J. Verbeek
Wolhuis, terwijl in deze zelfde serie binnen-
kort een boekje van de hand van den heer
G. D. Duursma, jaren lang secretaris van
de Nederlandsche vereeniging van verplantenver-
zamelaars, waarin de behandeling van cactus-
sen en ook andere vetplanten van maand
tot maand zal worden behandeld.

Ook al direct, maar zeker als men min
of meer is ingeschoten en werkelijk lief-
hebberij in het kweeken heeft gekregen,
verdiept het aanbeveling om voor f 3 lid te
worden van de genoemde vereeniging. Men

REUZEN
CACTUS
IN MEXICO

krijgt dan een
keurig uitgevoerd
maandblad Suc-
culenta, dat reeds zijn
tiende jaargang beleefd,
waarin allerlei belang-
wekkende problemen en
planten worden behandeld waar-
door men op de hoogte blijft van
het vereenigingsleven, terwijl men
tegeninsluiting van port voor ant-
woord recht krijgt vragen over de
teelt te stellen, van de gratis ruil-
rubriek kan gebruik maken en van
de bibliotheek kan profiteren. Voor
Amsterdam zij als bijzonderheid vermeld,
dat ernstige plannen bij de afdeling daar
ter stede in voorbereiding zijn om in het
volgend jaar een tentoonstelling te houden.
Het genot, dat de liefhebberij van het
kweeken van cactussen kan geven en 't ge-
not dat een cactus ons kan verschaffen in
den bloeitijd geeft dezen planten 'n bijzondere
waarde. Toch is het wel aardig hier nog
even te wijzen op het nut, dat van zekere
Opuntia's, wel genoemd Nopal, vroeger
werd getrokken door de teelt daarop van
de cochenilleluis. Anders soorten weer
dienden met hun stekelige habitus tot
afweerplanten bij fortificaties en rondom
tuinen. Trouwens buiten het eigenlijke
vaderland Amerika, zijn vele soorten elders
volkomen verwilderd, zoodat in de Riviera
en op Corsica bijvoorbeeld, terwijl zij in
Australië, evenals het daar te kwader ure
ingevoerde konijn, tot een ware landsplaag
zijn geworden. Wat het nut betreft, lijkt
het ons niet ongeschikt hier tot besluit
weer te geven wat daaromtrent in het aardige
liefhebbersboekje van 1847 in de lusterrijke
taal van onze voorouders wordt gezegd:
„Hoewel het nut van alle cactussoorten
nog niet bekend is, zoo zijn er toch vele
die van dagelijksch gebruik zijn. De zwaar
gedoemde opuntia, dient tot omtuining van
kleine gronden, en deze heggew worden zoo
dicht dat er geen rat door kan komen son-
der er een gedeelte van zijn pels bij in
te schieten. De hoogoploeiende Cereus
Hexagonus wordt in Florida wel gebruikt
tot palissadering van enkele woningen.

Opuntia ferox wordt geplant op de glaci-
en andere toenaderingen van veldwer-
ken, waar zij met millioenen lange en
scherpe doornen elk naderbij komen onmo-
gelijk maken. De Nopal is van het hoogste
nut, daar zij dient om daarop het cochenille-
insect voort te kweeken. Dit insect is een
soort van boomluise, het hecht zich op de
plant, voedt zich met het sap, wordt einde-
lijk verzameld, gedroogd en in den handel
gebracht, tot het verder verwerken en voort-
brengen der schoone
cochenille of karmijn-
kleur. De voornaamste
kweekerijen in de Ne-
derlandse bezittingen
bevinden zich op Cura-
çao en Bonaire. De Ne-
derlandse Staatscou-
rant no. 255 van 1846
zegt daaromtrent: De
Nopal-cultuur voor de
cochenilleteelt op Cura-
çao aangevangen en op
Bonaire en Aruba voort-
gezet, heeft hare voor-
naamste uitbreiding op
Bonaire verkregen. De
opbrengst, in 1844
slechts 502½ ponden
bedragende, is in 1845
geklommen tot 2406½
ponden, en is in 1846
geraamd op 9000 pon-
den. Het etablissement
Guatemala op Bonaire
heeft in 1845 van een
oppervlakte van 2½ bun-
ders bevattende 14.500
Nopalplanten, in twee
inzamelingen opgele-
verdeene hoeveelheid
van 1644 ponden cho-
chenille, welke is ver-
kocht voor f 4389.

Ir. F. W. Burger.
[Nadruk verboden].

Linksonder in den cirkel: in volle schoon-
heid de „Koningin der nacht”, en aan den voet
der pagina een geweldige „Candelabra” die
waartijk haar naam niet onverdiend draagt. De
ovaal in het midden brengt een overzicht van
Europa's grootste kweekerij, de „Cactéophile”
te Contich bij Antwerpen, waar 1001 variëteit-
ten haar warme vaderland terugvinden, die de
Zij schraagt een hoorn des overvloeds, die de
fraaiste bloemdragers uitzendt: van links bo-
ven tot aan de palissades van „Etna, Grusonii”
prijken achtereenvolgens een bladcactus met tal
van fijne bloemen, gele Opuntias, de Echino-
cactus Sebispinus (een egel met weerhaakdoor-
nen), Triumph des Anthicum (oranjekleurig
rood, de donkerste in onze tuin) en Mamilla-
ria's, rijke, geelwitte, bloeiende.
Midden boven liggen bloemen en langbehaard
lichaam van den Echinocereus de Loeti (de
z.g. grijsaard) en rechts volgen wonderlijke
producten der Belgische kassen met exotische
kleurenpracht en bizarre vormen.
Ten slotte twee tegenstellingen: het kind,
dat lacht tegen een buikig heer in een te nauw
potje en de cacteenkapper, die met kam, bor-
stel en... tiefde aan het werk is.

CACTEEN-CULTUUR ALS BEDRIJF.

„Cactussen” zijn modeplanten geworden.
Weinigen zullen echter, bij het beschouwen
van hun plantjes in de huiskamer, vermo-
den, dat het kweeken der Cactussen soms
tot een apart bedrijf geworden is. Zelfs
onder de kwekers, de vakmensen dus,
zullen velen nauwelijks kunnen gelooven,
dat in het kassencomplex van de elders in
dit blad afgebeelde kweekerij, niets anders
dan Cactussen en daaraan verwante vetplan-
ten worden aangetroffen. En toch worden
op dit bedrijf van den heer Frants De Laet te
Contich, een dorpje dicht bij Antwerpen,
niets anders dan deze planten gekweekt.

In 1886 uit liefhebberij met zes op de
bloemenmarkt te Antwerpen gekochte
plantjes begonnen, breidde het bedrijf zich
gestadig uit, terwijl later het kweeken voor
den handel ter hand werd genomen.

Door eigen plantenziekers werden op de
oorspronkelijke groeiplaatsen in Amerika en
Afrika alle mogelijke nieuw ontdekte plan-
ten naar Contich gebracht, waar steeds
meer nieuwe kassen moesten worden bij-
gebouwd, om desen schatten een plaats te
geven.

Bovendien werden door het kweeken
uit eigen gewonnen zaad van de meest
populaire soorten duizenden planten ver-
kregen, terwijl ook het kruisen van
verschillende soorten onderling heel wat
nieuwe aanwinsten te voorschijn kwamen.
Zoodoende heeft het bedrijf van den heer
De Laet zich allengs ontwikkeld tot het
grootste der wereld op dit gebied.

Geen wonder, dat het bedrijf van den
heer De Laet een wereldreputatie verworven
heeft. De door hem gekweekte planten
worden naar de liefhebbers in alle deelen
der aarde verzonden. Deskundigen op het
gebied der Cactuswetenschap gaan naar
Contich om studies te maken in de alle
bekende succulenten omvattende collectie
van den gastvrijen Vlaming. Ook in ons
land, waar de liefhebberij voor Cactussen
gedurende de laatste 15 jaren zoo enorm is
toegenomen, vindt men reeds enkele speciale
Cactuskweekerijen. De grootste en best ge-
sorteerde en best beoordeelde is wel die van
de firma Th. Jansen & Zoon te 's-Graven-
hage, waar in een zestal kassen de mooiste
en meest aanbevelenswaardige soorten in
fijnk aantal worden gekweekt.

Maar meer dan als speciale hoofdteelt
wordt het kweeken van Cactussen als neven-
bedrijf uitgeoefend.
In bijna elk centrum
waar verscheidene
Cactusliefhebbers
wonen, bevinden zich
zulke inrichtingen.
Wij noemen bijv.
F. van Dort & Zo.
Hoernstede, fa. Her-
wig, Bussum, H.
Hornveld, Baarn, W.
Janz, Rotterdam, M.
Kloesman, Water-
graafsmeer, D. Smith
Haarlem, W. W. de
Wolf, Eekhuizen, en
Gebr. de Zwaan, War-
senaar. Wanneer wij
de ontwikkeling van
de Cactusafdeling

dezer kweekerijen gadeslaan, dan zijn wij
van meening, dat zulke nevencultures een
loonnend onderdeel van deze bedrijven vor-
men. En stellig konden nog veel meer bin-
nenkwekers in gunstige plaatsen wonende,
aan hun bedrijf een afdeling „Cactussen”
verbinden met kans op succes.

Vooral met Phyllocactussen, de zoo rijke
en dankbaar haar schitterende groote bloe-
men vertoonde bladcactussen is in dit op-
zicht veel te bereiken. Het is ook al weer
de heer De Laet geweest, die deze Phyllo-
cactussen populair gemaakt heeft. Talloze
nieuwe verscheidenheden in alle mogelijke
kleurschakeringen werden door dezen ge-
nialen kweeker in den handel gebracht.

G. D. Duursma.

[Nadruk verboden].

G. D. Duursma.

(Wordt vervolgd).

HOTEL-BRUNET

KALIASIN No. 8 — SOERABAIA — TEL. Z. 3455/8

TARIEF

Kamers van 8, 9, 10, 11, 12 en 15 per pers. p. dag
 15, 17, 18, 20 22 „ 25 „ 2 „ „
 Kamers met en zonder eigen gemakken en
 telefoon en allen voorzien van stroomend water.
 VOOR LANG VERBLIJF BELANGRIJKE REDUCTIE
 MAANDKAMERS SPECIAAL TARIEF

12

DE „SWAN“

heeft een reputatie
op te houden

JE MAINTIENDRAI

MEER dan tachtig jaar geleden stond de „Swan“ reeds aan de spits der vulpenhouders. De resultaten van de in die periode opgedane ervaring en het voortdurende streven naar volmaking, vindt men terug in de voortreffelijke kwaliteiten van den „Swan“ van thans; door de fraaie uitvoering, betrouwbaarheid, langen levensduur en andere goede eigenschappen wordt de traditie: „geen betere vulpenhouder dan de „Swan““, volkomen gehandhaafd.

STANDAARD - ZELFVULLER - ETERNAL-model
 (Eeuwigduurend, bijzonder groot en sterk in rood, zwart of gemarmerd).
 WACHT U VOOR NAMAAK.

Alom verkrijgbaar.

Hoofdgagentschap voor Nederland en Koloniën:

VULPEN IMPORT-MIJ. v/h. GEBR. POLAK - ROTTERDAM

2645

KINDEREN houden van Kolynos Tandpasta. Zij houden van den smaak die uren lang in den mond blijft.

Een centimeter verwijderd bij het poetsen de voedseldeeltjes, lost tand-aanslag op, vernietigt gevaarlijke bacteriën die tandpijn en bederf veroorzaken en laat een verfrissenden smaak achter in den mond.

KOLYNOS
TANDPASTA

1068

JAVADOLZEEP

Het geregeld gebruik van JAVADOLZEEP voorkomt ROODE HOND en HUIDUITSLAGEN.

Prijs per stuk f 0.50

Handelsvereniging MOLL
SEMARANG — SOERABAIA

UITSLAG PRIJSVRAAG 1928:

Het Fongersrijwiel is gewonnen door: Be Ngo Loet, Klering 83 A te Djokja. R. Akoeppogelangge, Lid Landraad Djember, 2de prijs; P. The, Koepang Boulevard, 14, Sb. 3de prijs; Doelmoertalib, Halmahera 15, Sem. 4de prijs; G. van Zalingen, Kerkstr. 1, Pasoeroean, 5de prijs; Th. Schlant Bodien, Weijermanstr. 5, Sb. 6de prijs; Piet v.d. Sandt, Speelmanstr. 4, Malang, 7de; R. Gini, Raad v. Just. Sb. 8ste; Misman, Plampitan 7, 9de; G. Wajan, Pogog, den Passer, 10de en Moesahiti, pla R. Soemoto, Chef Contr. Sb. 11d.

1192

H. V. Rijwielhandel AVIS, Soerabais — Malang.

TOKO „AMERICAN“

SEMARANG

JE beste adres

Een ruime voorraad

WEED's voor- en achter-BUMPERS,

LUCAS' toeters, speciaal voor

Limousine, Sedan of luxe-AUTO'S

5076

Heeren- en damesmode. — Wat de vrouwen aan rokken verliezen, winnen de mannen aan pantalons.

Guerin Meschino.

CYMA

WATCHES

on time all the time

1280

VERSTOPPING

is vooral in de tropen een ellendige kwaal. En toch gemakkelijk te genezen met Foster's Maagpillen, het ideale laxermiddel. Geen krampen, versterkt de spijsverteringsorganen.
 f 0.80 per flacon in alle apotheken, drogistzaken en groote toko's.

FOSTER'S MAAGPILLEN

2083B

Madioen „Hotel van Beresteijn“

voorheen RUITENSCHILD HOTEL 1ste RANG.

Gelegen in het centrum der stad, nabij Residentiehuis en postkantoor. Wagens aan het station bij aankomst der treinen. 324

Een lichte Bronchitis

welke men in Indië's avonds, komende uit sociëteit of theater, dikwijls oploopt geneest men direct door het gebruik van

Wyberf
Tabletten

'Bij alle Apotheken en voorname Toko's
 verkrijgbaar in originele doosjes f 1.50

4520

Krachteloos door Stijfheid

Gij zijt toch nog veel te jong om nu reeds als een oude gebroken man een pijnlijken stijven rug en stroeve gewrichten te hebben! Die stijfheid beneemt U Uw kracht en Uw werklust. Maar wanhoop er niet aan, dat Uw spieren weer soepel en Uw gewrichten weer lenig kunnen worden. Gij moet

Gij behoeft aan Uw genezing niet te twijfelen, wanneer Gij bij stijfheid en pijn in den rug, de lendenen, den nek, de gewrichten of de spieren, de pijnlijke plaatsen krachtig wrijft met Akker's Kloosterbalsem.

AKKER's

U laten wrijven met:

Kloosterbalsem

verdrijft alle pijn

Thans in tubes van 80 cent

f 1.75
f 3.25

In Apoth. 5 Toko's
 Depot: Chin, Voorstraat 17, Soerabais.

Alle kwade stoffen worden uit wonden, zweren, uitslag, brandblaren, gerwelen, insectenbeten en aambeien getrokken, als gij ze verbindt met den wonderbaarlijk geneeskrachtigen Akker's Kloosterbalsem. Koop vandaag nog een tube Akker's Kloosterbalsem voor 80 cent.

5136

ANDRIESSE

TAPIJTEN,

grote verscheidenheid in maat en dessin

3529

GIAUW HIEN

TAILLEUR

PEKODJAN, SEMARANG.

Complete Europeesche uitrustingen. Uitstekende en keurige coupe gegarandeerd.

Billijke prijzen.

Speciale afdeling Heeren Mode-Artikelen, zooals: DASSEN, SOKKEN, BRETEL, SCHOENEN, HEMDEN, HOEDEN, PYJAMA'S, BOORDEN, MANCHETTEN, LEEREN GORDELS enz.

Steeds nieuwe zendingen van de allernieuwste Heeren Mode-Artikelen,

3018

GELDLOTERIJ „PRO JUVENTUTE“

BATAVIA c. s.

Hoofdprijs f 150.000.—

Prijs f 12.— per lot.

Porto f 0.35 Rembours f 0.75.

LEE SIAN KIE

Pasar Besar Wetan 14, Soerabais.

1793

ZAADHANDEL A. M. CRAMER

WONOSOBO

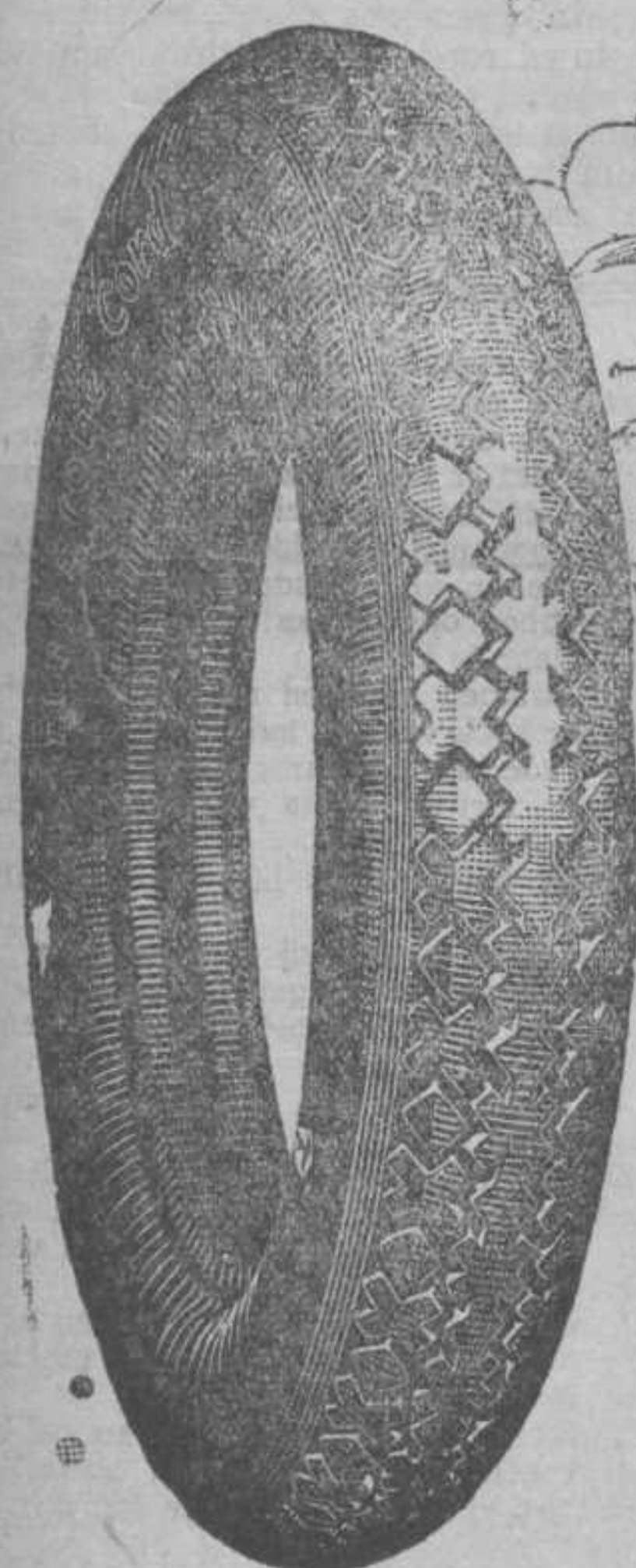
Het BESTE en GOEDKOOPSTE adres voor GROENTEN- en BLOEMZADEN

Vraagt prijscourant. Kweekers en handelaren gereduceerde prijzen.

Verder: BOL- en KNOLGEWASSEN en VASTE PLANTEN.

Prima BRUINE- en TUINBOONEN.

23

„Use our service and FIRESTONE-TIRES“

Gaarne zenden wij U onze prijscourant van FIRESTONE-BANDEN

Firestone

Importeurs:

FUCHS & RENS, Semarang.

84DD

Als welkomstgroet

voor Uw gasten, op de logeerkamer, een flacon geurige Eau de Cologne Boldoot

Impériale

Een van die aardige, kleine attenties, waardoor men zich dadelijk thuis gevoelt. Een heerlijke verkwikking, dubbel gewaardeerd na de vermoeienis van de reis.

Laat het welkom aan uw gast dus zijn

Eau de Cologne
Boldoot
ANNO 1715

Semarang

4720

De pagina der
buitenlandsche
telegrammen

DE LOCOMOTIEF

TWEEDE BLAD

Handel, cultures
en financieele
telegrammen

Pracht en Praal in Kyoto.

De plechtigheid der troonsbestijging.

OFFERANDE AAN ZONNEGODIN.

Kyoto, 10 Nov. (Aneta Reuter).

Den 25sten December 1927 overleed keizer Taisio en het heilige zwaard en de keizerlijke attributen kwamen daardoor aan zijn oudsten zoon, Hirohito, wiens wettige opvolging daarop bekend gemaakt werd. Er werd daarop een jaar nationale rouw in acht genomen, waarna een reeks ceremonien gehouden werden die gebruikelijk zijn bij de formele troonsbestijging.

Vandaag heeft de formele troonsbestijging van den keizer van Japan plaatsgehad; in den nacht van den 14den op den 15den November zal de plechtige dankzegging plaatsvinden en gedurende dien ganschen nacht zal naar gemeenschap gestreefd worden met den geest van de Godin der Zon.

De ceremonien die vandaag hebben plaatsgevonden vertoonen weinig overeenkomst met die welke gebruikelijk zijn bij kroningsplechtigheden in de rijken van het Westen. De Japansche keizer namelijk is zoowel het tijdelijk hoofd van de natie als zijn eigen hogepriester en daarom kan hij ook door niemand gekroond worden; inderdaad is er dan ook geen kroon.

De twee voornaamste ceremonien vonden vandaag plaats. De eerste des ochtends vroeg en dit is de plechtige vereering in de open lucht van Amateras, Godin van de Zon, van wie naar de sage wil de Japansche keizerlijke familie afstamt. Haar wordt bij het krukken van den dag formeel mededeeling gedaan van de troonsbestijging en de viering van dezen dag.

De tweede plechtigheid wordt des middags gehouden en daarbij wordt naar gebruikelijk is aan het land en de gehele verdere wereld mededeeling gedaan van de troonsbestijging.

Toen de ure der ceremonie nader kwam werden de buitenste paleisporeten opengedaan en de eerewachters nam de voorgeschreven plaats in en spoedig daarop kwamen de genoodigden voor de plechtigheid allengs naar het paleis en als zij door de poorten op den paleisgrond waren binnengegaan gingen ook zij staan op de plaatsen die vooraf waren aangewezen, namelijk in de twee lange hallen van de ontvangzaal, waarvan er een is aan weerszijden van de open ruimte voor het heilige schrijn van de Godin der Zon.

Het groote gezelschap Japansche ambtenaren, buitenlandsche diplomaten, officieren van leger en vloot, die allen in hofcostuum waren en hunne dames getooid met schitterende juwelen bood een indrukwekkend schouwspel.

Nadat alle gasten het paleis waren binnengegaan kwamen de prins en prinsessen van den bloede die de voor hen aangewezen plaatsen in de Gijo Den (de ontvangzaal) innamen.

Spoedig daarop verschenen de keizer en de keizerin die voortschreden naar de Gijo Den, waar hun gewijd water werd aangeboden om zich de handen te wasschen. De keizer kreeg dan den staf, het teeken zijner priesterlijke waardigheid, terwijl zijn gemalin den ceremonieel was omtrent.

Nadat deze plechtigheid was beëindigd verscheen er een waardige processie gongslagers in de hal en na dezen kwamen de dragers van verschillende ceremonieele voorwerpen, als daar zijn zwaarden, bogen, pijlen, hellebaarden, schilden enz. Tenslotte nam de eerewachter, waarvan de leden zwaarden en bogen voerden, de voorgeschreven plaats in.

Op het weerklinken van de gongs stonden alle aanwezigen op: de eigenlijke ceremonie zou een aanvang nemen.

Onder het uitvoeren van oude gewijde muziekstukken, werd de voorgang van het tot nu toe onzichtbare schrijn geopend en offeranden bestaand uit verschillende toegebrachte spijzen werden op de altaren geplaatst, terwijl de voornaamste leider der ceremonien het ritueel voorgeschreven gebed oples.

De keizer verhiel zich nadat dit gebed was uitgesproken van zijn zetel en begaf zich, gevolgd door de prins en eenige hoogwaardigheidsbekleeders, naar het schrijn. Hij schreed naar binnen en zette zich op den gereed staanden zetel, waarna ook de keizerin naar voren trad en de voor haar in het heilighdom bestemde plaats innam.

In groote plechtstatigheid legde nu de opperste kamerheer het heilige zwaard en de juwelen op een speciaal standaard die naast den zetel van den keizer was opgesteld. Deze laatste naderde daarop het altaar en na daar gebeden te hebben las hij de heilige proclamatie voor aan den geest van de Godin der Zon, Amateras Soemikami.

Hierna brachten de keizerin en de andere leden van de keizerlijke familie devote hulde voor het altaar, waarop zij zich langzaam verwijderen gevolgd door hun respectieve hovelingen. Nadat alle hoge ambtenaren eveneens voor het altaar hun gebeden gezegd hadden, werden de offeranden van het altaar weggenomen en de binnenste deuren van het heilighdom gesloten.

Wederom klonken oude wijzen van de muziek en ten derden male sloegen de gongs met dof gebrom, hetgeen het teeken was dat de plechtigheden beëindigd waren en men heen kon gaan.

En hiermede waren de eerste ceremonien in verband met de troonsbestijging ten einde. Op een ieder hadden zij door den plechtigen eenvoud van de oude rituelen den diepsten indruk gemaakt.

De Mikado, wiens plechtige troonsbestijging zoo juist op de traditionele wijze is gevierd, in modern costume.

Kyoto, 10 Nov. (Aneta Reuter).

Terwijl de des ochtends gehouden ceremonien hoofdzakelijk religieus van strekking waren, was dit element grootendeels afwezig bij de plechtigheden die des middags plaatsvonden. Het heilige schrijn werd daarbij niet gebruikt. Daarentegen was het voornaamste kenmerk van de middagceremonie de wettelijke troonsbestijging van den keizer, welke plaatsvond onder de toezichting niet slechts van de talloos velen die voor deze gelegenheid bijeen waren, doch van zijn majesteits loyale onderdanen door het gabele rijk. Dit laatste werd mogelijk gemaakt doordat speciale schikkingen getroffen waren om nauwkeurig op hetzelfde moment elken man, vrouw en kind door het gansche land in de gelegenheid te stellen drie „banzai's" uit te brengen op den nieuwen heerscher. Het effect was uitermate verrassend door de gelijktijdige, universele wijze waarop het verkregen werd.

De voornaamste plechtigheid van den middag vond plaats in de Shishi Den of Troonsaal, welke gelegen is in het Zuidelijk deel van de keizerlijke paleisgronden te Kyoto. De keizer zelf stond daarbij met het gelaat naar het Zuiden gewend, hetgeen een symbolische uitdrukking is van het feit dat hij zijn onderdanen van het Noorden uit regeert, zoals de Poolster het sterrenbeeld daar boven regeert uit diezelfde richting.

In de centrale groote zaal stonden de troonsgeleuten voor keizer en keizerin zij aan zij opgesteld. Uitkomend op de troonsaal ligt een groote open hof, waar de uitgenoodigde gasten de voorgeschreven plaatsen innamen.

Toen allen verzameld waren namen de leden van de hoge troonsbestijgingscommissie als een eerewachter hun plaatsen in voor de buitendeuren van troonsaal, terwijl de andere hoge waardigheidsbekleeders met langzamen tred naar hunne plaatsen schreden. Op hen volgden andere ambtenaren die de oude zwaarden en bogen droegen en de speren en schilden, alsmede andere ceremonieele voorwerpen.

Hierop werd den gasten aangewezen welke plaatsen zij innemen moesten in de troonsaal en toen aangekondigd was dat allen aanwezig waren, stond een ieder op. Daarop volgde een oogenblik van absolute stilte, welke ten slotte verbroken werd door het geritsel van het openschuivende gordijn, waartoe de keizer en de keizerin gezeten waren. Zij waren gekleed in de oude ceremonieele keizersdracht en even later stonden beiden op van hunne troonsgeleuten, waarop alle aanwezigen een diepe buiging maakten.

De keizer las nu met luider stemme de keizerlijke missive voor, waarin van zijn troonsbestijging mededeeling gedaan werd. Dan besteede de premier baron Tanaka de eerste trappen van de troonverhevenheid en sprak uit naam van de gansche natie gelukwensen uit met de troonsbestijging van den keizer, waarna hij zich wederom terugtrok. Het gezelschap der hoogwaardigheidsbekleeders zette daarop drie luide weerklinkende kreten van „banzai" in voor den keizer. Nog vóór deze kreten verstort waren, werd de heilroep overgenomen door de bevolking die buiten het paleis in dichte drommen geschaard stond en de kreet plantte zich voort door de straten rond het paleis waar een dichte menigte zich verdrong en zoo links en rechts ging het banzai-geroep het land door, waar overal dichte groepen te wachten stonden op het afgesproken tijdstip, zodat men wel zeggen mag dat vrijwel tegelijkertijd de luide roep van banzai, banzai, banzai ten hemel steeg uit de monden van de 10.000.000 loyale Japansche onderdanen.

Dit was het hoogtepunt van de ceremonie, die daarop spoedig eindigde met het sluiten van den zwaren voorhang voor den troon. Dof gongslagen kondigden aan dat de keizer en de keizerin zich gereed maakten voor het vertrek. Het gezelschap der hoge gasten verdeden daarop eveneens.

Speciale boodschappers die te Tokyo op berichten omtrent de troonsbestijging wachtten, deelden dadelijk na ontvangst het groote nieuws mede in ceremonieele handelingen voor de altaren der voorvaderlijke geesten en aan de goden van hemel en aarde, welke plechtigheden plaatsvonden in de binnenste heilighdommen van het keizerlijk paleis.

Wederom klonken oude wijzen van de muziek en ten derden male sloegen de gongs met dof gebrom, hetgeen het teeken was dat de plechtigheden beëindigd waren en men heen kon gaan.

En hiermede waren de eerste ceremonien in verband met de troonsbestijging ten einde. Op een ieder hadden zij door den plechtigen eenvoud van de oude rituelen den diepsten indruk gemaakt.

Wederom klonken oude wijzen van de muziek en ten derden male sloegen de gongs met dof gebrom, hetgeen het teeken was dat de plechtigheden beëindigd waren en men heen kon gaan.

En hiermede waren de eerste ceremonien in verband met de troonsbestijging ten einde. Op een ieder hadden zij door den plechtigen eenvoud van de oude rituelen den diepsten indruk gemaakt.

Generaal Tripoff.

Nice, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Overleden is generaal Tripoff, die in 1915 Russisch premier was.

De uitbarsting van den Etna.

Langzaam nadert de lava. — Meer dorpen worden ontruimd.

EEN PANIEK-STEMMING.

CATANIA, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Volgens berichten van het Vulkanologisch Instituut worden groote massa's gesmolten lava uit den krater van den Etna uitgeworpen met een snelheid van vier yards per minuut. Groote brokken en slakken zijn zichtbaar aan de oppervlakte van dezen stroom die langzaam voorwaarts kruipt als een gigantische slang en zich lagerop verdeelt in twee armen.

De voornaamste stroom is thans tot op twintig yard van de spoorwegbrug bij Mascali genaderd.

CATANIA, 11 Nov. (Aneta Reuter).

De promptheid, waarmee de maatregelen getroffen zijn, hebben de hevigheid van de uitbarsting wat betreft de uitwerking daarvan op de bevolking vermindert. Op last van Mussolini wordt begonnen met den bouw van driehonderd huizen, die de kern zullen vormen van het nieuwe Mascali dat naast de puinhoopen van het oude oprijzen zal, zoodra de lavastroom geen verdere voortgang maakt.

Het verlies aan land door de lavastroom bedraagt tot nu toe 200 acre. Er zijn in totaal 4.300 menschen dakloos geworden.

CATANIA, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Het Vulkanologisch Instituut meldt, dat in verband met de slechte weeromstandigheden geen verkenningsvluchten mogelijk zijn boven het eruptiegebied. Het laag gelegen gedeelte van Nunsiaat werd gisteren door de bewoners ontruimd, waarbij zij werden bijgestaan door de soldaten, die een weg voor hen baanden naar Sangiovanni en Campobello, waartoe muren omvergehaald moesten worden om van de aldus verkregen steenen een dam te bouwen over een der lavastroom.

De lavastroom gaan nog steeds verder in de richting van de zee en de stroomen hebben een snelheid van zes yard per uur. De twee groote zijstroomen van den hoofdstroom zijn nog immer in beweging.

Volgens een bericht ontvangen van het observatorium op den Etna is er geen teken dat wijst op vermindering van de hevigheid van de uitbarsting.

ROME, 11 Nov. (Aneta Reuter).

De heele omgeving van Catania is door een paniek aangegrepen in verband met de eruptie van den Etna.

CATANIA, 11 Nov. (Aneta Reuter).

De uitbarsting van den Etna is in hevige verduddeld. De lavastroom heeft de zee bereikt en hij raakt reeds aan den spoorweg van Catania naar Messina.

Verder is de lava binnen gedrongen in de dorpen Nunsiaat en Carraba, welke beide noodwendig geheel en al vernietigd zullen worden.

Manioe's Ministerie.

Het parlement ontbonden. — Premier en minderheden.

BOEKAREST, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Manioe's nieuwe ministerie, waarin professor Morones de portefeuille van Buitenlandsche Zaken heeft, is nagenvog uit een gelijk aantal Roemeniers en Transylvaniërs, Bessarabiërs en Boekowiniers samengesteld. Manioe heeft het parlement ontbonden en nieuwe verkiezingen uitgeschreven. Hij heeft bij een aankondiging aangaande het nieuwe regeringsprogramma o.m. verklaard, dat „de kwestie der minderheden opgelost zal worden op een wijze, die overeenkomstig hare belangrijkheid is".

DE NIEUWE WHITE-STAR-BOOT.

Een speciale kade-muur te New-York.

Londen, 10 Nov. (Aneta Reuter).

Naar verluidt, zal het nieuwe 60.000-ton schip van de White Star Line dat thans te Belfast gebouwd wordt, voortgedreven worden door electriciteit. Te New-York is overleg geplegd voor de constructie van een kademuur, die lang genoeg is om dit monsterschip liggelegenheid te verschaffen.

BRAND OP CALIFORNISCHE OLIEVELDEN.

Schade van miljoenen dollars.

SAN FRANCISCO, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Er is een geweldig groote brand uitgebroken op de Californische olievelen, waardoor duizenden arbeiders bedreigd worden met werkloosheid. De schade wordt geschat op 30.000.000 dollar.

Bioscoopgebouw uitgebrand.

Moskou, 11 Nov. (Aneta Reuter).

In de buurt van Veronesh is een bioscoopgebouw in brand geraakt, waardoor een aantal kinderen den dood in de vlammen gevonden hebben. Het aantal slachtoffers is nog niet met zekerheid vast te stellen.

De Fransche crisis.

Een nieuw kabinet-Poincaré. — De vervanging der radicalen.

PARIS, 10 Nov. (Aneta Reuter).

De besprekingen door Poincaré gevoerd met het oog op de vorming van een nieuw kabinet zijn tot nu toe zeer succesvol geweest. Alle ministers op vier of vijf na hebben er in toegestemd hun huidige portefeuille aan te houden.

In den loop van een bespreking met president Doumergue wees Poincaré op het noodzakelijkheidsverschil dat gerezen is tusschen de vorige regering en het comité voor de financiën, niet alleen met betrekking tot de begroting van leger en vloot, doch ook ten aanzien van zekere fiscale voorstellen. Poincaré legde er den nadruk op dat slechts een regering met langen levensduur in staat zoude zijn om den toestand op afdoende wijze te behandelen.

PARIS, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Vanavond wordt het nieuwe kabinet definitief gevormd.

Cheron krijgt de portefeuille van Financiën van Poincaré, Tardieu vervangt Sarraut als minister van Binnenlandsche Zaken, terwijl Marraud Herriot vervangt als minister van Onderwijs.

PARIS, 11 Nov. (Aneta Reuter).

De radicale partij had haren leden verboden deel te hebben aan het nieuwe kabinet en Poincaré heeft daarop getracht hen te vervangen door senatoren van de linkse groepen.

PARIS, 11 Nov. (Spec. Dienst Loc.).

Bevestigd wordt het bericht van de vorming van een nieuw kabinet met Poincaré als president zonder portefeuille, minister van Financiën Cheron, Kolonien Maginot, Binnenlandsche Zaken Tardieu, Handel Bonnevou, Onderwijs Marraud, Oorlog Painlevé, Marine Leygues, Arbeid Loucheur, Buitenlandsche Zaken Briand, Justitie Barthou, Landbouw Hennessey en Openbare Werken Gorgeot.

EEN REDE VAN COOLIDGE.

Ter gelegenheid van Wapenstilstandsday.

WASHINGTON, 10 Nov. (Spec. Dienst Loc.).

In den loop van een redevoering door Coolidge gehouden op wapenstilstandsday verklaarde de president o.m. het volgende: „Wanneer wij het Engelsch-Fransche vlootcompromis niet geweigerd hadden, dan ware het Engelsche leger en de vloot van dat land schier zoo onbepikt in omvang geworden dat het beginsel van ontwapening in wezen opgegeven had moeten worden."

Voorts wees de president er met nadruk op dat de buitenlandsche regeringen er in toestonden een limiet te stellen voor de klasse van schepen waartoe de Verenigde Staten superieur zijn, doch dat zij weigerden eenzelfde limiet te stellen voor de klasse van schepen, waarin zij zelve superieur zijn. Coolidge zeide voorts dat oorlog in wezen tegengesteld is aan den menschelijken vooruitgang, doch het is het beste om een land krachtig te maken zich te verdedigen, daar het dan minder kans heeft het voorwerp van een vijandelijken aanval te worden. Het is de plicht van Amerika, zoo zei hij, een behoorlijk leger en een goed ingerichte vloot te onderhouden en wij mogen meer oorlogschepen hebben dan een enig ander land ter wereld met het oog op onze lange kustlijn en onzen uitgebreiden handel.

Coolidge wijdde verder nog uit over Amerika's plichten tegenover Europa, doch zeide dat aan weerszijden plichten bestaan. Amerika trachtte zich van zijn eigen plichten te kwijten door behulpzaam te zijn bij Europa's financieel herstel en naar hij verklaarde was Europa thans gekomen in een toestand van financieele stabiliteit en voorbeeld, terwijl de Verenigde Staten geen beroep op hulp gedaan hebben anders dan op een strikt zakelijke basis.

WISSELVERVALSCHER.

Een broer van Litvinoff gezocht.

BERLIN, 11 Nov. (Aneta Reuter).

Volgens de bladen is door de Berlijnsche politie aan de Parijsche verzoekt om aanhouding van Litvinoff, een broeder van den sovjet-commissaris, die naar bekeken is wissels valscheit heeft tot een totaal bedrag van 200.000 pond sterling. Naar beweerd wordt, heeft hij zonder daartoe machtiging te bezitten in Parijs wissels uitgegeven en verhandeld, onder voorgeven dat dit geschiedde uit naam van de Russische handelsdelegatie te Berlijn, waarvan hij tot 1926 vertegenwoordiger geweest was.

Amerika en China.

WASHINGTON, 10 Nov. (Aneta Reuter).

De regering heeft besloten een aantal marinesoldaten uit China terug te nemen in verband met het feit dat de toestanden daar zoodanig verbeterd zijn dat deze vermindering van de verdedigingsmacht verantwoord mag heeten. Een volledige bezetting zal evenwel blijven bestaan te Tientsin en Shanghai om gereed te zijn in geval er zich onverwachte toestanden voor mochten doen.

Dr. J. Th. de Visser.

Trekt zich in 1929 uit de politiek terug.

DEN HAAG, 11 Nov. (Aneta).

in Oud-minister dr. J. Th. de Visser treedt in 1929 af als Kamerlid, terwijl hij tevens het hoofdredacteurschap van de *Nederlander* neerlegt. Hij zal zich uit de politiek terugtrekken.

(Met dr. De Visser zal een der meest gezinde parlementaire figuren uit het openbare politieke leven verdwijnen. Wij hopen te geleger tijd op deze belangrijke persoonlijkheid nitroeger terug te komen — R. d. Loc.).

Poldi Reiff.

AMSTERDAM, 11 Nov. (Aneta).

Het echtpaar Poldi Reiff heeft zeer groot succes in gastvoorstellingen met operette-uitvoeringen in het Flora-theater.

Onveiligheid in Russische fabrieken.

De Sovjet-pers heeft eenige onthullingen gedaan met betrekking tot de algehele afwezigheid van veiligheidsapparaten in de fabrieken van Joegostal, de Sovjet-metallurg. Volgens de thans gepubliceerde gegevens zijn in den loop van 32 maanden meer dan de helft van het aantal daar werkzame arbeiders gewond. In de fabrieken zijn 14.700 arbeiders werkzaam. Het aantal ongevallen in 1926 en 1927 bedroeg resp. 2836 en 2995, in 1928 in de maanden Januari — Augustus 2096.

Frankrijks legeruitgaven.

De financieele commissie van de Fransche Kamer heeft onlangs de oorlogsbegroting bestudeerd. De ramingen belopen een totaal van 7.680 miljoen francs of 849 miljoen meer dan voor 1928. Deze verhoging is echter ontstaan, doordat een bedrag van 289 miljoen noodig is voor de verhoging van tractementen en soldijen, 98 miljoen moet meer worden uitgegeven door de algemeene prijsverhoging en 311 miljoen is bestemd voor de uitvoering van den eenjarigen dienstdag.

De socialistische leden van de commissie hebben een manifest uitgegeven, waarin zij er op wijzen, dat de uitgaven voor leger en vloot een derde van de geheele begroting absorbeeren en dat deze last voor het volk ondragelijk is, zoodat middelen moeten worden gevonden om dezen druk te verlichten.

„Grüne Woche Berlin 1929".

De groote landbouwkundige tentoonstelling „Grüne Woche Berlin" zal het volgende jaar van 26 Januari tot 3 Februari te Berlijn gehouden worden en zal omvatten de volgende afdelingen Landbouwkunde (met meerdere onderafdelingen welke nader zullen worden bekend gemaakt), melk, boschwezen, tuinbouw, landelijke huishoudkunde, gevogelte, en bijenteelt.

Verder zal men aantreffen een vogel-tentoonstelling van de vereniging „Cypria", waaraan verbonden een tentoonstelling van vogels van bekende fokkerijen, een konijntentoonstelling en een honden-tentoonstelling.

Onder de auspiciën van de „Grüne Woche Berlin" zal in de 7000 vierkante Meter groote „Funkhalle" van 26 Jan. tot 10 Feb. ondergebracht worden de „Duitsche Jachtentoonstelling 1929" en de „Internationale Schiet-sporttentoonstelling", en een „Visscherij-tentoonstelling". Hierdoor zal de geheele oppervlakte ongeveer 42.000 vierkante meter beslaan. Behalve de medewerking van rijks- en staatsautoriteiten, en de groote beroepsorganisatie zullen bij de „Grüne Woche Berlin" 1929 ook de toonaangevende Industrie- en landbouwbedrijfsbonden vertegenwoordigd zijn.

De groote instemming welke de „Grüne Woche Berlin" 1928 bij iedereen en in alle vakkringen mocht genieten en de goede resultaten door de tentoonstellende industrie behaald, leverde het bewijs, dat buiten de tentoonstelling der „Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft" geen gelijkwaardige tentoonstelling op landbouwkundig gebied in Duitschland te vinden is.

De groote propaganda welke het „Ausstellungs-, Messe- und Fremden-Verkehrsamt" der stad Berlijn nu reeds in het buitenland maakte, zal de bezoekerskring ook in het buitenland uitbreiden.

De exposanten van de „Grüne Woche Berlin" 1928 hebben met weinige uitzonderingen thans voor 1929 stands ingehuurd, zoodat het voor industriekringen zaak is, zich spoedig voor het reserveren van ruimte te wenden tot het tentoonstellingsbestuur.

Alle inlichtingen zullen gaarne verstrekt worden door het „Ausstellungs-, Messe- und Fremdenverkehrsamt der Stadt Berlin", afdeling „Grüne Woche Berlin", Berlin Charlottenburg 9, Königin Elisabethstrasse 23.

INGEZONDEN MEDEDELINGEN

Voor een DUBBELE UITKEERING bij leven

DE „AMSTERDAMSCH"

Inspecteur Noord-Midden-Java

J. H. R. D. J. K.

Hotel du Pavillon, Semarang.

BALANSBESPREKING.

Indische Rubber Compagnie.

Liquiditeitspositie is gunstig. —
Bevredigende vooruitzichten
voor het loopende
boekjaar.

(Bijzondere correspondentie)

Afgesien van het onregelmatige verloop dat rubberoogsten over de jaren 1925 en 1926 vertoonden, werd over het afgelopen jaar een hoeveelheid rubber gewonnen, welke in verband met de leeftijdsamenstelling van het tapbare areaal en de productiviteit, die het voor de beide genoemde jaren aan den dag legde, als normaal kan gelden. Dit resultaat, dat m.a.w. neerkomt op een sterke toename van de rubberoogst ten opzichte van het voorgaande jaar, is teneer opmerkelijk, aangezien in het afgelopen jaar aan 6 pCt. van het totale aantal productieboomen wegens onvoldoende bastdikte rust gegeven moest worden en de maatschappij er voorts toe overging den periodiek tap van 1/2 tot 1/3 stamomtrek te reduceeren. De in een en ander schuilende tegenstrijdigheid valt moeilijk anders te verklaren, dan door vroegere tekortkomingen in het plantagebeheer, waarna inmiddels door personeelswisseling een einde werd gemaakt.

Het onderhoud der aanplantingen schijnt overigens weinig tekort gedaan te zijn; immers niettegenstaande een omvangrijk uitbreidingsprogramma ten uitvoer werd geleid, was de productie van rubberplanten volgens het verslag over 1927 geheel talrijk, met name vandaan, zoodat deze naar alle waarschijnlijkheid te voren ook reeds in goeden staat verkeerde.

De samenstelling der aanplantingen luidt als volgt:

Hevea-aanplant.

Jaarg.	1910/12	1259 bouws (in prod.)
Jaarg.	1919	282 bouws (in prod.)
Jaarg.	1920	80 bouws (in prod.)
Jaarg.	1925/26	578 bouws
Jaarg.	1927	535 bouws

Totaal 2729 bouws
waarvan 60 pCt. in tap.

De uitbreiding van den aanplant welke blijkt uit de bovenstaande cijfers de laatste jaren met kracht ter hand genomen is, wordt in het loopende jaar voortgezet: behalve de beplanting van 541 reeds geheel schoon gemaakte bouws staat de ontginning van circa 280 bwa. woeste gronden op het programma. Al het jonge van 1925 af daerterende areaal is met Robusta-tusschenbeplant. Binnenkort zal de maatschappij dus weder tevens flinke koffioogsten kunnen opleveren: in 1927 waren echter nog eerst 80 bwa. van de 1108 in productie.

Rubber

Oogst	Kostpr.	Opr.	Oogst
h.K.G.	(per h.K.G.)	in pic.	in pic.
1923	916.920 f 0.80	f 0.77	740
1924	945.116 f 0.29	f 0.80	915
1925	1.118.670 f 0.27	f 0.91	1080
1926	969.840 f 0.32	f 1.04	471
1927	1.049.200 f 0.30	f 0.88	425
1928	1.100.000 (raming)		

De bovenstaande gegevens betreffende de financiële uitkomsten der oogsten corresponderen te samen met de — van ondergeschikte betekenis zijnde — koffiebatmen met de winst op producten, welke de resultatenrekeningen weergeven. Het verdient opmerking, dat niet alleen geen afschrijving op den aanplant in den kostprijs begrepen is, doch deze evenmin afschrijving op fabriek, inventaris en ander voorwerp, die in een gecombineerde post, Afschrijving onderneming, ten laste der resultatenrekening gebracht.

In de opstelling deser rekening werd in het afgelopen jaar een wijziging gebracht, welke tot resultaat heeft, dat deze thans het winstcijfer op de statutair voorgeschreven wijze, d.i. na aftrek van Indische tantièmes, weergeeft. Overzichtelijkheids halve werden in het onderstaande overzicht de cijfers betreffende de voorgaande jaren op overeenkomstige wijze gegroepeerd.

Balansen.

1927 1926 1925 1924
(in duizenden gulden).

Passiva:

Kapitaal	1000	1000	1000	1000
Reserve	450	425	425	425
Res. v. uitbreiding	—	—	50	100
Eigen middelen	1450	1425	1475	1525
Res. div. behangen	150	202	265	184
Crediteuren	125	21	3	16
Winstuitkeringen	313	880	446	313
Onverdeeld saldo	9	9	5	9

Activa:

Onderneming	1820	1189	871	853
Producten	539	400	260	189
Diverse debiteuren	36	44	40	12
Kasmiddelen	153	425	1024	943

Resultatenrekeningen.

Baten:	720	703	728	441
Producten	720	703	728	441
Diversen	10	36	31	29

Lasten:

Afschrijvingen	280	159	89	34
Res. div. behangen	93	—	—	—
Indische tantièmes	85	—	—	—
Saldo winst	338	385	465	352
Incl. So. A.P. verdeeld als volgt:	—	—	—	—
Reserve	25	—	—	—
Res. v. uitbreiding	—	—	23	40
Tantième bestuur	63	80	96	63
Aandeelhouders	250	800	350	250
Onverdeeld saldo	9	9	5	9
Dividend	25%, 30%, 35%, 25%			

De vooruitzichten voor het loopende jaar worden sterk beïnvloed door de gunstige voorverkoopcontracten. Uit oogst 1928 worden n.l. 684.200 h.K.G. tegen een doorsnee-prijs van f 1.10 f.o.b. Belawan verkocht, zoodat op voet van het loopende boekjaar een ruime winst verzekerd is (uit oogst 1929 zijn voorts 111.320 h.K.G. tegen f 1.05 f.o.b. verkocht).

Met het oog op deze situatie behoefde de bestemming van het over 1927 behaalde winstsaldo niet zoodaals bij vele andere rubbermaatschappijen, in de eerste plaats door financiële voorzorgsmaatregelen te worden beïnvloed. Dienttegenwoordig werd met de noodige voorzichtigheid te werk gegaan en door middel van afschrijving zowel reserveering een belangrijk hoog bedrag aan uitkering onttrokken dan in het vorige jaar (f 255.000 tegen f 159.000 in 1926).

Zonder bijzonder ruim te mogen heeten kan de liquiditeitspositie alleziens bevredigend worden geacht. Het surplus der eigen middelen boven het in de onderneming vastgelegde bedrag van f 13.000, waarbij in aanmerking genomen wordt, dat nog voor het loopende jaar uitbreidingswerken op het programma staan. In verband daarmee zal t.z.t. ook bij de winstverdeling over 1928 nog wel een zekere terughoudendheid in acht genomen dienen te worden.

RECLAME'S EEUWFEST.

Goede reclame is het halve werk.

Het moge ongelooflijk klinken, maar het aanplakbiljet, de affiche, de gebruikt wordt voor reclamadoeleinden, bestaat eerst honderd jaar. Dat de moderne mens, die het zonder deze wijze van aankondiging niet zou kunnen stellen, het eeuwfeest van het klinkende biljet niet ongemerkt voorbij liet laten gaan, spreekt vanzelf. Advertenties zijn onontbeerlijk geworden, we zouden er niet meer zonder kunnen!

Heeltemaal juist is de geboortedatum, het geboortjaar niet. Maar omdat in 1828 het volkomen in het vergeetboek geraakte „plakkaatwezen“ weer in ere hersteld werd, koos men 1928 als jubileumjaar, aldus het Amst. Hbld.

Het oudste reclamebiljet, dat voor commerciële doeleinden werd gebezigd, is, voor zover men heeft kunnen nagaan, uit het jaar 1715. Het lag voor de hand, dat in den Roocoortijd, in de periode, dat een aantal kunstenaars zich wijdde aan het vastleggen van elegante, gracieuze tafereeltjes, vele grootmeesters in de kunst penseel of etснаald in dienst van de reclame stelden, en dat zij ware kunststukjes maakten van de affiches, waarop dure en mooie gebruikartikelen werden aangeprezen. Eitellijk van die platen zijn bewaard gebleven. Deze vorm van publiceren verkreeg echter geen burgerrecht, en tijdens de revolutie en Napoleons bewind werden het aanplakbiljet weer.

Toch bleef de herinnering aan deze fraaie en aparte manier van aankondigen bestaan, en toen de Fransche illustratiekunst opnieuw opbloede, ontstond er al spoedig een dusdanige samenwerking tusschen uitgever en kunstenaar, dat het plakkaat zijn „joyeuse rentrée“ kon maken. In het jaar 1828 bestelde een uitgever bij den schilder Deveria een pakkende plaat, die moest dienen om een uitgave van „Faust“ onder de aandacht van het publiek te brengen. De noviteit vond navolging; een jaar later werden de „Gesprekken over de geschiedenis der wereld“ reeds met een driekleurig affiche aangekondigd. Beroemdheden als Gavarni, La Lance en anderen grepen de gelegenheid met beide handen aan; verschillende Fransche industrielen aarzelden niet om de moderne manier van reclamemaken te adopteren. Een baanbreker voor de invoering van de affiche was de bekende parfumbrikant Lagoutte. Zóó populair werd de reclametekst, dat bekende schilders als Chéret zich ook op dien arbeid wierpen. Dat was alweer later, in 1866, maar van dien tijd af kan men in Frankrijk spreken van meesterwerken op reclamegebied. Kunstenaars als Steinlen, Toulouse-Lautrec, Forain, Willette maakten, dat de eens zoo gemincachte plakkaaten wereldberoemd werden.

Het waren hoofdzakelijk uitgever, tooneeldirectoren, cafés en restaurants, die deze pakkende manier van annouceren aanvaardden. Vele zakenlieden waagden zich vooreerst niet aan de plakbiljetten, vooral buiten Frankrijk heeft de handel eerst veel later bemerkt, welk een fascinerende kracht er uitgaat van een goedgeteekende, krachtige prent. In Engeland ontving men de reclameplaat zoo koel, dat de enkele enthousiaste kunstenaars, die zich op dit nieuwe genre wierpen, al spoedig hun pogingen staakten. Eerst Walter Crane, Walker en enkele begaafde collega's slaagden er in affiches te ontwerpen, die insloegen. Zij waren het ook, die de stelling verkondigden, dat niet de kunst maar de reclame het belangrijkste was. Door deze uitspraak kwamen vele andere tekenaars en schilders er toe om hun eigen smaak en „richting“ op den achtergrond te schuiven en zich voor alles te richten naar de wenschen en verlangens van hun werkgevers. Tegen het einde der vorige eeuw ontwikkelde zich dus elk aan de overzijde van het Kanaal een aparte reclamekunst. Duitsland en Nederland keken af bij Frankrijk, Amerika scheen heeltemal niets te voelen voor de nieuwe richting.

En thans? In minder dan vijf en twintig jaren heeft het Amerikaanse advertentiewezen zich zoodanig opgewerkt, dat het oude Europa zowaar wel eens leenlijver gaat spelen bij de neven van Uncle Sam.

„Goede reclame is het halve werk“, luidt het spreekwoord, waarvan elke ondernemende zakenman de juistheid erkent.

Wat kan er in honderd jaar toch veel, verbaasd veel veranderden!

Cultures en Handel

Russische petroleumexport.

Zuckermann, lid van de directie van het Ansett Sovjet-petroleumsyndicaat, zegt in een communiqué aan de Sovjet-pers, voornemens te zijn, het volgend jaar krachtiger pogingen aan te wenden ter vergroting van den export van Sovjet-petroleumproducten naar Indie, Zuid-Afrika en landen in het Midden-Oosten, terwijl verder getracht zal worden, de markten binnen te dringen, die tot nog toe niet bekend zijn met de Sovjet-petroleumproducten. Ondanks den strijd gevoerd door de politieke vijanden van Sovjet-Rusland en door Sir Henry Deterding en andere concurrenten is de basis voor dien verhoogde export reeds gelegd, dank zij voornamelijk de medewerking van de Standard Oil Company en de vooruitzichten voor een verdere penetratie worden door Zuckermann zeer gunstig geacht, in het bijzonder in Indie en Zuid-Afrika.

Rubberimport in Duitsland.

Gedurende de maanden Januari t/m. Augustus 1928 beliep de invoer van ruwe en zuivere rubber in Duitsland 26.9 miljoen K.G. tegen 26.3 miljoen K.G. in d^e overeenkomstige periode van 1927 en tegen slechts 14.2 miljoen K.G. in de eerste acht maanden van 1926.

Wat de waarde betreft, bedroeg de import in de eerste acht maanden van het loopende jaar slechts Mk. 78.1 miljoen tegen Mk. 107.1 miljoen in de maanden Januari t/m. Augustus 1927. De gemiddelde prijs der geïmporteerde rubber is van 4.07 per K.G. in 1927 tot 3.29 gedaald; in Augustus bedroeg de gemiddelde prijs zelfs nog maar 3.20.

In het aandeel der belangrijke rubberproducerende landen in de voorziening van Duitsland is een belangrijke verschuiving ingetreden ten gunste van Britsch-Indië, welk, land Nederlandsch-Oost-Indië naar de tweede plaats heeft verdrongen en Brasilië naar de derde plaats. De rubberinvoer uit Britsch-Indië beliep in de eerste acht maanden van het loopende jaar 10.612 ton (Januari t/m. Aug. 1927 7958 ton), uit Nederlandsch-Indië 8738 ton (v.j. 10.293 ton), uit Brazilië 2452 ton (v.j. 2784 ton), uit Ceylon 2843 ton (v.j. 2370 ton), uit Malakka 1162 ton (v.j. 1339 ton) en uit de overige landen 1600 ton (v.j. 1576 ton).

De rubberinvoer uit Duitsland, die uitsluitend slechts een fractie van den rubberimport uitmaakt, beliep in de maanden Januari t/m. Augustus 2.8 miljoen K.G., hetgeen ongeveer een verduubeling tegenover den export in de overeenkomstige periode van 1927 betekent. Deze toename in den uitvoer is in de eerste plaats een gevolg van belangrijke aankopen door Rusland alsmede van grootere uitvoeren naar Danzig, Polen, Oostenrijk, Cechoslovakije en Hongarije.

Nieuwe Russische concessies.

De Sovjet-regering heeft verdere bijzonderheden medegedeeld betreffende de nieuw aangeboden concessies, waarvan een uitvoerige lijst gezonden is naar Londen, New-York, Parijs, Brussel en andere beursplaatsen in het Westen. Deze lijst bevat concessies, waarvoor bij exploitatie beleggingen van ongeveer 3 miljard roebel aan buitenlandsch kapitaal noodig zullen zijn.

De Sovjet-regering verwacht evenwel niet, dat alle concessies verleend zullen worden en de lijst is juist zoo uitvoerig gemaakt om aan de buitenlandsche beleggers een groote keus te geven. De Sovjet-regering zal verder aan de concessieaanvragers niet veroorloven, dat op een monopolie gelijk, behalve in enkele onbelangrijke industrieën. Integendeel zal de regering in de nieuwe concessies voldoende aandeel voor zich behouden om de Sovjet-hegemonie in elke industrie op zichzelf te handhaven.

De aangeboden concessies omvatten alle takken der zware industrie en zelfs een aanzienlijk deel van het steenkoolbedrijf in het Dongebied, voorts metaalbedrijven, elektrische krachtstations, petroleumbronnen, papierfabrieken, cement-, suiker- en transportbedrijven, landbouw, spoorwegen en huizenbouw. Verder zullen lijsten worden aangeboden voor concessies van chemische bedrijven. Onder de metaalconcessies nemen lood en zink de eerste plaats in, waarbij wordt opgemerkt, dat de concessieaanvragers op zich moeten nemen, een krachtige ontwikkeling te garanderen, waartegenover zij bijzondere privileges zullen ontvangen. Dan volgen koper, goud, nikkel, grafiet en asbestconcessies.

De Sovjet-regering behoudt alle petroleumvelden in Bakoe en Grozny voor zich, doch biedt petroleumconcessies aan in den Oeral, in Turkestan en op de eilanden in de Kaspische Zee. Een aanzienlijk aantal concessies wordt aangeboden in den Oeral en langs de Wolga voor de fabricage van auto's, spoorwegwagens, rijwielen, vliegtuigen, motoren, stoommachines, drukpersen, schrijfmachines en machines voor distilleerderijen en voor de suikerindustrie.

De spoorwegconcessies omvatten den aanleg en de exploitatie van 2000 K.M. spoorweg van de Obi naar de Witte Zee en eenzelfde afstand nieuwe spoorlijnen in Turkestan, alsmede enkele kortere lijnen van Saratov naar Barnaul. Ten slotte wordt een concessie aangeboden voor het reeds lang bestaande plan betreffende den aanleg van het Wolga-Don kanaal.

Vendities.

Dinsdag, 13 Nov. Inb. van den heer J.G.F. Kneefel te Miaten Tjawi 14 door Hillebrand's kantoor.
Tokogederen te Blinde Spektstraat door Soeman's kantoor.
Woensdag, 14 Nov. Paarden plus 1 Gov. dienstpaard afkomstig v.d. Veldpost te Oengaran te Ouden Boom door Soeman's kantoor.
Donderdag, 15 Nov. Inb. van den heer A.M.T.P. Witteveen te Eindhoven 33 door Soeman's kantoor.
Inb. van den heer Latif Panel te Karrenweg 160 door Soeman's kantoor.
Vrijdag, 16 Nov. Tokogederen te Kerkhofstraat 8 door Soeman's kantoor.
Zaterdag, 17 Nov. Drie percelen in het Vendukantoor door mr. A.A.A. Knappert.
Gov. houtwerken in den Staduin door Oppert van Bodja.

FINANCIËN

British American Tobacco Co.

Officieel wordt medegedeeld, dat de British American Tobacco Company een nieuwe dochter-onderneming heeft gevormd, waarvan de aandelen aan de houders van aandelen in de moedermaatschappij als bonus zullen worden uitgekeerd. De nieuwe onderneming heet de Tobacco Securities Trust Company en zal de beleggingen overnemen van verschillende geassocieerde maatschappijen der moederonderneming.

De Tobacco Securities Trust zal een kapitaal hebben van f5 miljoen, verdeeld in 4 miljoen gewone aandelen van f1 en 1 miljoen deferred shares van 5/- elk. Uitgegeven worden 4 miljoen gewone aandelen en 3 miljoen deferred shares. Van elk der beide aandelensoorten zullen 3 miljoen stuks worden toegewezen aan aandeelhouders der British American Tobacco Co., die dus een nieuw gewoon aandeel op een nieuw deferred share van de Tobacco Securities Trust Company ontvangen zullen op acht aandelen B.A.T.

Het saldo van 1 miljoen gewone aandelen, dat niet wordt uitgereikt, zal in constanten worden overgenomen door de moedermaatschappij, die in verband hiermede aan de onverdeelde winst, die op de balans voorkomt met £ 2.319.000, een bedrag tusschen de £ 1.100.000 en £ 1.200.000 onttrekt. Niet wordt medegedeeld, welke beleggingen aan de nieuwe trustmaatschappij worden overgedragen, doch de nieuwe regeling betekent een belangrijk bonus voor de aandeelhouders der British American Tobacco Co. De gewone aandelen der nieuwe maatschappij zullen, naar aangenomen wordt, op ongeveer £ 3 gewaardeerd worden, terwijl de waarde der deferred aandelen ongeveer 9/- is.

Twentsche Bank.

In een buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders van de Twentsche Bank kwam een voorstel tot statutewijziging in behandeling.

Naar wij vernemen, beoogt deze wijziging de vermelding van de aansprakelijkheid van de Twentsche Bank voor de verbintenissen van de vennootschap onder de firma B.W. Blijdenstein & Co., te Londen, uit de statuten te doen vervallen.

Directie en commissarissen zijn namelijk van oordeel, dat een onbeperkte aansprakelijkheid der Bank voor de verbintenissen der Londenche firma, hoewel uit de historie van de Twentsche Bank te verklaren, niet meer past in het kader van een naamloze vennootschap.

Zij hebben daarom tevens besloten, om de Engelse unlimited company „The Twentsche Bank“, door welke thans de deelname in de firma B.W. Blijdenstein & Co. wordt gefinancierd, om te zetten in een limited company, met een kapitaal van £ 1.000.000/-, waarvan gestort £ 600.000/-, welk kapitaal zich geheel in handen van de Twentsche Bank Amsterdam bevindt.

De firma B.W. Blijdenstein & Co. zal dan zijn geconstitueerd in dien vorm, dat hoofdzakelijk aansprakelijke vennooten blijven de heeren W. Ledebor en J. F. van Rees, beiden te Londen, met een kapitaalstorting van £ 100.000/-, terwijl in de plaats van de Twentsche Bank toetreedt The Twentsche Bank (London) Ltd. met een kapitaalstorting van £ 600.000/-. Genoemde firma B.W. Blijdenstein & Co. zal dan werken met een kapitaal van £ 700.000/- (tegen tot dusverre £ 625.000/-). Dit gestorte kapitaal is ruim voldoende om de zaken op de Londenche geldmarkt op dezelfde basis en in denzelfden omvang als tot dusverre voort te zetten.

Koninklijke Petroleum Mij.

Omtrent het contract der Koninklijke Shellgroep met de regering van Griekenland, in zake den wegebouw in dat land, kunnen wij thans nadere gegevens publiceren. Als vertegenwoordiger der groep is opgetreden P. G. Macris Trading and Industrie Comp. De wegen worden volgens de methode Moxfalt en Framex aangelegd en het programma, dat 5 jaar in beslag neemt, omvat 1260 K.M. nieuwe asfaltstraten, 3500 K.M. vernieuwing van straten en 6500 K.M. macadamstraten. De financiering van dit werk zal geschieden door een groep banken o.a. de Hambros Bank Ltd., Samuel & Co. en Erlanger Ltd. die reeds een voorschot van £ 400.000 hebben gegeven, terwijl het geheele plan een bedrag van £ 6 miljoen vereischt, over jaarlijksche termijnen van £ 1 à 2 miljoen.

De Grieksche regering zal van haar kant de benodigde middelen verkrijgen door een benzinebelasting, die tegenwoordig £ 400.000 belooft, waarvan de opbrengst £ 200.000 en £ 200.000 zal worden verhoogd. Verder zullen verschillende tollentollevingen van £ 81.000 opbrengen.

Vereen, Koninkl. Papierfabr. der firma Van Gelder Zonen.

In de buitengewone algemeene vergadering van aandeelhouders in de Vereenigde Koninklijke Papierfabriek der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Op een vraag van een aandeelhouders den heer L. H. O. Müller, betreffende het doel der emissie, deelde de voorzitter mede, dat de voorgenomen uitbreiding der firma Van Gelder Zonen werd het bestuursvoorstel tot verhooging van het maatschappelijke kapitaal met f 900.000 6 pCt. cumulatief preferente aandelen en f 2.100.000 gewone aandelen omgewijzigd aangenomen.

Marktberichten

Suiker.

De Jayamarkt.
Semarang, 12 Nov. (Dunlop en Kolf).
10-11 Nov. Gedurende verslagperiode kwam geen enkele transactie tot stand.

Het aanbod van ready S.H.S. werd iets ruimer en werd door aanbod van een der Europeesche exporteurs, Zelfs f13½, voor een groot quantum Semarang S.H.S. van speciale fabrieken kon geen koopers trekken.

Voor December levering te Soerabaja was beperkte vraag tot f13½ en voor Januari-Maart tot f13½. Verkoopers houden op resp. f13½ en voor f13½.

Hoofdsuiker) Onveranderd stil.
Afgeschepijfer. Het van Java uitgevoerde quantum Suiker gedurende de maand October heeft bedragen 308.900 tons, tegen 221.322 tons in Oct. 1927.

Oogst 1929. Zonder eenige animo.
11 Nov. New-York was gelaten. Londen trok wederom iets aan en wel ¼ d. op koopers noteringen.

Cuba. Voor een hoeveelheid November-December f6. Vancouver werd 200 cent betaald. Deze afdoening werd gevolgd door een aankoop van 25.000 zakken tot 3½ c f New-York.

De termijnmarkt.
New-York, 10 Nov. (Dunlop en Kolf).
Slotenoteringen. Vorige not.
Spot 2.13
Dec. 2.05
Jan. 2.05
Maart 2.19
Mei 2.18
Juli 2.26

Londen, 10 Nov. (Dunlop en Kolf).
Slotenoteringen. Vorige not.
Dec. 12 sh. 3/4
Maart 12 sh. 9/4
Mei 12 sh. 11/4
Aug. 13 sh. 3/4
koopers 13 sh. 1/4
koopers

Rubber.

Londen, 10 Nov. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).
De noteringen van heden waren per lb. voor mokked sheet, standard ribbed en voor pale crepe.
Vorige not.
Bij opening: 8½
Sheets spot koop. 8½
De markt was flauw.
Bij sluiting: 8½
Sheets spot koop. 8½
Dec. verk. 8½
Jan.-Mrt. verk. 8½
Crepe spot koop. 8½
De markt was zeer kalm.

New-York, 10 Nov. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).
De noteringen waren voor lat. latex pale crepe en voor prima smoked ribbed sheet.
Vorige not.
4 ure noteringen per lb.
Crepe spot koop. 18
Sheets spot koop. 18
Dec. verk. 18½
Jan.-Mrt. verk. 18½
De markt was williger en levendig.

Singapore, 10 Nov. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).
De noteringen van 12 ure 'm.
Vorige not.
Sheet spot 29½
Crepe 29½
Sheets Dec. 29½
Jan.-Mrt. 29½
April-Juni 29½
Blankets Oct.-Nov. 27½; Bark Oct.-Nov. 21½.
De markt was kalm.

Singapore, 10 Nov. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).
Bij opening: 29½
Sheets spot 29½
Crepe spot 29½
Dec. 29½
Jan.-Mrt. 29½
April-Juni 29½
De markt was flauw.

Maandag beursvacantie.
Copra.
Londen, 10 Nov. (Reuter's Comm. Serv. via Aneta).
Copro notering heden:
25 pdst. 17 sh. 6 d. nominaal.

MIDDEN-JAVA-PAGINA

REGENCIJFERS.

In aansluiting op het weerbericht over de maand October geven wij hier de volgende cijfers van het Observatorium betreffende den regenval in Midden-Java.

In Pekalongan schommelde de val om het gemiddelde. (Brebis 48mm. tegen 86 mm. Balapoelang 71 mm. tegen 128 mm. Semangir 191 mm. tegen 159 mm. Tjomal 75 mm. tegen 76 mm. Wanadadi 267 mm. tegen 222 mm.); Banjoemas kreeg te weinig regen (Dajehlooshoor 248 mm. tegen 344 mm. Loembir 170 mm. tegen 328 mm. Tjilatjap 336 mm. tegen 461 mm. Banjoemas 244 mm. tegen 327 mm. Batoer 332 mm. tegen 210 mm.); De 2e helft van Kedoe kreeg te weinig, de N. helft een normale hoeveelheid regen (Keboemen 188 mm. tegen 256 mm. Broenol 145 mm. tegen 262 mm. Salatang 79 mm. tegen 183 mm. Macelang 189 mm. tegen 162 mm. Ngadiredja 183 mm. tegen 162 mm. Ngablak 154 mm. tegen 187 mm.). In Semarang was de val normaal (Kendal 77 mm. tegen 94 mm. Bodja 221 mm. tegen 185 mm. Banjoebiroe 99 mm. tegen 89 mm. tegen 119 mm. Demak 102 mm. tegen 126 mm. Koedoes 206 mm. tegen 115 mm. Djoewana 129 mm. tegen 71 mm. Tara 177 mm. tegen 257 mm.). In Jogja werd een te kort waargenomen (Majoean 24 mm. tegen 113 mm., Jogja 91 mm., tegen 101 mm., Wonosari 32 mm. tegen 101 mm.); evenals in Soerakarta (Melambong 73 mm. tegen 132 mm., Kedoengtjoempleng 79 mm. tegen 178 mm., Soekaratan 15 mm. tegen 119 mm., Batoeretra 31 mm. tegen 86 mm.); en Madioen (Magetan 49 mm. tegen 108 mm., Babadan 4 mm. tegen 91 mm., Lembean 8 mm. tegen 69 mm., Patitjan 121 mm., tegen 239 mm.); In Rembang daarentegen viel rijklijk overmaat (Rembang 230 mm., tegen 55 mm., Biora 242 mm. tegen 120 mm., Bodjonegoro 105 mm. tegen 84 mm.);

JOGJAKARTA

Gebrs. Haccou.

Naar wij vernemen, is te Jogja door de N. V. Electrotechnische Werkplaats Gebrs. Haccou op Toegoe 32 gevestigd een electrotechnische werkplaats. Tot nog toe was deze firma alleen gevestigd te Soerabaja. Evenals het Soerabajasch atelier is de werkplaats op Toegoe speciaal ingericht voor het uitvoeren van alle voorkomende herstellingen aan elektrische machines, apparaten en installaties. Genoemde firma vertegenwoordigt voor Midden-Java de Bergmann Electricitäts Werke en de Accumulatoren-Fabrik Aktien-gesellschaft.

De seriewedstrijden van C. V. T. H. te Jogja.

Woensdagmiddag misten we den moed ons in den stroomenden regen naar den alom-aloon te begeven, waar de wedstrijd tusschen Tjong Lian Tjong Hwee (Solo) en C.V.T.H. toch doorging, is, hoewel de regen tijdens den geheelen duur van den wedstrijd viel. Resultaat was een 2-0 overwinning voor de Solomeezers.

Donderdagmiddag waren de doelpunten goedkoop. Victoria scoorde er 4 tegen het Scholierenelftal, dat met gelijke munt betaalde, zoodat de wedstrijd met 4-4 eindigde. Vrijdagmiddag was Mars (Solo) te gast bij Velox, dat gebukt schijnt te gaan onder onderlinge oneenigheid. Alles, roodbloeden, onderlinge geschillen aan den kant en recht ge naar de beslissingen van bestuur en elftalcommissie. Niet iedereen kan zijn zin krijgen, maar daarom mag men in geen geval aan den kant gaan staan!

Was een strijd tusschen den Mars-aanval en de Velox-verdediging, waarin de Velox-voorhoede maar sporadisch oplichting vermocht te brengen. Toch bleef het tot 10 minuten voor tijd 0-0. Toen scoorde Mars, dat een kwieke, goed combineerde en fair spelende ploeg is, een verdiend punt.

Een penalty wegens hands bracht Velox den gelijkmaker, maar in de laatste minuut scoorde Mars uit een corner het winnende punt, dat meer dan verdiend was. De Velox-verdediging met Muntenzer aan het hoofd zweogde, dat het een lieve lust was!

Zaterdag en Zondag kunnen we de verrichtingen van het Malangsche Hok Sing Hwee volgen respectievelijk tegen het Bondsselftal en C.V.T.H.

Daarna behooren deze seriewedstrijden weer tot het verleden.

MAGELANG

Tooneeluitvoering.

Op 24 Nov. a. s. ten 9 uur zal door een gezelschap van Magelangsche dames en heeren-dilettanten in de Sociëteit de Eendracht een uitvoering gegeven worden, waarvan de opbrengst zal strekken ten bate van de oud-strijders. Opgevoerd zal worden „De Amoraal“ („De Goudmijn“), vroolijk spel in 3 bedrijven door C. Laufs en W. Jacobij.

Voor het dansen na afloop van de voorstelling zal de Gentlemen's Jazzband welwillende medewerking verlenen. De uitvoering is toegankelijk voor leden en niet-leden der Sociëteit.

Den onderofficieren en hunnen dames zal op 22 Nov. a. s. een voorstelling van dit stuk worden aangeboden in de Militaire Sociëteit.

SALATIGA

Gezelschap Jan Musch.

In de sociëteit „Harmonie“ zal Dinsdag 13 November a. s. te 9 uur n.m. onder de auspiciën van den Kunstkring het gezelschap van Jan Musch een opvoering geven van „Als je maar een verleden hebt“.

De voorstelling is toegankelijk voor leden en niet-leden; voor deze laatste gelden echter hogere entree-prijzen.

Het bestuur van den Kunstkring heeft den laatste tijd het sympathieke idee, dergelijke voorstellingen tegen gereduceerde entree-prijzen toegankelijk te stellen voor de militairen; geleidelijk aan zijn deze prijzen weer opgevoerd en voor deze voorstelling zoo hoog gesteld, dat vele mindere militairen deze opvoering niet zullen kunnen bijwonen.

Is het misschien mogelijk de militairen wat meer tegemoet te komen in de vaststelling der entree-prijzen.

POERWOREDJO

Tooneelopvoering.

Zaterdagavond werd door eenige amateurs „Hannegevocht“ opgevoerd; zoodat vanzelf sprak, werd er gevochten om de hennen, eventueel kippen, terwijl het wederom deze waren die den heminnelijken vrede bezorgden.

Het stuk werd vlot gespeeld, de rol van Christiana werd door een nieuweling vertolkt op een wijze, die elke kritiek kan doorstaan, terwijl Trixy toonde hoe vaardig zij in de dokters behandeling kon zijn.

De voorstelling werd, zoodat gebruikelijk, gevolgd door een danspartij, waarbij de stemming niets te wenschen liet.

Ampasbrand.

In den afgelopen nacht om half twaalf brak een ampas brand uit op de suikerfabriek Remboen. Na eenige uren was de brand gebluscht met behulp van eigen blinschmateriaal en de brandspuit van Koetardjo.

OENGARAN

Schaakwedstrijd Poerwodadi — Oengaran 3-5.

Zaterdagavond had in de sociëteit van Demak een ontmoeting plaats tusschen de schaakclubs van Poerwodadi en Oengaran.

Na een spannenden strijd wist Oengaran de zege te behalen, doch de jonge Poerwodadische club toonde zich een sterke tegenpartij.

De ondervolgende uitslag geeft vrijwel de krachtsverhouding tusschen beide clubs weer.

Poerwodadi	Oengaran
1. Dr. Soeparto	0-1 Macaré
2. R. Sodo	1-0 Weber
3. A. Rachman	0-1 Soemanto
4. Hoornick	1-0 Grumewald
5. Karim	1-0 Kasim
6. Nasowsky	0-1 Soehardjo
7. Soenarjo	0-1 Slamet
8. Soeworo	0-1 Van Dietz
	3-5

Poerwodadi speelde aan de oneven borden met zwart.

AMBARAWA

Schietoefeningen te Soemowono.

Naar wij vernemen, vertoef momenteel voor een meerdagse schietoefening te Soemowono de 5e mitrailleucompagnie uit Semarang, onder commando van den kapitein der infanterie Hotz.

Eveneens worden deze week aldaar schietoefeningen gehouden door het kader der 9 karabijnmitrailleurs-brigaden van het 5e bataljon infanterie. Deze karabijnmitrailleurs-oefeningen hebben plaats onder leiding van den 1sten luitenant der infanterie De Mos, van de 1ste compagnie van het 5e bataljon infanterie te Semarang.

CHERIBON

Het college van B. en W.

Op de eerstvolgende vergadering van den gemeenteraad komt aan de orde een voorstel tot delegatie van bevoegdheden tevens voorbereiding tot het samenstellen van de zg. Bevoegdheidsverordening.

De instelling van het College van Burgemeester en Wethouders, waardoor het Dagelijksch Bestuur der Gemeente niet meer door den Burgemeester alleen, doch door het nieuwe college wordt gevoerd, maakt 't noodzakelijk bij de verschillende geldende gemeenteverordeningen de daarin vastgelegde bevoegdheden, voor zoover die aan den burgemeester zijn verleend, in nadere beschouwing te nemen.

Veelal toch zullen deze door de veranderde bestuursvoering dienen te worden overgedragen op het College, terwijl alleen in de gevallen, waarin de soepelheid en paraatheid van den dienst dat vorderen en oogenblikkelijke beslissingen dan wel beslissingen van ondergeschikt belang moeten worden genomen, de bevoegdheid tot het treffen van de daarvoor noodige maatregelen bij den burgemeester moet blijven.

Anderdeels heeft de praktijk uitgewezen, dat in diverse gevallen de thans nog gevorderde Raadsbeslissing aanleiding geeft tot ongewenschte stagnatie en tot overlading van de Raadsagenda's, hetgeen o.m. het geval is bij niet-principiele besluiten, welke vrijwel zonder uitzondering onder den hamer doorgaan, zoodat het gewenscht voorkomt, dergelijke beslissingen te delegeren aan het College van Burgemeester en Wethouders.

De werkwijze wordt dan als volgt:
A. In bepaalde, bij verordening te noemen gevallen neemt de burgemeester een beslissing of een besluit. Hij doet daarvan geregeld werkelijke verslag aan het college van burgemeester en wethouders, op welk college beroep openstaat.

B. In andere, eveneens bij verordening te noemen gevallen ligt de beslissing of het nemen van een besluit bij het college van burgemeester en wethouders. Dit doet van de genomen besluiten op de e.v. Raadszitting mededeeling aan den Raad, op welk college beroep openstaat.

Teneinde nu een volledig overzicht te geven van de gevallen, waarin Burgemeester en Wethouders verandering van den bestaanden toestand wenschelijk achten, volgen in een bijlage de desbetreffende artikelen, verordeningsgewijs gerangschikt.

Heeft de Raad zich over deze gevallen uitgesproken, dan kan behandeling volgen van de zg. „Bevoegdheidsverordening“.

Op die wijze wordt, zonder de verordeningen in haar geheel ter tafel te brengen het thans aan de orde gestelde onderwerp geregeld, wat met 't oog op de urgentie de meest geëigende weg lijkt. Wordt later een verordening in haar geheel in revisie genomen, dan kunnen de thans te treffen noodmaatregelen daar definitief worden ingepast.

De wethoudersvacature.

Donderdag komt in den Raad aan de orde een voorstel om over te gaan tot benoeming van een wethouder voor technische zaken in de vacature ontstaan door het heengaan van den heer ir. E. A. Voorneman.

Door het heengaan van den Voorneman is het college van burgemeester en wethouders niet meer voltallig. In het belang van het Raadswerk is het gewenscht, dat dit college zoo spoedig mogelijk wordt aangevuld, weshalve den Raad in overweging wordt gegeven over te gaan tot de benoeming van een wethouder voor technische zaken, welke functionaris bij voorkeur uit den Raad is aan te wijzen.

Den ernstige candidaat voor deze functie is het raadlid ir. Haighthon. Echter hebben wij vernomen, dat zijn chef, de heer De Leau, vroeger ook raadlid, zulke ernstige bezwaren heeft dat het den heer Haighthon wel onmogelijk zal zijn deze . . . functie te vervullen.

De a.s. Raadszitting.

De agenda voor de openbare raadsvergadering op Donderdag, 15 November a.s. bevat o.m. de volgende punten:

Voorstel tot het verlenen van niet-eerol ontslag aan Kalsa, leerling-teekenaar bij de afdeling Waterleiding, met ingang van 1 September 1928, die zonder adres na telaten is verdwenen.

Voorstel tot het aanschaffen van een telmachine „Dalton“ model 191 tegen den prijs van f 390 voor den technischen dienst der Gemeente.

Voorstel tot het verlengen van het contract van de Universal Pictures Corporation op Java tot en met 31 December 1928 betreffende het huren van een gedeelte van het terrein van den Stadstuin en vanaf 1 September 1928 voor de occupatie van dezen grond een daghuur van f 11 in rekening te brengen.

Onderzoek van de geloofsbrief van de nieuw verkozen Raadsleden F.H. Remmers L.A. Leidelmeijer en M. Soeminto Martasoe katja.

Dit zijn de beide Raadsleden die verkozen zijn in de vacatures, ontstaan door het uittreden van de heeren J.B. van der Veen en J.J. van Bennekom en Soewondo Widagdjo.

Voorstel tot het vaststellen van een wijziging van de verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Cheribon.

Het is voorgekomen, dat bij voetbalwedstrijden na half-time personen werden toegelaten zonder betaling te eischen, zoodat dus ook geen vermakelijkheidsbelasting werd betaald.

In verband hiermede is de vraag gerezen of het volgens de bestaande verordening geoorloofd is voor het bijwonen van een gedeelte van een vermakelijkheid een verminderd, belastingvrij, tarief te heffen of wel gratis toegang te geven.

Volgens advies van den juridischen adviseur is uit een artikel van de onderwerpelijke verordening wel te lezen, dat zulks verboden is, doch wordt het beter geacht dat art. zoodanig te wijzigen, dat geen twijfel meer mogelijk is.

Ok de Wetgevende commissie kan zich met de voorgestelde wijziging vereenigen.

Voorstel tot het wijzigen van de rooilijnen op het Kesambi-Derma-gamalang, in verband met het verzoek van den heer E. Landman, particulier wonende te Moendoe Cheribon, om schadeloosstelling van grond. Verzoeker is eigenaar van een perceel, gelegen te Soeniaragi en is voornemens op dat perceel drie woonhuizen te bouwen. Volgens de thans geldende rooilijn kan echter $\frac{1}{4}$ van de geheele oppervlakte van dit perceel niet worden bebouwd.

Thans, wordt voorgesteld de hek- en gevelrooilijnen langs de Selajarleiding, zoodanig terug te brengen, dat de hekrooilijn samenvalt met de perceelgrens. Ook langs Soeniaragi is de hekrooilijn gelijk gehouden met de perceelgrens.

Voorstel om burgemeester en wethouders te machtigen tot het treffen van een regeling met de N.V. Volkshuisvesting inzake de straatverlichting van het terrein achter Pasar Pagi. De regeling komt op het volgende neer:

De Gemeente levert gratis straatverlichting voor de woonwijk achter Pasar Pagi, echter onder voorwaarde, dat bij eventuele winst op dit woningcomplex door de N.V. Volkshuisvesting f 500.— per jaar aan de Gemeente wordt uitgekeerd.

De haven.

Van de 11e vergadering van de Commissie van Bijstand in het belang van het beheer van de haven van Cheribon gehouden op 8 November 1928 onder voorzitterschap van den directeur der Haven van Semarang, ontvingen wij het volgende verslag:

De voorzitter opent te 10 ure de vergadering, en richt uit naam der commissie een woord van dankbetuiging aan de wegens vertrek afgetreden leden, de heeren Van Galen Schotman en Schut, voor hetgeen zij in het belang der haven hebben verricht. Voorts heeft de voorzitter de nieuwbenoemde leden, de heeren Fussen, Remmers en Stockmeijer welkom.

Vervolgens komt aan de orde punt 1 der agenda, de voorloopige begrotingsbijdrage voor 1930. Deze begrotingsbijdrage wijst een totaal bedrag aan van f 224.620, waarin begrepen is een raming der uitgaven voor baggerwerk van f 70.000.— en van rente en aflossing van f 79.960.— De raming der inkomsten sluit met hetzelfde bedrag van f 224.620, waarbij het goederengeld geraamd is op totaal f 80.000.— Met de begroting der uitgave kunnen allen zich vereenigen. Wat de begroting der inkomsten betreft, wordt besloten den directeur der Burgerlijke Openbare Werken te verzoeken het huurtarief der kranen zoodanig te wijzigen, dat voor den z.g. 2en hijsch van eenzelfde collo slechts 50% van het tarief zal worden in rekening gebracht. Deze tegenoverstelling wordt bilijk geacht in verband met de omstandigheid, dat het in de meeste gevallen onmogelijk blijkt de zware collo onmiddellijk van de prauw in een wagon te lossen.

Hierna wordt uitvoerig van gedachten gewisseld omtrent de mogelijkheid partijen aangevoerd ijer weder te lossen aan het Zuiderboord der te binnenhaven, waarbij een bevredigende oplossing mogelijk is.

In verband met de geringe beschikbare ruimte op het ijerlossingssterrein wordt voorts besloten te adviseeren het huurtarief der kranen op Zon- en feestdagen slechts met 15 in plaats van 50% te verhooogen, teneinde een zoo vlot mogelijk afvoer van de aangevoerde partijen ijer te bevorderen. Eveneens met het oog op de weinige ruimte op het ijerlossingssterrein wordt algemeen ingestemd met het voorstel, de normale verhooging van de opslagtarieven na een termijn van 10 dagen voor het ijerwerk, dat op het ijerlossingssterrein wordt opgeslagen, pas te doen ingaan na een termijn van 14 dagen.

Ok met het voorstel om het tarief der steekwagens op Zon- en feestdagen niet met de gebruikelijke 50% te verhoogen, kan unaniem worden accoord gegaan.

Met het voorgestelde uitvoeringsplan voor het jaar 1929 ad totaal f 110.000.— en werkplan voor het jaar 1930 ad totaal f 90.000.—, beide betreffende uit te voeren nieuwe werken, kan geheel worden ingestemd.

In de vacature van den heer Schut wordt met algemeene stemmen geadviseerd te be-

MIDDEN-JAVA ADVERTENTIE

BODJONG 112

SEMARA NG

Gouden en zilveren VUL-POTLOODEN (nieuwe modellen)

Telefoon Sem. 332

Telegram-adres: „Edelmetaal“

Studebaker

WIE BLIJFT DE FAVORIETE

Onder de betere klasse kleine ZES-CYLINDER wagens??
Oordeelt zelf door de ERSKINE 1929-modellen in onze showrooms te bezichtigen.

VERWEY & LUGARD

(Onder Directie van de Nederlandsche Rijtuig Mij.)
Bandoeng—Semarang—Soerabaja—Weltevreden—Djocja—Medan
Sub-agent: A. M. den Hartog, Cheribon.

noemen zijn opvolger als subagent der Internatio, den heer Van Zonneveld.
Met het voorstel van den voorzitter tot wijziging der pasartarieven kon geheel worden accoord gegaan.
De mededeelingen en rondvraag geven geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

TEGAL

Tusschentijdsche Raadsverkiezing.

Dat het Indlandsche kiezerswereldje te Tegal hoe langer hoe meer belang gaat stellen in de bezetting van zetels in de groep inheemsche onderdanen niet-Nederlanders, blijkt wel heel duidelijk uit de tusschentijdsche raadsverkiezing, gehouden op j.l. Donderdag, 8 dezer, voor de vacature van het vroeger raadlid M. Hardjosoetomo.

Niet minder dan vijf candidatenlijsten werden ingediend, waarop respectievelijk de volgende heeren voorkwamen:

R. M. Aboebakar, handelaar, candidaat, gesteld door de S.I. c.s.
Mr. M. Besar, advocaat en procureur, door een onbekende groep,
M. Mardono, wedana kota door de Indlandsche B.B.-ambtenaren,
M. Sagir, onderwijzer aan de Gov. H.I.S., door Boedi Oetomo,
Ir. R. Soeratin Soerosoegondo, door een onbekende groep.

De stemming zal plaats hebben op Dinsdag, den 20en dezer.

Botsing met autobus.

Onze correspondent te Tegal seint ons dd. heden:
Zondagmiddag is te Pemalang een ernstig ongeluk gebeurd. Een nieuwe „Chevrolet“, van den Indisch arts Tazar, die eerst kort aldaar gevestigd is, kwam in botsing met een autobus. De schok was zoo hevig, dat de bus omkantelde. De passagiers kwamen met den schrik en lichte verwondingen vrij. De „Chevrolet“ werd versplinterd. De inzittenden, de geneesheer en diens chauffeur, bekwamen, wonder boven wonder, niet het minste schrammetje.

SCHEEPSBERICHTEN.

RADIO-VERBINDINGEN.

De volgende passagierschepen zijn in rad otelegrafische gemeenschap met de daarnaast vermelde kuststations en via die stations rechtstreeks te bereiken. Telegrammen kunnen worden aangeboden aan elk telegraafkantoor.

12 November 1928.

Pr. der Ned.

**Chr. Huygens

*Jermas

*Patria

*P.G. Hoof

Kon. der Ned.

Tambora

*Indrapura

Bonifaciotsf.

Karachiadio.

Vittoriadio.

Sabangradio.

Karachiadio.

Gibraltar. ock.

Sabangradio.

Alexandriadio.

*Tevens in verbinding met Scheveningenhaven.

**Tevens in verbinding met Scheveningenhaven en Sabangradio.

VERANDERINGEN VAN ABONNEMENTS-ADVERTENTIES

gelleve men steeds één dag van te voren in te zenden

Die voor Zaterdag bestemd, twee dagen te voren.

De administratie van DE LOCOMOTIEF

ROOKT CONSUL SIGAREN

Importeurs: JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

OPWEKKERTJES

"Ik componeerde de mooiste gedeelten van mijn opera toen ik in half slapenden toestand verkeerde".
Ja, in dien toestand luistert het publiek er ook naar.
Nagels Lustige Welt.

ADVERTENTIE

FIAT

*Le Roi des Voitures.
La Voiture des Rois.*

N. V. FIAT IMPORT COMPANY
WELTEVREDEN - SOERABAIA - SEMARANG - BANDOENG - MEDAN.

KANTOOR H.J. VOOREN

DENHAAG - BREDA - ROTTERDAM

BATAVIA SEMARANG SOERABAIA
MEDAN

**BELASTINGZAKEN
& ACCOUNTANCY.**

TOKO-SECUNDO Bodjong 33, - Semarang

NIEUW

KINDERSPEELGOED SPECIAAL VOOR

St. NICOLAAS

1111111111

4554

*"A woman's beauty
becomes a part
of the beauty of
the world"*

MASEFIELD

Gij hebt een plicht te
vervullen tegenover U
zelf en Uwe medemens-
schen niet slechts om
Uwe jeugdige schoon-
heid te handhaven, doch
ook te bewaren tegen
voortschrijden der jaren

Duizenden vrouwen zijn hunne bekoorlijkheid verschuldigd aan een
geregelde verzorging van haar huid met beide Pond's Creams.
Gebruik Pond's Vanishing Cream gedurende den dag om Uw huid
te verfrischen en te beschermen tegen den invloed van het tropisch
klimaat. Deze ontvette cream geeft U een bekoorlijke matte teint.
Gebruik Pond's Cold Cream iederen avond voor het ter ruste gaan
om Uw huid te reinigen en veeg het overtollige af met een doekje.

Verzorgt Uw Teint

POND'S EXTRACT Co. AMSTERDAM
Importeurs voor Ned. Oost-Indië: Jacobson van den Berg & Co.
Semarang - Soerabaia - Batavia - Cheribon - Makassar - Palembang
Verkrijgbaar bij Apothekers, Coiffeurs en alle voornamelijk Toko's
in potten à f 1.- en f 2.- en in tuben à f 0.45 en f 1.-

**Pond's Vanishing
& Cold Creams**

Semarang, Soerabaia, Batavia, Cheribon,
Makassar, Palembang, Medan, Bandjarmasin.

1485

VEREENIGDE STEEN- en PANNENBAKKERIJEN

ECHTSCHHE PANNENFABRIEK

Eigenaar ABOENGAMAR, SOKKA-KEBOEMEN

Capaciteit 18.000.000 dakpannen, 12.000.000 bakstenen per jaar,
Telegramadres: Ngamar, Sokka.

258

Bij GEER. GRAAUW's Uitgevers-Maatschappij en Boekhandel te Soerabaia,
Ketabang Boulevard 42, TELEFOON Z. 4393, is wederom verkrijgbaar:

Landen en Volken der vreemde Werelddeelen

door F. K. A. ROMBACH Jr.
AMERIKA, AUSTRALIE, OOST en WEST-
AZIE, AFRIKA en de POOLSTREKEN
vanaf de ontdekking dezer landen tot heden.
Aan het beschrijven van:

HET LEVEN, DE ZEDEN EN DE GEWOONTEN
der bewoners werd veel aandacht gewijd,
waardoor de aantrekkelijkheid ten eerste
wordt verhoogd, 2000 bladzijden (formaat
26x17), met een groot aantal zware en
gekl. platen en vele kleine illustr. alsmede
eenige kaarten

3 zware Deelen, gebonden in 3 Prachtbanden

Betaalbaar met f 2.50 per maand
Prijs f 22.50
Betaalbaar met f 2.50 per maand

Het complete werk wordt DIRECT na ontvangst van onderstaand bestelbiljet toegezonden

BESTELBILJET
De ondergeteekende verzoekt Gebrs. Graauw's Uitgevers Maatschappij en Boek-
handel te Soerabaia, Ketabang 42, te zenden:
1 ex Rombach, Landen en Volken der Vreemde Werelddeelen compleet in
3 deelen, gebonden in 8 prachtbanden, voor den prijs van f 22.50, terwijl
de betaling geschiedt in maandelijksche termijnen van f 2.50.

NAAM
WOONPLAATS
KWALITEIT

3859

**FABRICATIE
KALK**

GEGARANDEERD
PRIMA KWALITEIT.
Vraagt MONSTERS en PRIJSOPGAVE
AAN DE FIRMA
LIE HAN THIM & ZONEN
Toeloengagoeng, Telef. No. 55.

8371

**SAVELKOUL
SEMARANG**

**1 St. NICOLAAS CADEAU
voor HEEREN**

"ALLEGRO"

Het IDEALE Slijp- en Aanzet-apparaat
voor Gillette-Mesjes

Maakt nieuwe mesjes SCHERPER
en oude als nieuw!

Maximum verbruik 3 mesjes per jaar

Door het gebruik van een ALLEGRO
wordt scheren een genoegen

f 8.⁵⁰ Onderdeelen
voorradij f 8.⁵⁰

1142

4778

HOTEL KALITAMAN
SALATIGA Tel. 3.

Hotel eerste rang. 1 uur van Semarang

8298

Cutex
heeft een geheel
Nieuwe Liquid Polish
gefabricceerd

TRANSPARANT... Natuurlijk... Dun
als een rozenblad op den nagel. Koest-
erde U steeds het verlangen om mooie
glanzende nagels te bezitten?

Cutex heeft den glans van zulke ideale
nagels in dit nieuwste Liquid Polish
getooverd.

Het is volgens een nieuwe formule
geprepareerd! U kunt doffe, glansloze
nagels in een oogenblik dien satijnach-
tigen glans verleenen.

U kunt deze nieuwe Liquid Polish ge-
makkelijk op Uwe nagels penseelen. Het
droogt onmiddellijk en duurt langer dan
een week. Het scheurt en vervelt niet,
terwijl de kleur nooit vuil bruin wordt.
Zelfs zeep en water verminderen den
glans niet.

Dit nieuwste Cutex preparaat is in twee
keurige flacons verkrijgbaar; een voor
het polijsten en een om de Polish te ver-
wijderen. Northam Warren, New York,
Parijs en Londen.

DE NIEUWE LIQUID POLISH
PARELMOER GLANZEND - NATUURLIJK - DUURZAAM

6 Complete Manicures voor Fl. 0.50

Stuur deze coupon sluit er 50 cents aan postzegels bij, voor het
volledige manicure doosje, dat ieder preparaat bevat voor een
manicure thuis. Cutex Cuticle Remover, Cutex nailfile en het
nieuwe glanspoeder, Cutex Creme, oranje manicure houtje,
schuurkatoentjes en wasjes.

GENERAL AGENCIES and TRADING CO., LTD., Dep. D.172
Kali Besar Oost 6, Batavia
Ik sluit hierbij in 50 cents aan postzegels voor het volledige
Cutex manicure doosje.

Naam
Straat Huisnummer
Stad

1121

Advertenties f 0.50 per regel, met een minimum van 8 regels. Bij plaatsing over de breedte van 2 kolommen wordt het dubbele gevorderd en zoo verder. Bij abonnement ruimt rabat.

Familie-berichten . . f 8.— per plaatsing. Voor elke plaatsing méér f 2.50.

Ingezonden mededeelingen f 0.75 per regel.

Het bedrag der advertentiën moet bij vooruitbetaling worden voldaan. Afschrijving van advertentiën geschiedt vóór 10 uur.

Rasin, de vermoedelijke hoofddader, die eearsteerd werd, blijft halsstarrig zijn onschuld in de dynamiekwestie volhouden, oewel het bewysmateriaal tegen hem zich opstapelt.

De inbraak moet zijn geschied door 4 ersonen.

STADSNIEUWS

SEMARANG, 12 NOVEMBER

PLEZIERVLUCHTEN.

Boven de stad — Grootte belangstelling.

Zoals wij de vorige week mededeelden, zouden heden te beginnen op drie achtereenvolgende dagen pleziervluchten boven de stad worden gemaakt met het toestel van de Batavia-Semaranglijn, dat hier omstreeks half elf arriveert en om kwart over twee weer vertrekt.

De ligging van Simongan maakt dat de Fokkers op hun dagelijkse dienst niet over de stad komen, zoodat toen hedenochtend in de handelswijk het geluid der vliegtuigmotoren werd gehoord, velen even de deur uittiepen om er 'n oogje aan te slaan.

Op Simongan was de belangstelling groot. Aanvankelijk was de bedoeling om maar drie pleziervluchten van een kwartier te maken — het toestel moest toch om 2 uur weer terug — de toeloopt van, die Semarangs ook wel eens uit de lucht wilden bekijken was zo groot dat men er vijf van maakte, zoodat er in totaal vandaag veertig luchtreizigers waren.

Morgen en overmorgen worden wederom vluchten van een kwartier gemaakt en naar het zich laat aanzien zal ook dan de animo niet ontbreken.

Voor Batavia waren er 2 passagiers.

De mededeeling van de Luchtvaartmaatschappij dat voor de pleziervluchten plaatsbepaling te voren niet noodzakelijk was, heeft meerderen een vergesefloet naar Simongan doen maken. Handelsmensen, die er, niettegenstaande den middag, even uitgebroken waren, moesten op Simongan gekomen, ervaren dat zij niet aan de beurt konden komen, waarover zeer begrijpelijk gedachte ontstemming heerschte.

Wij gelooven, dat de K.N.I.L.M. bij het organiseren van verdere vluchten boven de stad goed zal doen wel gelegenheid te geven tot plaatsbepaling, zoodat men verzekerd is niet voor niets te komen.

Personalia.

Naar wij vernemen heeft de Duitse boot uit Europa, pas in Singapore aangekomen, de aansluitende K.P.M.-verbinding gemist. De passagiers voor Java worden daardoor bijna een week vastgehouden op Singapore. Daardoor bevindt zich mevr. Meta Crull.

Opluimannhaling.

Zaterdag arriveerde hier van Hongkong met talrijke Chinese passagiers het stoomschip *Typhoon*. Na de gewone visitatie aan het lichaam werd de bagage aan een onderzoek onderworpen.

Achter bleven toen eenige voorwerpen, een ketel, een gajong en een koker, alle zooda als bij onderzoek bleek van dubbele wanden en bodem voorzien. De hierdoor ontstane ruimten borgen 15 thail opium. De eigenaar bleef onbekend.

Gemeente-verslag.

Wij ontvingen heden het verslag der gemeente Semarang over 1927.

De geboortedag van Sun Yat Sen.

De Chinese gemeente te Semarang herdenkt heden de geboortedag van dr. Sun Yat Sen. Overal waren de vlaggen uitgestoken, het rood-wit-blauw naast de Chinese vlag en vooral de Chinese, kamp bood een vroolijken aanblik.

Mailsluiting.

Per s.s. *Nordard* wordt op 13 November mail gesloten voor Japan.

De postvluchten naar Batavia.

Het vertrek van het dagelijkse vliegtuig naar Batavia is vervroegd van 2 uur 15 tot 2 uur. In verband daarmee zijn ook de busritten ten hoofdstadskantoor en kwartier eerder gesteld en zijn nu: voor aankomende 12 uur 55 en voor vertrek 12 uur.

De Whippet demonstratie.

In aansluiting op hetgeen wij Zaterdag medelden over de auto-demonstratie in den Autoband-Bereid, zij nu vermeld dat morgenmiddag van 4 tot 6 uur de motor van de Whippet zal worden in elkaar gezet. Donderdag van 4 tot 6 uur is dan de motor van de Willys Knight aan de beurt. Vooral deze motormontage zal ongetwijfeld veel belangstelling trekken.

De Lips-lezing.

Zoals wij reeds medelden, wordt Zaterdag voorscholieren de Lips-lezing gehouden. Door de organisatoren zijn zes prijzen uitgedeeld voor de beste zes opstellen, welke van deze lezing zullen worden gemaakt. De jury zal worden gevormd door eenige hoofden van scholen.

Binnenlandse postverzendingen over zee.

Lijst van binnenlandse postverzendingen over zee door het kantoor Soerabaja, over het tijdvak 10 Oct. 12 tot 16 Nov. '28, met vermelding van de uitstapende tijdstippen waarop stukken ten hoofdkantoor te Semarang gepost moeten worden om door eerstgenoemd kantoor in de zendingen te kunnen worden opgenomen.

Uitstapende tijdstippen van postbezorging te Semarang. Opzake van kantoren of gewesten waarvan gesloten wordt.

Gaw. stukken. 8-stukken. 14-11 10.55 v.m. 10-11 18.30 v.m. Soembawa, de kleine Soenda-ellanden, Timor, Dore, Telokbajour, Sanga-Sanga Td, Selor, Donggala, Parigi, N. Celebes, Ternate, Tobelo, Singaraja, A. Pagan, Laboan, Laboan, Molukken, N. Guinea, Kleine Soenda-ellanden, Timor, Dore en voorts alle landen en eilanden van Denapasser en Z. Bali.

2.40 n.m. 1.30 n.m. Singaraja, Celebes, Molukken, N. Guinea, Soembawa, de kleine Soenda-ellanden, Timor, Dore en voorts alle landen en eilanden van Denapasser en Z. Bali.

17-11 10.55 v.m. 16-11 10.30 v.m. Balikpapan, Tarakan, Tj. Rodeh, Telokbajour, Sanga-Sanga Td, Selor, Donggala, Parigi, N. Celebes, Ternate, Tobelo, Singaraja, A. Pagan, Laboan, Laboan, Molukken, N. Guinea, Kleine Soenda-ellanden, Timor, Dore en voorts alle landen en eilanden van Denapasser en Z. Bali.

2.40 n.m. 1.30 n.m. Bawean, Bandjermaasin en Z. Borneo.

DE P. G. D.

De kwestie der overname.

Zoals bekend is nog steeds aanhangig de kwestie van de overname door de Gemeente van den Plaatselijken Gezondheidsdienst.

Naar wij vernemen, is van de regering een schrijven ontvangen, waarin de regering verklaart er niet toe te kunnen overgaan de voorwaarden, waaronder de overname zou plaats vinden, vast te leggen bij ordonnantie.

Of de gemeente dan toch bereid zal zijn den Plaatselijken Gezondheidsdienst over te nemen?

We herinneren aan de kwestie van de kampongverbetering, welke in de jongste raadsvergadering werd besproken, waarbij de heer Drost de vraag stelde of de toezegging der regering in een ordonnantie zou worden vastgelegd, anders gaat het niet als met het accres...

Hoe het ook zij, onder regering of gemeente, de Plaatselijke Gezondheidsdienst functioneert uitstekend en er is in dit jaar heel wat verbeterd.

Raad van Justitie.

De Raad van Justitie alhier zal morgen de zaak behandelen van den bekl. Tan A. To, van beroep handelaar, laatste gewoond hebbende te Pajohokusi, thans verblijfhoudende in voorlopige bewaring in de Centrale gevangenis voor Europeanen te Semarang, gedagvaard ter zake: dat hij op Maandag 11 Juni 1928 te Semarang in strijd met de bepalingen van de „verdoovende middelen-ordonnantie“ (Standaard 1927 no. 278) opzettelijk heeft ingevoerd, dan wel bezeten dan wel in voorraad, dan wel in bewaring heeft gehad, ruwe of bereide opium tot een hoeveelheid gelijkgesteld met meer dan 3 thail tjandoe van goede hoedanigheid.

In deze zaak zijn 13 getuigen opgeroepen.

De Inheemsche Gemeente-ambtenarenbond.

Door den Inheemschen Gemeente-ambtenarenbond werd Zondag 11 dezer in het Gemeentehuis aan Bodjong een openbare vergadering gehouden ter bespreking van het Pensioenreglement voor niet-Europese ambtenaren der Gemeente Semarang.

Zoals de lezers zich zullen herinneren, werd in dit blad vroeger reeds melding gemaakt van de indiening door het Gemeentebestuur aan den Gemeenteraad van bovenbedoeld ontwerp-pensioenreglement.

Ruim 150 personen — allen Gemeente-ambtenaren — hebben aan de bespreking van het voor hen van veelbelang zijnde onderwerp deelgenomen.

Onder voorzitterschap van den heer Mohamad Singih werd het reglement grondig besproken en in het bijzonder de afwijkende artikelen en bepalingen verzeleken met het reeds bestaande Europeesche Locale Pensioenreglement.

De voorzitter schorste de vergadering tegen elf uur en de heer Hadisoemir hield vervolgens een korte toespraak over den Wereldvrede. Spreker besprak de ellende, die door de wereldoorlog is aangebracht, de bezuiniging, die een paar jaren geleden in vele takken van dienst heeft gewoed, die vele slachtoffers heeft geëischt, behoort o. a. tot de gevolgen van den wereldoorlog. Spreker spoorde de aanwezigen aan om mede te werken aan de bestendigheid van den vrede, door woorden dan wel geschriften den vrede beoogende, te verspreiden. „Alle gedachten van oorlog en strijd“, aldus de spreker voortgaande, „hoe gering ze ook zijn, zijn schadelijk voor de evolutie van den mensch; daarom dienen zulke gedachten te worden vermeden.“

Voorts maakte spreker de aanwezigen erop attent, dat het dien Zondag een gewichtige dag is voor den Wereldvrede; immers was het dien dag tien jaren geleden, dat de Wapenstilstand was tot stand gekomen.

Te precies 11 uur vroeg spreker den aanwezigen om hun gedachte gedurende 2 minuten te concentreeren op den Wereldvrede, aan welk verzoek werd voldaan.

Daarna werd de vergadering door den voorzitter heropend ter afhandeling van de punten der agenda.

Japansche feesten.

Ter gelegenheid van de kroning van den keizer van Japan, waren voor gisteren door de Japansche vereniging te Semarang een groot feest georganiseerd voor de Japansche gemeenschap alhier, welke op het Kobong-veld werden gehouden.

's Morgens om acht uur werd begonnen, 's middags om vier uur waren de wedstrijden, die zeer vlot achter elkaar werden afgewerkt, geëindigd. Het was er zeer geanimeerd. Athletische wedstrijden werden gehouden en de heer Ohta gaf weer kans de meeste overwinningen te behalen.

Verder werden er spell-tijds gedaan door de kinderen, zooda als blokjes rapen en dergelijke, terwijl de wedstrijd voor de dames, de meesten gekleed in de bekoorlijke Japansche draht, bestond uit het overwinnen van een klos garens op een stuk touw.

Tenslotte had de uitdeeling plaats van de talrijke prijzen, die meerendeels uit zeer nuttige zaken bestonden. Vooral de badhanddoeken waren bij de prijzen sterk vertegenwoordigd.

Verdronken.

Gistermiddag om 2 uur viel aan den havenkant een koelie van een melassellier in het water. De man verdween in de diepte en kwam niet meer boven. Tot het donker werd bleef de politie dreggen, zonder resultaat. De familie van den man was gewaarschuld en bleef in een kleine sampan ook lang na het invallen der duisternis vertoeven bij de plaats waar de man in de diepte was verdwenen. Zij bleven wachten en bidden. Het werd er en het werd vloed — tot 's nachts om half drie het lijk van den verdronkene werd boven water kwam precies op de plek waar de ongelukkige in het water was gevallen. Hij moest in zijn val tegen de ijzeren prauwkant zijn geslagen en daardoor in bewusteloozen toestand in het water zijn gekomen.

Oost Java Bioscoop.

De Oost-Java bioscoop vertoont van hedenavond af „Arizona's typhoon“ met Fred Humes in de hoofdrol. Het is een „Blue Streak Western“, spannend en sensationeel.

Pathé Theater.

Het Pathé Theater vertoont van hedenavond af de film „Tarsan en de gouden leeuw“ een rolprent uit de binnenlanden van Midde-Afrika, waar de leeuw nog heerscht als de koning van het woud.

POSTCHEF NAAR SOERABAJA.

Overplaatsing van den heer R. A. Agema.

Naar wij vernemen, wordt de heer R. A. Agema, hoofdkantoorchef van het postkantoor alhier, overgeplaatst naar Soerabaja en is bestemd om te treden als chef van het postkantoor in Indie's grootste handelsstad ter vervanging van den heer Van Hall, die op 2 December a.s. met verlof naar Europa vertrekt.

In de plaats van den heer Agema wordt te Semarang geplaatst de heer P. J. van Griethuyzen, thans adjunct-chef te Soerabaja, die hier morgen arriveert om den dienst over te nemen.

De heer Agema, die na vier jaar de functie te hebben bekleed van postchef te Semarang, was voor dien chef te Jogja, daarvoor, een jaar of zes geleden, ook gedurende een jaar souchef te Soerabaja.

Na de overname van den dienst alhier zal de heer Agema zich zoo spoedig mogelijk naar Soerabaja begeven, waar hij alhier reeds over een week om aldaar den dienst over te mogen van den heer Van Hall.

Zijn eerste chef-epoch vervulde de heer Agema jaren geleden te Mokko-Mokko op Sumatra, dat eigenlijk in hoofzaak een overdraagkantoor was van den telegraafdienst. Twee jaar zat de heer Agema daar in de rimboe.

De heer Agema, thans reeds 33 jaren bij den Indischen Postdienst (voordien 4 jaar bij de post in Nederland) zag zijn verdienste erkend op 31 Augustus jl. toen hij onderscheiden werd met de benaming tot Ridder in de orde van Oranje Nassau.

OP het postkantoor alhier zal het bericht van de overplaatsing van den chef met leed wezen worden vernemen. Zijn lens is de dienst voor alle, en bij het personeel van hoog tot laag, is de heer Agema gezien om zijn strikte rechtvaardigheid, maar ook om zijn buitengewone werkracht — een voorbeeld voor allen.

Mutaties.

Bij den post- en telegraafdienst is overgeplaatst van Semarang naar Kota Radja de commiss. J. G. F. Kneefel.

Aan den ambtenaar 3e kl. bij de douane A.E.L. Ferrari is wegens langdurigen dienst 6 maanden buitengewoon verlof verleend.

Kunst en Letteren

Tooneel.

„Als je maar 'n verleden hebt.“ Tournee-Jar Muech. Schouwburg.

Als je maar 'n verleden hebt, dan vinden de vrouwen je 'n interessante man! — leggen de kluchtspel-vennooten Arnold en Bach den fabrikant Julius Seibold in den mond. En wanneer de waarheid dezer stelling hem door eigen vrouw en dochter, waar het tusschen twee haakjes trouwens om begonnen is, in eigen huis bewezen wordt, is de goede man zóó in zijn nopjes over die praat van 'n trouwvrije, dat hij, aanvaankelijke blind voor alle gevaar, eerst tot het besef komt van wat hij zich en zijn compagnon, Max Stieglitz, op den hals heeft gehaald, wanneer de meneer van kamer 13 van Hotel „De gouden engel“ verschijnt.

Seibold is, zoo gezegd, een vernuftig man; heeft hij een zakenconferentie, welke wel tot diep in den nacht zou kunnen duren, tegenover zijn terecht-argwanende wederhelft aansienlijk te maken, dan is niets makkelijker dan op den ochtend van den dag, waarop de zakenvriend overkomt, even een hotel binnen te loopen en op het bord met de kaartjes der logeergasten een naam uit te pikken welke aanspreekt in het oorklink! Doch de voorzienigheid is niet immer welwillend gestemd; waarmee maar gezegd wil wesen, dat het alibi van kamer 13 niet alleen een andere Riemann is, doch tevens de verloofde van de gevierde filmdiva Ria Ray. En die populaire „star“ nu is de vrouw, waarmee Max Stieglitz, „onvergetelijke, zalige uren“ gehad heeft. Als-ter wille van de geforceerde verlovings met Gerty, Seibold's dochtertje, dat slechts den man met een verleden interessant kan vinden...

Dan komt Kasje Muller, alias Ria Ray zelf, wat de volkomend noemt, verhaal halen; en op de arme hoofden van Julius en Max stapelen zich zulke perikelen, dat zij doods angst uitstaan. Niet het minst om het „paard-nmld“ van den barren verloofde, die genoegdoening eischt in een duel. Maar thans is Ria de comédie beu; op haar beurt verloofde zij het verleden; en Max is weer de Stieglitz-voor-voordeen. Met dit verschil, dat G-ry hem, ook zonder liaison, trouw blijft. Wat wel heel onwaarschijnlijk is, maar Seibold's zin doordrijft: de levendigen van de firma Seibold en Stieglitz blijven in de familie!

Het gezelschap van Jan Muech heeft de goet bezette zaal een paar uren van kostelijk vernaak bezorgd; er is smakelijk gelachen, en het malle „O, groote God!“ gebaar werd heimeijk beoefend in de pauze. Het geval dient zich als kluch aan en al zoodanig werd het dan ook met nadruk gespeeld; met dat tikje charge, hetwelk hier geen kwaad doet. Jan Muech was de minste stuntel, tot Don Juan gebombardeerd; dat deze kwibus van boekhouder, via „p.p.“ tot compagnon gekommen zou zijn, leek weinig acceptabel, maar om het even — werd het een malloot, schoon een pienter malloot nog, hoe vreemd het moge klinken, de caricatuur was af, en toonde tal van zotte „trekjes“!

Van de andere medespelenden, die allen met entrain hun taak vervulden, diene genoemd: Mary Smithuysen, als Gerty; Anton Ruys, in de rol van Seibold, op dre als vanouds; Theo Frenkel, wiens „enorm“ en bese bij op zichzelf al Heinz Fellner's kwaliteit bepaalden; en Lily Bouwmeester, die Ria Ray speelde.

D.

Cultures en Handel

De campagne beëindigd.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaja: De st. Kawarassan beëindigde gisteren de campagne, de st. Tjokrotoleng den 10den dezer.

SPORT EN SPEL

DE J. M.-C.-RIT.

Van Jogja naar Wonosobo. — Grootte belangstelling voor den uitstekend geslaagden wedstrijd.

(Door onzen Jogjaschen redacteur).

Het is ongetwijfeld geen slecht denkbeeld geweest van de J.M.C. om dit jaar Jogja uitgangspunt te maken van den betrouwbaarheidsrit om den Blom en van de A en Maurice Wolf Wisselbekers. Deze vierde betrouwbaarheidsrit was en wat de belangstelling en wat den geest der deelnemers en deelnemers betrof zeker de best geslaagde van de vier ritten tot nog toe door de J.M.C. om deze bekens georganiseerd. Niet minder dan veertig automobilisten en drie motorrijders hadden zich opgegeven. Slechts een tweetal automobilisten mankeerden op het appl. Acht en dertig wagens en drie motorfietsen verschenen aan den start. Werkelijk een mooi succes voor de J.M.C. en voor de organisatie van dit sportfeest.

Tot groot genoegen der deelnemers leverde de substraat zelf. Dertien Jogjasche auto's waren er, zeven uit Semarang, vier uit Magelang en verder uit Kedondong (1), Cheribon (1), Salatiga (1), Wates (2), Koetardjo (1), Poerwodjo (1), Plantongtan (1), Rewoeloe (2), Kaliwoengoe (1), Pekalongan (1), en Tandjong Tiro (1). Twee der drie motorrijders waren afkomstig uit Jogja, de derde, de heer Ooninx, die den beker hier vorige jaar won kwam zelfs helemala uit Bandoeng...

De deelnemers hadden de keuze tusschen twee klassen. De A-klasse waarvoor over het algemeen iets grotere snelheden waren voorgeschreven en de B-klasse, waarvoor de snelheden iets kleiner waren genomen. De keuze was den deelnemers vrij gelaten, met gevolg dat verschillende groote wagens in de B-klasse en enkele kleinere wagens in de A-klasse uitkwamen. Voor de A-klasse hadden zich opgegeven 15 automobilisten, die allen opkwamen, voor de B-klasse 25, van wie er 23 aan den start verschenen. In de A-klasse reed mee 2 Citroënwagens, 2 Whippets, 2 Studebakers, 2 Essexes, 2 Chevrolets, 2 Erskines, 2 Fiats en 1 Morris Cowley. In de B-klasse kwamen: 1 Overland, 3 Deuses, 2 Chevrolets, 1 Oldsmobile, 3 Erskines, 2 Chryslers, 1 Studebaker, 1 Lancia, 2 Whippets, 2 Oldsmobiles, 2 Fiats, 1 Buick, 1 Hudson en 1 Essex.

Twee der motoristen reden op Ariels, de derde op een H.D.

Het parcours was geheim. Ieder der deelnemers ontving op de onderscheidene controleposten en aan den start van de wedstrijd waren hen de ritjes had tot aan den volgende controlepost. De route ging van Jogja (start voor de Sociëitê De Vereniging) naar Magelang (Politie-posthuis aan den Noordelijken uitgang der stad), afstand 42 K.M. daarna naar Temanggoeng 21 K.M., vandaar naar Parakan (10½ K.M.), verder naar Kerteg (22½ K.M.), vervolgens naar het zuiden en via Kerteg naar Kerteg. Van Kerteg naar Kerteg voerde de weg eerst naar het Westen, tot Premboen (12 K.M.) en daarna naar het Noorden, naar Selokromo en vandaar naar het eindpunt, het Dieng-hotel te Wonosobo (55 K.M.).

Er is de laatste wein, sedert het bekend worden van de totale lengte van het parcours en van begin en eindpunt (totaal 233½ K.M.) heel wat gerispt en op de kaart uitgereden, welke welken weg de reis van start tot finish wel zou voeren. Sommigen rekenden vast op een tocht langs Salatiga en Semarang, anderen tocht op Welari, weer anderen zochten Zuidelijker richtingen. We gelooven, dat de wedstrijdcommissie er uitstekend in geslaagd is haar geheim werkelijk geheim te houden.

Zoo bevatte het parcours voor iederen deelnemer eenige verrassing. Tot 8 K.M. na de start waren de deelnemers niet met elkaar in contact. De eerste honderd kilometer danig te verlaten naar een koelen dronk, die zoo dicht bij scheen. De wedstrijdcontroleur was echter onvermurwbaar en dirigeerde den heelen tocht in een richting, die van de biertjes en splitsjes af, naar het Zuiden voerde, waar het zwaarste deel van den tocht nog wachtte... Was de richting een andere, dan die welke welken hadden verwacht, zou niet minder groot was de verrassing welke velen het landschap bood, waardoor heen de weg voerde. Er is dezen keer een traject uitgezocht, dat door een der schoonste delen van Midden Java voert. De weg van Broeno naar het Zuiden voert door een streek, die wondermoede vergezichten biedt en plekjes tevens met heerlijke tropische natuur. Vlak boven de stad Parakan heeft een heel vrolijk herhaaldelijk het bochtige pad, dat wel niet al te mooi „bestraat“ is, maar dat aan natuurschoon zeer ruimschoots vergoedt, wat de „Kunst“ in de afwerking van den weg tekort is geschooten. Op verschillende plaatsen was de weg eigenlijk heelmaal weg en reed men over een vriendelijk uitziend weiland. Althans de eerste deelnemers. Zij die later kwamen waren niet zoolang gelukkig, want de weg werd over de vriendelijkheid van dit weiland, welken bodem verraderlijk glad bleek en goede stuurmanskunst vereischte om zonder erge slipperijen met behoorlijke snelheid terrein te winnen.

Ook het stuk tusschen Premboen en Selokromo gaat door een streek, die uitnoot Coor natuurschoon en die verdient meer bekend te zijn, dan zij ook in automobilistisch belang is. Wij kunnen zeker iedereen autobezitter, die stuurmans genoege is om een zwaren weg te rijden, van harte aanbevelen eens den tocht van Kerteg naar het Zuiden en van Premboen naar het Noorden te maken. Hij stelt zelf dan in de gelegenheid een der mooiste heuvelstreken van Java te leeren kennen.

Het doel van den rit, de betrouwbaarheid van den weg en de bestuurderscapaciteiten van den rijder te beproeven, trachtte de wedstrijdcommissie te bereiken door een samenstel van eischen op ieder der trajecten, waaraan ieder der deelnemers moest voldoen. Zoo moest het eerste traject (Jogja-Magelang) worden afgelegd door de auto's der A-klasse binnen 55 minuten en door die der B-klasse binnen 65 minuten, een eisch waaraan door bijna alle wagens werd voldaan. Een enkeling die wat pech had kwam te laat. Na dit vlotte begin moest de afstand Magelang-Parakan worden afgelegd met een constante snelheid van 60 K.M. per uur voor A-auto's en 48 K.M. voor B-wagens. Geheime controleposten op 12½ K.M. voorbij Magelang en in de kota Temanggoeng controleerden in hoeverre de constante snelheid over het heele traject werd behouden. Van Parakan naar Kerteg werden de deelnemers weer vrij gelaten, met dien verstande, dat welken een maximumrijd werd opgelegd (45 en 60 min. resp. voor A- en B-wagens). Tot aan Kerteg, waar de heer Cohen zijn controlepost had betrokken, moest gereden worden met een snelheid van 40 resp. 35 K.M. Een zeer moeilijk traject was dat van Kerteg tot Koetardjo waar de constante snelheid voor beide categorieën van wagens op 24 K.M. was gesteld. Op 5 K.M. voor Koetardjo was een geheim controlepost geplaatst. Koetardjo-Premboen was zeer vrij (maximum rijdtijd 12 en 15 min.). De eerste 8 K.M. voorbij Premboen moest worden gereden met een snelheid van 48 resp. 40 K.M., daarna was de voorgeschreven snelheid 30 en 25 K.M. Op 3 K.M. voor den driesprong van Selokromo bevond zich een geheime controlepost. Te Selokromo zelf was een vaste controlepost gevestigd. Over de laatste 12 K.M. mochten de groote

wagens maximaal 15 minuten doen, de kleine 20 minuten.

Het was vroeg in den ochtend, van voor vijven af al, en drukte van belang voor de Sociëitê De Vereniging, waar kort te voren de laatste plakkers een eind gemaakt hadden aan de avondwedstrijden. Auto's uit de suikerfabrieken in den omtrek kwamen aangevaren, alsmede wagens uit Magelang en andere plaatsen. Tegen half zes stond de Residentie-lanc tegenover de soos vol Voorzien van het wedstrijdnummer trokken de wagenbezitters af naar de auto-parkeerplaats voor het postkantoor, waar tegelijkertijd het verzegelen der radiakontorkapen aving. De laatste instructies werden uitgedeeld, de heer Polis ging als voortrekkers op uit om een laatste inspectie van het parcours te houden....

Te 6.01 ging onder groote belangstelling ook van de zijde van het Indlandsche publiek de heer Ch. P. Kraag met zijn Ariel als eerste af. Met tusschenpauzen van 1 minuut volgden J. L. v.d. Veen met Citroen, mevrouw Nieuwenhuis met Whippet, J.H.W. Huizer te Studebaker, Goel Riang Kie met Essex, Plechtenbosch met Citroen, dr. H.P. Wirth en Chevrolet, J.A.J. Ooninx met H.D., Appel met Essex, D.P.J. Mastbergen met Studebaker, G.W. Fris met Chevrolet, H. Ph. Vermaesen met Erskine, F.V. Gumster met Fiat, H.F. Berfelo met Erskine, C. Damboer met Whippet, M. Yppey met Morris Cowley en dr. Sitalana met Fiat.

Nadat deze wagens der A-klasse waren vertrokken werd de start gedurende 12 minuten gestopt om de minder snelrijdende wagens eenigen voorsprong te geven.

Te 6.29 vertrok de eerste der B-klasse, de heer E. D. Helant Muller met zijn Ariel met tusschenpauzen van 1 minuut gevolgd door de heeren W. L. Davids met Overland, W. L. Bloeg met Dodge, A. H. Hilling met Chevrolet, Ph. Posthoehens met Oldsmobile, Th. van Ling met Erskine, G. Vreede met Chrysler, A. Brinkman met Erskine, B. H. Prior met Chrysler, D. V. Morjan met Studebaker, dr. P. Pop met Lancia, E. G. Werner met Whippet, L. Jolly met Whippet, Ch. L. Burm met Oakland, J. E. Johannes met Fiat, dr. J. Paulen met Erskine, W. de Grooth met Buick, C. J. Cannoo met Dodge, J. S. Swart met Oakland, F. Desener met Chevrolet, O. Raassen van Ruy met Fiat, D. F. van Wijk met Dodge, Van Deutekom met Hudson en P. J. Raas met Essex.

Het was tegen 7 uur eer alle wagens waren vertrokken.

Tot Magelang werd er over het algemeen een flink gangetje gered. Bijna alle wagens legden dezen afstand binnen den maximaal toegestane tijd. Vijf wagens boekten op dit traject strafpunten. Bij de eerste geheime controlepost (12 K.M. buiten Magelang) waren niet minder dan 21 deelnemers „zuur“, die of te vroeg of te laat deze controlepost passeerden. Ook te Temanggoeng, waar de heer Klomp de geheime controle op zich genomen had liep menigene strafpunten op (in totaal 19). Het eindpunt van dit traject, waarvoor een gemiddelde snelheid was opgegeven werd door allen zonder extra-strafpunten bereikt (er was hier een marge van 20 minuten gelaten). Ook Kerteg werd zonder vermeerdering van strafpunten gepasseerd. Bij de geheime controle, 2½ K.M. voor Kerteg vielen weer plenty slaoffters. Maar acht deelnemers passeerden zonder klerechters, dat blijktbaar gevaarlijk punt. Ook de controleur geplaatst 5 K.M. voor Koetardjo moest eenige zonde tegen het voorschrift om met een constante snelheid te rijden, maar scoore. Twee en dertig deelnemers passeerden niet op den voorgeschreven tijd. Een der deelnemers sloeg een verkeerde weg in (ondanks het feit, dat de goede richting met een pijl was aangegeven) en moest om die reden disqualifiedeerd worden. De heer Vreede kreeg motorpanne en was daardoor gedwongen van verdere deelname aan den wedstrijd af te zien. Het aantal strafpunten van Premboen was zooda te verwachten viel gering.

Grootte was het op den geheimen controlepost 3 K.M. van den driesprong van Selokromo: vier en dertig deelnemers vielen hier als slaoffters en moesten strafpunten laten. Tot slot vielen nog eenige strafpunten te Wonosobo bij den finish. In het geheel kwamen daar 17 deelnemers over den toegelaten tijd aan.

Van de 41 te Jogja gestarte wagens kwamen er 40 op tijd of hoogstens een paar minuten te laat binnen. Een wagen slechts moest door een ongelukkig motordefect den strijd opgeven. Beter bewijs, voor de betrouwbaarheid der wagens en voor de goede bestuurderscapaciteiten van alle deelnemers was niet te verlangen. Nog den afsluitenden rang kent, zal het zeker een prestatie noemen, dat allen, zonder het geringste ongeluk en zonder noemenswaardige vertraging, dit lang niet gemakkelijke traject konden rijden. Een bijzonder woord van hulde komt zeker de eenige deelnemer aan den rit toe, mevr. Nieuwenhuis uit Semarang. Deze kranige automobiliste maakte over het algemeen een mooi tijt. Ware het niet dat zij tusschen Premboen en Selokromo een minimum of zes verkeer speeld had, dan zoude zij ongetwijfeld tot de hoogere prijswinnaars hebben behoord. Toch kon haar zooda uit de hideronder opgegeven lijst blijkt nog een prijs worden toegekend. Een prijs die dubbel en dwars verdient is.

De wedstrijdcommissie besloot om dezen keer in tegenstelling met de vroeger gevolgde werkwijze, nog den middag van den wedstrijd zelf den uitslag bekend te maken. Na urenleng gecifereerd werd de volgende uitslag vastgesteld:

Motorrijders:

Eerste prijs: J.A.J. Ooninx uit Bandoeng met H.D. Totaal 13 strafpunten.

Tweede prijs: Ch. P. Kraag uit Jogja met Ariel. Totaal 17 strafpunten.

Derde prijs: D. E. Helant Muller uit Jogja met Ariel. Totaal 17 strafpunten.

Automobilisten:

Eerste prijs: J. S. Swart uit Semarang met Oakland. Totaal 2 strafpunten.

Tweede prijs: J. L. v.d. Veen uit Kedondong met Citroen. Totaal 3 strafpunten.

Derde prijs: A. Brinkman uit Jogja met Erskine. Totaal 4 strafpunten.

Vierde prijs: D. V. Morjan uit Salatiga met Studebaker. Totaal 5 strafpunten.

Vijfde prijs: C. Damboer uit Poerwodjo met Whippet. Totaal 5 strafpunten.

Zesde prijs: B. H. Prior uit Jogja met Chrysler. Totaal 6 strafpunten.

Zevende prijs: W. de Grooth van Magelang met Buick. Totaal 7 strafpunten.

Achte prijs: H.F. Berfelo uit Koetardjo met Erskine. Totaal 8 strafpunten.

Negende prijs: dr. J.

Marine mutaties.

Batavia, 12 Nov. (Aneta).
BENOEMD:
tot werkdag van de tweede klasse bij de marine aan boord van de *Albatros* MAGERMANNS;
idem aan boord van de *Orion* DAG;
OVERGEPLAATST:
van de *Orion* naar de *Dog* de idem der derde klasse DUBURCK;
van de *Gemma* naar de *Edi* de idem INEN;
GEPLAATST:
aan boord van de *Eridanus*, onder intrekking zijner plaatsing aan boord van de *Pollux*, de gezaghebber Tjerkstra;
GEDETAACHEERD:
aan boord van de *Pollux*, onder intrekking zijner detachering aan boord van de *Merek*, de idem HOBOKEN;
OVERGEPLAATST:
van de *Dog* naar de *Merel* de idem VAN BURKEN;
van de *Merel* naar de *Eridanus* de idem DE VRIES;
van de *Orion* naar de *Edi* de idem BEN NINK;
van de *Wega* naar de *Edi* de twee idem VORSTER;
van de *Fomalhaut* naar de *Edi* de idem CRAMER BORNEMANN;
van Tandjong-Priok naar Tandjong-balei havenmeester der derde klasse SALWEG TER;
van Tandjong-balei naar Bandjermasin d idem VAN DER WOUDE;
BENOEMD:
tot marine-officier te Soerabaja CONTANT

Het militaire beheer op Java.

Van het hoofdkwartier te Bandoeng is een schrijven d.d. 6 November 1928 ontvangen ter bekendmaking aan de korpsen, waaruit wij het volgende als zijnde het meest belangrijke, citeeren:
Ten behoeve van het militaire beheer op Java en Madoera is vastgesteld de volgende verdeling van het gebied in twee militaire afdelingen:
a. de 1e militaire afdeling op Java omvattende de provincie West-Java alsmede de residentien (afdeelingen) Tegal Pekalongan, Noord- en Zuid-Banjoemas van het gewest Midden-Java, met Weltevreden als standplaats van den afdelingscommandant, die den titel voert van commandant der 1e divisie.
b. de 2e militaire afdeling op Java omvattende de gewesten Midden-Java met uitzondering van de residentien (afdeelingen) Tegal, Pekalongan, Noord- en Zuid-Banjoemas en Oost-Java, zoomede de Gouvernemeten Jogjakarta en Soerakarta met Magelang als standplaats van den afdelingscommandant die den titel voert van commandant der 2e divisie.
Ten behoeve van het militaire beheer in buitengewone omstandigheden is vastgesteld de volgende onderverdeling van de militaire afdelingen op Java en Madoera in landstormdistricten:
Het 1e landstormdistrict, omvattende de residentien (afdeelingen) Bantam, Batavia, Buitenzorg en Krawang met Weltevreden als standplaats van den districtcommandant.
Het 2e landstormdistrict omvattende de residentien (afdeelingen) West-, Midden- en Oost-Priangan, met Bandoeng als standplaats van den districtcommandant.
Het 3e landstormdistrict, omvattende de residentien (afdeelingen) Indramajoe, Cheribon, Tegal, en Pekalongan met Cheribon als standplaats van den districtcommandant.
Het 4e landstormdistrict, omvattende de residentien (afdeelingen) Noord- en Zuid-Banjoemas met Kroja als standplaats van den districtcommandant.
Het 5e landstormdistrict, omvattende de residentien (afdeelingen) Wonosobo, Kedoe en Bagelen, de gouvernemeten Jogjakarta en Soerakarta en de residentien (afdeelingen) Madioen, Ponorogo, Kediri en Blitar met Soerakarta als standplaats van den districtcommandant.
Het 6e landstormdistrict omvattende de residentien (afdeelingen) Semarang, als standplaats van den districtcommandant en
Het 7e landstormdistrict omvattende de residentien (afdeelingen) Soerabaja, Modjoekerto, Grisee, Passeroean, Malang, Probolinggo, bondowoso, Djember, West- en Oost-Madoera met Soerabaja als standplaats van den districtcommandant.

Markt berichten

Suiker.

Soerabaja, 12 Nov. (Aneta).
De noteringen ter suikermarkt waren heden:
Superieur ready 12 1/2% 12 1/2% 12 1/2%
December 12 1/2% 12 1/2% 12 1/2%
Januari 12 1/2% 12 1/2% 12 1/2%
Bcofduiker ready 12 1/2% 12 1/2% 12 1/2%
De markt was kalm.

Rubber.

Soerabaja, 12 Nov. (Aneta).
De rubber-noteringen waren heden:
Sheet 10 1/2% 10 1/2% 10 1/2%
De markt was gedrukt.

Batavia, 12 Nov. [Handelsvereniging door tusschenkomst van Aneta].
Rheets per kg. Ged. V. Aanb. Nom.
Nov. 46 46 46
Nov.-Dec. 46 46 46
Dec.-Jan. 46 46 46
Jan.-Mrt. 46 46 46
Crepe:
Nov. 46 46 46
Nov.-Dec. 46 46 46
Dec.-Jan. 46 46 46
Jan.-Mrt. 46 46 46

Koffie.

Soerabaja, 12 Nov. (Aneta-radio).
De koffienoteringen waren heden:
Ready f 68 1/2 nominal.
Nov.-Dec. f 68 1/2 idem.

Batavia, 12 Nov. (Handelsvereniging door tusschenkomst van Aneta).
Palembang koffie eerste kosten Batavia:
per 100kg. Ged. V. Aanb. Nom.
Ready f 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Nov.-Dec. 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Dec.-Jan. 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Jan.-Mrt. 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Palembang koffie f.o.b. Palembang:
Ready f 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Nov.-Dec. 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Dec.-Jan. 68 1/2 68 1/2 68 1/2
Jan.-Mrt. 68 1/2 68 1/2 68 1/2

Rijst.

Samarang, 12 Nov. (Monod & Co.).
Noteringen Rangoon:
Big Mills January shipment f 8.85
Small f 8.90

Djarakpitten.

Samarang, 12 Nov. (Monod & Co.).
Solo kwal: Vraag f 9.75 aanbod f 10 per pic, levering November.

SCHEEPSBERICHTEN.

SEMARANG RADIO.
Het radiostation alhier heeft radiografische gemeenschap met de volgende schepen:
Samarang, Karimoen, Lissroe, Tijpanas en Tjekarang.

Geld en Fondsen

Dagelijksch Beursbericht.
12 November. (Cijsselman & Steup).
De geheele beurs had een vast aanzien voor alle afdelingen, doch de omzetten waren beperkt. Sporen & Trammen waren bijzonder willig en werden voor alle fondsen hooger afdaan of gevraagd. Suikervwaarden waren stil doch prijshoudend. Scheepvaart bleef onveranderd. Koninklijke Olie, bij een flauweren Amsterdamkoers, in Indië beter en iets vaster. Verlichtingswaarden bleven verlaten. Rubbers lager. Goudgerande waarden met vermeerderde afdoeningen in diverse soorten.

Wisselkoersen.

Samarangse Banken op heden:

	Handelsbank	N.H.M.	Ned. Ind. Esc. Mij.
T.T. Amsterdam	98 1/2	99 1/2	99 1/2
Zicht idem	100 1/2	100 1/2	100 1/2
T.T. London	12 1/2	12 1/2	12 1/2
Zicht idem	12 1/2	12 1/2	12 1/2
T.T. Australis	12 1/2	12 1/2	12 1/2
Zicht idem	12 1/2	12 1/2	12 1/2
T.T. New-York	2 1/2	2 1/2	2 1/2
Zicht idem	2 1/2	2 1/2	2 1/2
T.T. S-Francisco	2 1/2	2 1/2	2 1/2
Zicht idem	2 1/2	2 1/2	2 1/2
T.T. Frankrijk	10 1/2	10 1/2	10 1/2
Zicht idem	10 1/2	10 1/2	10 1/2
Zicht België	85	85	85
Zicht Zwitserl.	48 1/2	48 1/2	48 1/2
T.T. 3 d. idem	48 1/2	48 1/2	48 1/2
T.T. Italië	18 1/2	18 1/2	18 1/2
Zicht idem	18 1/2	18 1/2	18 1/2
T.T. Stockholm	67	67	67
Zicht idem	67	67	67
T.T. Oslo	67	67	67
Zicht idem	67	67	67
T.T. Kopenhagen	67 1/2	67 1/2	67 1/2
Zicht idem	67 1/2	67 1/2	67 1/2
T.T. Calcutta	91 1/2	91 1/2	91 1/2
T.T. Bombay	91 1/2	91 1/2	91 1/2
T.T. Madras	91 1/2	91 1/2	91 1/2
T.T. Bangoen	91 1/2	91 1/2	91 1/2
T.T. Colombo	91 1/2	91 1/2	91 1/2
T.T. Aden	9 1/2	9 1/2	9 1/2
T.T. Taip (Form.)	116 1/2	116 1/2	116 1/2
Zicht idem	117 1/2	117 1/2	117 1/2
T.T. Hongkong	1 1/2	1 1/2	1 1/2
Zicht idem	1 1/2	1 1/2	1 1/2
T.T. Amoy	116 1/2	116 1/2	116 1/2
Zicht idem	116 1/2	116 1/2	116 1/2
T.T. Shanghai	160 1/2	160 1/2	160 1/2
Zicht idem	160 1/2	160 1/2	160 1/2
Zicht Manila	134 1/2	134 1/2	134 1/2
T.T. Singapore	141 1/2	141 1/2	141 1/2
T.T. Dusseldorf	69 1/2	69 1/2	69 1/2
Zicht idem	69 1/2	69 1/2	69 1/2

Effecten.

Batavia, 12 Nov. (Nadruk verboden.)	Slot.	L.	H.	V.	A.
Aandeelen					
Ned. Handel-Mij.	171 1/2	—	—	170	173
Ned. Ind. Handelb.	—	—	—	165	167
Koloniale Bank	—	—	—	240	242
Amsterdamsche Bank	—	—	—	188	188
Ned. Ind. Esc. aand.	—	—	—	84	86
idem cert. 85% - 85%	85 1/2	85 1/2	85 1/2	—	—
Internationale	—	—	—	278 1/2	280
Lindeteves-Stockv.	163 1/2	164 1/2	—	—	—
Band. Kinnefabriek	—	—	—	290	293
idem pref. aand.	—	—	—	141	141 1/2
H. V. A.	—	—	—	657 1/2	665
O. Mij. der Vorst.	—	—	—	154	156
Poerworadjo	98	—	—	95	99
Scheepv. Unie	205 1/2	206	—	—	—
Jav. Ch.-Japan Lijn	—	—	—	130 1/2	137
K. P. M.	234 1/2	—	—	231	234 1/2
Rem. Bth. en Pr.v.	—	—	—	—	—
M. L. S.	230	230	230	—	—
Delisspoor	223 1/2	224	—	—	—
S. C. S.	190	190	190	—	—
S. J. S.	—	—	—	189	191
Kon. Petr. Mij. gr. cl. f 570.	1570 - 1570	—	—	—	—
id. kleine id.	156 - 156	—	—	—	—
Redjang Lebong	155 1/2	155 1/2	—	—	—
Siman	662 1/2	662 1/2	—	—	—
Kon. Petr. Mij.	417	—	—	419 1/2	—
Sol. Electr. Mij.	—	—	—	405	407
Electr. Mij. Ball en Lombok	—	—	—	238	303
G. E. B. O. o.	—	—	—	127	—
Electr. Mij. Rembang	—	—	—	232 1/2	—
id. Banjoemas	—	—	—	170	180
id. Sumatra	—	—	—	138	—
Rub. O. Mij. Amsterd.	235 1/2	235 1/2	—	—	—
id. Basilam	141 1/2	—	—	96	—
A. J. M. E. M.	—	—	—	500	528
Holland Siam	270	270	—	—	—
Obligaties:					
5 pCt. Ind. L. '16	—	102	102	—	102 1/2
5 " " " '17	—	102	102	—	—
5 " " " '18	—	104 1/2	104 1/2	—	—
5 " " " '22 1e S.	—	104 1/2	104 1/2	—	—
5 " " " '22 2e S.	—	104 1/2	104 1/2	—	—
5 " " " '23 A	—	101 1/2	101 1/2	—	—
5 " " " '23 D	—	101 1/2	101 1/2	—	—
5 " " " '28	—	99 1/2	99 1/2	—	—
4 1/2 " " " '28	—	99 1/2	99 1/2	—	—

Samarang, 12 Nov. (Nadruk verboden).
Aandeelen Slot. L. H. V. A.
Javase Bank 164 164 164 168
Lindeteves-Stockv. 164 164 164 168
Band. Kinnefabriek 164 164 164 168
H. V. A. 662 670
Oult. Mij. der Vorsteland. 154 167
Poerworadjo 96 100
Scheepv. Unie 205 206 1/2
Sem. Stoomb. en Franwv. 443 445
Strooheedenveem 130
N.I.S. 229 1/2 230 1/2
S. O. S. 187 1/2 188
S. D. S. 180 183
O. J. S. 69 71
Kon. Petr. Mij. kleine claims 154 168
Redjang Lebong 155 158
Siman 660 664
Tarakan 415 420
Kon. Petr. Mij. 406
G. O. T. van Dorp & Co. 180 195
Rubb. Oult. Mij. Amsterd. 234 236
Holland-Siam 187
Kon. Petr. Mij. n.e.b.u. 387 1/2 390
idem 1 maand 388
Obligaties:
5 pCt. Doll. '22 1e s. 104 104 1/2
5 " " " '22 2e s. 104 104 1/2
5 pCt. Ind. Leen. '28 A 101 1/2 102 1/2
5 " " " '28 O 101 1/2 102 1/2
5 " " " '28 D 101 1/2 102 1/2
4 1/2 " " " '28 99 1/2 99 1/2
Voorbeurs: B.C.S. 190 pr. Kon. Petr. Mij. kleine claims f 5 1/2 pr. Holland Siam 270 pr.

DUNLOP & KOLFF

Soerabaja, Semarang, Batavia, Bandoeng
Alle effectenzaken met NEW YORK en SAN FRANCISCO. 4468 A

Effectenkoersen van de beurs te New-York.
SAN FRANCISCO, 9 Nov. (Part.)

	Vor. not.		Vor. not.
Postum-Cy.	66 1/2	66 1/2	
Southern Pacific Railroad	125	124	
General Motors	212 1/2	828 1/2	
Am. Tel. & Telegraph.	187 1/2	187 1/2	
U. S. Steel Corporation	164 1/2	169 1/2	
Freeport Texas	49	49	
Victor Talking Cy.	123 1/2	125	
Kennecott Copper Corp.	129 1/2	137 1/2	
Pillsbury Flour Mills	55 1/2	55	
Studebaker Corp.	75 1/2	75 1/2	
Corn Products Refining Cy.	89	87 1/2	
General Electric Cy.	184	82 1/2	
St. Joseph Lead	46	45 1/2	
Bethlehem Steel Corp.	70 1/2	70 1/2	
North American common 10 1/2	78	78 1/2	
id. 6 pCt. Cum. pref. 100 1/2	—	53	
Middle West Utilities 7 pCt.	—	—	
Cum. pref.	—	—	
Columbia Gas	130 1/2	129	
Caterpillar Tractor Co.	80 1/2	81 1/2	
Publ. Serv. Corp. of New-Yersey	69	68	
Can. Pac. Railway	234 1/2	225 1/2	
St. Louis and S. Frano. Railw.	119 1/2	118 1/2	
Missouri Pac. Railroad	72	72	
Stand. Gas and Electric Cy.	74 1/2	73	
Fleischmann Co.	81 1/2	83 1/2	
Skelly Oil	41 1/2	38 1/2	
Eureka Vacuum Cy.	45	45 1/2	
Am. Zinc, Lead en Smelt. Cy.	58	60	
Anaconda	96 1/2	98 1/2	
National	41 1/2	41 1/2	
St. Oil of New Jersey	51 1/2	51 1/2	
Natpower	40 1/2	40 1/2	

Beursnotitie. De „General Electric“ zal reusachtige zaken te doen krijgen door de electricatie van New-York Central. De markt was zeer vast en vele fondsen boekten belangrijke winsten.

Alle gewenschte inlichtingen inzake noteringen zullen gaarne verstrekt worden door

DUNLOP & KOLFF

correspondenten van
DUISENBERG, WICHMAN & Co.
leden van de Stock-Exchange
te NEW-YORK, SAN FRANCISCO,
HONOLOEOE en OAKLAND. 4468 B

ADVERTENTIE

Verloofd:

TODDY CIEREMANS
en
BENNO POEDER

Pekalongan November 1928 5099
weltevreden

Heden overleed zacht en kalm
mijn geliefde Vader

ANTHONIUS VERSTRIJDEN

In den ouderdom van 53 jaar.

Namens de familie

A. VERSTRIJDEN
G. VERSTRIJDEN
Luders.

Samarang, 12 November 1928.
5111

Op den tweeden dezer overleed
zacht en kalm, voorzien van
de Heilige Sacramenten in den
ouderdom van 86 jaar, onze
innigstgeliefde vader, grootvader
en overgrootvader, de heer

E. F. DE LEAU.

M. E. BLEKMAN-De Leau
Solo.

S. DE LEAU-Kluppel
Bandoeng.

W. DOORNBOS
J. C. DOORNBOS-
De Leau

J. F. DE LEAU
G. DE LEAU-De Kruyff
Den Haag.

A. V. JAHN-De Leau
Djodjakarta.

H. Z. ZEGERS DE BEYL
F. C. ZEGERS DE BEYL-
De Leau

S. f. Krian.

H. SOLCER
C. E. SOLCER-De Leau
S. f. Sragl.

V. J. DE LEAU
Bandoeng.

A. Th. DE LEAU
Weltevreden.

Solo, 7 November 1928. 5055

Dr. K. GJELLERUP
SEMARANG, BODJONG 79.

Speciaal voor oor-, neus- en keelziekten,
is weder te consulteren. 5094

LOGE

„LA CONSTANTE ET FIDELE“
De commissie voor het schoolkleezenfonds
te SEMARANG bericht, dat Mevrouw
NIX P. Sijthofflaan, gaarne de geschonken
kleezen in ontvangst neemt, welke men
voor de verarmde jeugd wenscht af te
staan. 392

Witte Kruis Kolonie
SALATIGA.

Prachtige Iersche-linnen
KLOS-KANT

vanaf f 0.15 tot en met f 1.50 per el.

Zakdoekrandjes van f 0.25 tot f 8.—

Tafel-loopers van f 5.— tot f 25.—

Thee-co overtrek's. Baby mutsjes.

Inzels.

HAND-WEEF GOEDEREN

zeer sterk.

f 0.75, f 1.—, f 1.50 en f 1.95 p. stuk

Huishoud-DOEKEN

f 4.—, f 5.50 en f 7.50 per dozijn.

VRAAGT PATRONEN

Mevrouw PRINS-Minnie

Drinkt GILBEY'S SPEY ROYAL WHISKY

„Right from the Heart of the Highlands”

Importeurs: JACOBSON VAN DEN BERG & Co.

NOVEMBER 12 MAANDAG
MEMO
MODE-ATELIER
M. SIMONS-Schulze
Bodjong 118 — Semarang
Pas ontangen:
VOILE JAPONNEN
à f 7,50 en f 10.—
Corsage bloemen. 3870

Heden kijkavond
ten huize van den
WelEdGeb. Heer
J. G. F. KNEEFEL
MLATTEN TIANGWIE No. 14
van 5—8 uur n. m.
Morgen vendutie. 5114

Openbare Verkoop
Op Zaterdag 17 November 1928 des voormiddags ten tien ure zal ten overstaan en in het lokaal van het vendukantoor te Poerworedjo in het openbaar worden verkocht het
perceel recht van eigendom

verpandings No. 291, gelegen in de stad Karanganyar, residentie Zuid-Banjoemas gewest Midden-Java, groot 610 M2, bebouwd met een planke huis en dito bijgebouwen, welk perceel breeder omschreven is in de gerechtelijke acte dd. 8 Maart 1909 No. 17 en staande ten name van den Heer O.E. SOEN HWAT.
Geschiedende deze verkoopkrachtens onherroepelijke volmacht door den eersten verbandhouder.
Nadere inlichtingen verstrekt de gemachtigde met den verkoop belast
Mr. R. SOEJOEDI,
Advocaat Diokjakarta. 5098

Exeutoriale verkoop
op Zaterdag 24 November 1928 des voormiddags ten 10 ure ten overstaan en in het lokaal van het VENDEKANTOOR te Semarang van
een perceel recht van erfpacht
Verp. No. 387 Kadastrale afdeling Semarang Sectie H. No. 2748 nader omschreven in de acte ddo. 14 Juni 1921 No. 470.
Execontant: de Inspecteur van Financiën der Eerste Klasse, Hoofd der Inspectie Semarang, zijn standplaats hebbende te Semarang.
Geëxecuteerde: Lucien Alexander Maffioli, li del Gastelietto, particulier, wonende te Poerworedjo.
Procureur: de Landsadvocaat te Semarang Meester Willem Cornelis Bastiaan van der Zwaan. 4249

Automobielerkoop
Gevraagd voor groote Automobielerkoop te Weltevreden geroutineerd verkooper. Alleen zij die als zodanig reeds met succes werkzaam zijn geweest, komen daarvoor in aanmerking.
Brieven verzegeld van copie-certificaten met opgave van referentie onder No. 4508 N. V. R. Sclamebedrijf ANETA, Weltevreden. 5103

CHEF WERKPLAATS GEVRAAGD
voor MACHINEFABRIEK annex CONSTRUCTIE-WERKPLAATS in West-Java. Zij die als zodanig reeds werkzaam zijn geweest genieten de voorkeur; meerjarige practijk vereischt.
Brieven te richten aan No. 5049 van dit Blad.

S. F. WATOETOELIS vraagt
een eerste assistent-chemist,
als chef laboratorium, en
een tweede assistent-chemist
Datum indiensttreding nader overeen te komen.
Salaris volgens condities J. S. W. B. Uitvoerige sollicitaties met opgave leeftijd, gezinsomstandigheden al of niet deelnemer Pensioenfonds, afschriften certificaten en eventueel behaalde diploma's in te dienen bij den Administrateur te Krian O/L. 5106

De nieuwe cursus voor typen en stenographie
begint a. s. 1 December, aangifte liefst vóór 25 November.
ZUSTERS FRANCISCANESSEN,
Gedangan Semarang, Telef. 170

Plaatselijke raad
van het
Cultuurgebied der Oostkust van Sumatra.
De Voorzitter van den PLAATSELIJKE RAAD van het CULTUURGEBIED der Oostkust van Sumatra roept sollicitanten op naar de betrekking van
Secretaris van dien Raad.
Bezoldiging: f 700.— per maand met tien jaarlijksche verhoogingen van f 50.— per maand tot een maximum van f 1200.— per maand, benevens 15 pCt. van het salaris als huishuurvergoeding tot een maximum van f 150.— per maand.
Toekenning bij benoeming van een of meer jaarlijksche verhoogingen mogelijk. Sollicitaties in te dienen vóór 30 November 1928.
De Voorzitter voornoemd,
L. VAN SANDICK.

Stoomvaart Maatschappij „Nederland”
Ontvangers van goederen wordt hierdoor beleefd kennis gegeven, dat het
S.S. „KARIMOEN”
Kapitein
G. E. J. SORGDRAGER,
van Amsterdam en London te Semarang is aangekomen en direct met de lossing is begonnen.
Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten loedag.
STOOMVAART MIJ. „NEDERLAND”.
Tel. Smg. 1403.
Semarang, 11 November 1928. 5116

N. V. Bouw- en Hotel Mij. „LOZE”
te MAGELANG.

ALGEMEENE VERGADERING op ZON-DAG 25 NOVEMBER 1928.
PUNTEN VAN BEHANDELING:
1. Balans, verlies- en winstrekening.
2. Wat verder ter tafel zal worden gebracht. 5097

T. e huur per 1 December of later woonhuis Parallelweg 25,
Inf. telefoon Smg. 228 of H. 11. 5067

Tegen 1 Maart 1928 te's-Gravenhage nabij Java- en Surinamestraat een deftig gemeubeld, thans nog door een Indische familie bewoond,
HUIS MET TUIN
TE HUUR, bevattende 10 kamers en voorzien van alle gemakken.
Te bezorgen bij den Gen. Maj. b. d. D.M.E. DE RIDDER, Oostduinlaan 3 aldaar. 5107

AGENTEN
op gunstige voorwaarden, voor verkoop van **spannende volkslectuur, gevraagd** door Bureau „Onze Boekjes” Breda (Holland). 5113

OPROEPING
van sollicitanten naar de betrekking van
Onderdirectrice
bij het LANDSOPVOEDINGSGESTICHT voor Meisjes te TANGERANG tegen 1 Januari 1929. Intern. Salaris naar bekwaamheid (met drie 3j. verh. ad f 50.—) van f 250 t/m f 400. Gezondte verzoekschriften te richten aan den Directeur der LANDSOPVOEDINGSGESTICHTEN te TANGERANG. 5105

|| PATHÉ || THEATER

Een nieuw verhaal van TARZAN zich afspelende in Binnenlanden van Midden-Afrika, daar waar de menselijke beschaving nog niet is doorgedrongen en de leeuw nog heerscht als de Koning van het Woud.
Voorafgegaan door een twee-deelige CHARLIE CHAPLIN film.

Gevraagd:
2e handsch pijpen 3 1/2" of 3".
Aanbiedingen met opgave van hoeveelheid, lengte en prijs aan den Administrateur van de S. o. POERWORENJO, Poerworedjo. 5072

Openbare aanbesteding
De Architect bij den Algemeenen Waterstaatsdienst te Pekalongan maakt hierbij bekend, dat op Dinsdag den 4en December a. s. des voormiddags ten elf ure op zijn kantoor te Pekalongan (Heerenstraat No. 3), in het openbaar zal worden aanbesteed in een perceel:

HET BOUWEN VAN EEN POST- en TELEGRAAFKANTOOR ter HOOFDPLAATS TEGAL met BIJBEHOORENDE WERKZAAMHEDEN.

raming f 35.900.—
Aanwijzingen of inlichtingen worden uitsluitend verstrekt op de bouwplaats op Zaterdag den 24en November a. s. des voormiddags ten elf ure.
De inschrijvingsbiljetten moeten uiterlijk vóór de aanbesteding op het kantoor van den aanbestedder in de daarvoor bestemde bus worden gedeponeerd.
Het bestek met teekeningen ligt op werkdagen tijdens de kantooruren ter inzage op de kantoren van voornoemden Architect te Pekalongan en van het Hoofd der 2de Waterstaatsafdeling te Semarang, terwijl op eerstvermeld kantoor de stukken verkrijgbaar zijn tegen f 15.— per stel. 5108

BEKENDMAKING.
Het BESTUUR der N. V. SEMARANGSCHE LEDERINDUSTRIE en HANDEL MIJ (Slehmij) Semarang maakt hierbij bekend, dat het

origineele bewijs van aandeel No. 311 met een stel talon en dividendbewijzen van af No. 2 **verloren is geraakt.**

Indien binnen drie maanden na dato de tegenwoordige houder van bedoeld aandeel zich niet heeft aangemeld, zal aan den rechtmatigen eigenaar een duplicaat worden verstrekt, waardoor tevens het origineel van onwaarde wordt verklaard.

DE DIRECTIE.
Semarang, 12 October 1928. 4702
Bij exploit van A. W. Matheus, deurwaarder bij den Raad van Justitie te Semarang ddo. 10 November 1928, uitgebracht op de wijze voorgeschreven bij artikel 6 sub 7o Regl. Rv., is ten verzoeken van de Batavia gevestigde N. V. de Javasche Bank aan de te Semarang gevestigde N. V. HANDEL-MIJ. GO TJING TJAY merk le Sing Hoo zonder gemeenschapelijk kantoor te Semarang of elders

beteekend
een uittreksel uit de overeenkomst op 1 September 1928 sub No. 2 verleden voor den t.v. Notaris Mr. J. VAN EUPEN te Semarang, blijkens welke acte aan de Javasche Bank ter fine van pand is gecedeerd de vordering van de Bankvereniging Be Blauw Tjoan op de Handelsmaatschappij Go Tjiong Tjay met de aan die vordering verbonden hypotheek en voorrechten, als omschreven in de betekkende acte.

Hetwelk certificeert:
Mr. A. KNAPPERT 5110

Kostelooze Arbeidsbeurs
Telefoon No. 1805
REEGANG 6, Semarang
H. H. WERKGEVERS!
Onze Commissie houdt zich ten zeerste aanbevolen voor aanvragen van personeel voor welk bedrijf, of welke betrekking ook.
Namens de commissie
De leider
H. OVERDUIN
Saidan 10 — Tef. 1794

EDGAR RICE BURROUGHS
TARZAN
AND THE GOLDEN LION
HEDEN-AVOND

OOST-JAVA BIOSCOPE HEDEN-EN VOLG. AVONDEN
Offreert UNIVERSAL haar buitengewone „BLUE STREAK WESTERN”

„ARIZONA'S TYPHOON”
Met in de Hoofdrol „FRED HUMES”
Arizona Nachten!! Arizona Gevechten!! Arizona Romance!! Arizona Sensatie!!
Iets geheel nieuws op het gebied van WESTERN FILMS.

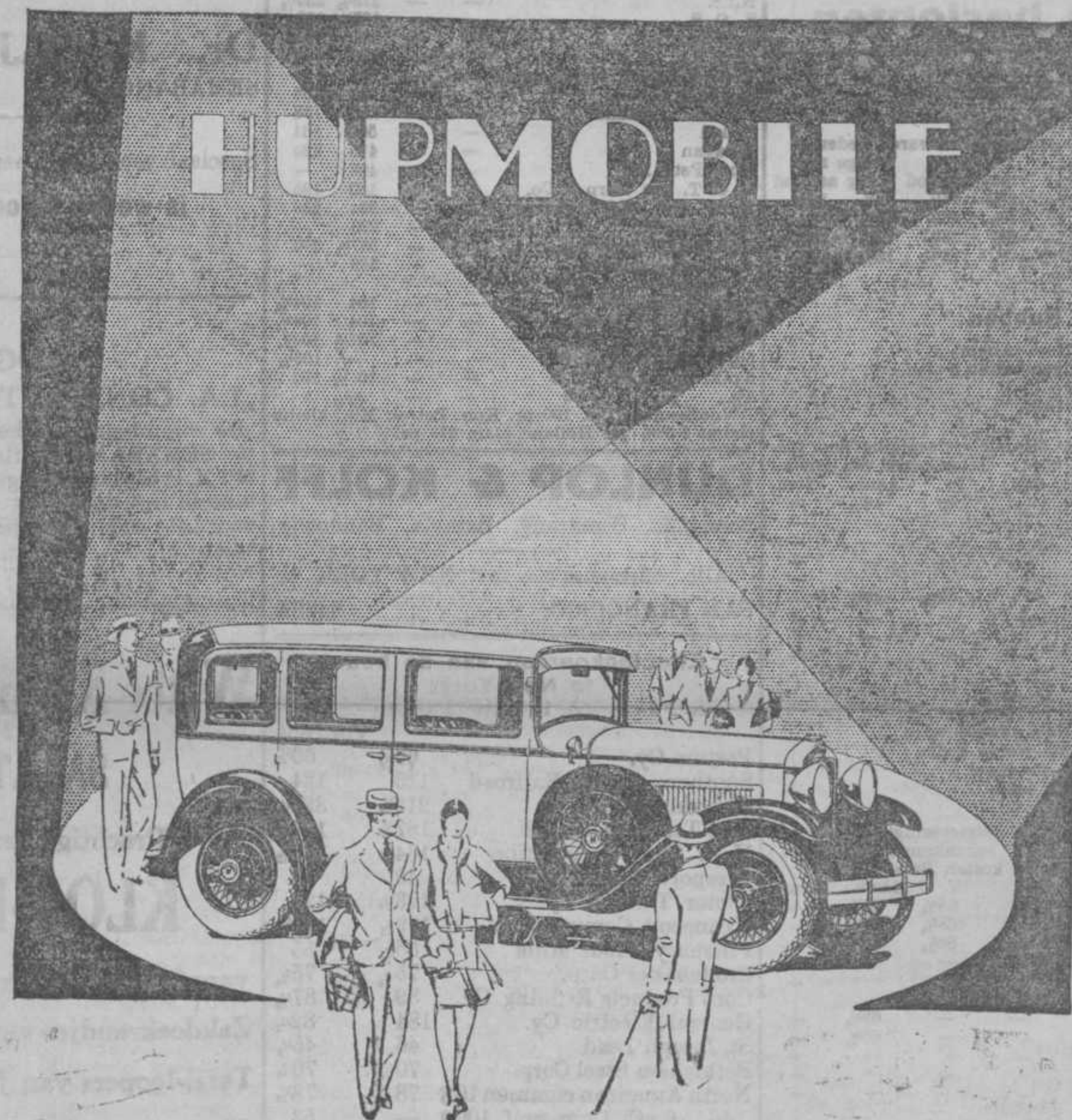
BINNENKORT: NORMA TALMADGE
als MARGUERITE GAUTHIER, LA DAME AUX CAMELIAS in
TRAVIATA
Een grootsch drama van liefde en zelfopoffering, zooals U slechts zelden werd aangeboden. 1106

Bij exploit ddo. 12 November 1928 van deurwaarder C. Miranda te Semarang is ten verzoeken van VROUWE ROSA FAULHABER, zonder beroep, wonende te OAKLAND, Californie, op de wijze als voorgeschreven bij art. 6 sub 7 Reglement Rechtsvordering,
beteekend
aan VROUWE EMILIE MARIE MENSINGH, zonder bekend beroep, zonder bekende woon- of verblijfplaats in Ned. Indië, de grosse van een vonnis door den Raad van Justitie te Semarang op 9 November 1928 onder no. 398/1928 gewezen tusschen de requirante als eischeres en de geïnsinuerde als gedaagde, met bevel om binnen een dag aan den inhoud van dit vonnis te voldoen.
De gestelde procureur,
Mr. J. LUYTEN. 5109

Fransche Veldkijkers.
Bekende merk CHEVOLIÉ-PARIS rechtstreeks vanaf fabriek ingevoerd. Zeer voordelige offerte voor toko's en handel. Dubbele Toeristen veldkijkers met lenzen 36 m. diam. Holl. Winkelp. f 30.— per 6 stuks f 60.— met tasch. 12 stuks f 108.— monster f 1250. Fransche dubbele Artillerie veldkijkers lenzen 50 m. M. met tasch p. 6 stuks f 90.— p. 12 stuks f 168.— monster f 18.—
Fransche prisma veld-en zoekkijkers met tasch winkel pr. f 60.— p. 3 stuks f 90.— monster f 3250 Zendingen met verrekening waarde. Orders 1/3 factuurbedrag bij bestelling, monster bij vooruitbetaling.
Firma Henry Backus van Geffen,
Agenturen-Import, Nijmegen (Holland). 5112

Algemeene dokterspraktijk
ter overname aangeboden in
RESIDENTIEHOOFDPLAATS op Java.
Brieven onder No. 5035 adm. Loc.

Te koop of pacht-overname gevraagd van
rendeerd hotel,
door geroutineerde vakmensen, echtpaar, de man ex-chef-kok.
Flinke borg kunnende storten bij pacht of groote koopsom bij koop; eigen kapitaal. Brieven onder No. 5056 bureau van dit Blad.

Met één oogopslag kunt U de gedistingeerdheid en elegance van de „Six of the Century” waardeeren maar het zal jaren duren voor dat Gij er volkomen van overtuigd kunt zijn, wat een buitengewoon duurzame in het gebruik goedkoop en krachtige wagen dit is, en welk een grootte satisfactie het U op ieder gebied geeft.

Hoofdimporteur voor Java en Sumatra
Autohandel en Reparatie Atelier
J. K. VAN LEEUWAARDEN
Telefoon Nos. 1824 en 1982,
Bandoeng.

Voetbal in Nederland.

De uitslagen van Zondag.— Standen.

Den Haag, 11 Nov. (Aneta).

De uitslagen van de heden gespeelde 1ste klasse wedstrijden zijn als volgt:

Afdeling I.		
Utrecht: U. V. V.—Ajax	2—2	
Den Haag: V. U. C.—Stormvogels	2—0	
Haarlem: H. F. C.—Sparta	2—1	
Schiedam: H. D. V. S.—Hilversum	3—5	
Haarlem: R. C. H.—A. D. O.	0—2	

Afdeling II.		
Velsen: V. S. V.—Z. F. C.	1—1	
Rotterdam: Excelsior—E. D. O.	1—5	
Den Haag: H. V. V.—D. F. C.	5—3	
Hilversum: 't Gooi—H. B. S.	3—1	
Amsterdam: Blauw Wit—Feyenoord	2—3	

Afdeling III.		
Apeldoorn: Rob. et Vel.—Heracles	3—3	
Arnhem: Vitesse—Tubantia	6—2	
Enschede: Enschede Boys—Enschede	2—0	
Wageningen: Wageningen—Go Ahead	2—5	
Zwolle: Z. A. C.—A. G. O. V. V.	5—1	

Afdeling IV.		
Tilburg: Nood—N. A. C.	2—3	
Eindhoven: Longa—M. V. V.	4—1	
's Bosch: B. V. V.—Willem II	3—6	
Eindhoven: Philips—Wilhelmina	5—0	
Roermond: Roermond—Eindhoven	2—1	

Afdeling V.		
Groningen: G. V. A. V.—W. V. V.	1—3	
Groningen: G. V. V.—Leeuwarden	2—3	
Assen: Achilles—Velocitas	1—1	
Veendam: Veendam—Be Quick	1—2	
Leeuwarden: Friesland—Alcides	0—1	

Na internationale wedstrijden en terrein-afkeuringen werd gisteren op de Hollandse voetbalvelden weer eens een volledig programma afgewerkt. Alle vijftig eerste klassers kwamen in actie.

Op de Spanjaardslaan ontvingen de blauw-witte Sparta, dat tot dusver in deze afdeling de leiding had, H.F.C. zorgde dat de Rotterdammers voorloopig een paar plaatsjes zakken door een 2-1 overwinning te behalen, een resultaat dat wel in de allereerste plaats aan de goede verdediging der Haarlemmers te danken zal zijn geweest. Het Haagsche V.U.C. dat op eigen terrein met 2-0 de Stormvogels de baas bleef, staat thans nummer 1, maar het valt te betwijfelen of ze zich daar lang zullen kunnen handhaven. Hilversum won in Schiedam van Hermes-D.V.S. De Racing Club Haarlem maakt dit jaar ook al een depressie door en heeft haar aanhangers nog maar bitter weinig vreemde bezorgd. Gistermiddag werden de Racing-mensen op eigen terrein geslagen door A.D.O.

In Utrecht speelden de hekkelstuiters: Ajax en U.V.V. en zij deelden de punten. Wat de Amsterdamers er tot dusver van gemaakt hebben, is als buitengewoon slecht: 8 gespeeld, 1 gewonnen, 2 gelijk, 5 verloren!

De stand is:

Afdeling I.		
gesp. gew. gel. verl. doelp. pnt.	v. t.	
V.U.C.	8	5 1 2 23-11
Hilversum	9	5 1 3 27-25
A.D.O.	7	4 2 1 19-10
Sparta	7	4 1 2 22-11
H.F.C.	6	3 2 1 12-7
H.D.V.S.	7	3 2 2 22-23
R.C.H.	6	2 1 3 13-16
Stormvogels	8	2 — 6 14-22
Ajax	8	1 2 5 15-23
U.V.V.	8	1 2 5 17-28

Hun blauw-witte stadgenooten staan er in afdeling II een stuk beter voor, al verloor de club van Drilling gisteren op eigen terrein met den onvenig goal van Feyenoord, waardoor de Rotterdammers de eenige ongeslagenen in deze afdeling wisten te blijven. Ze zijn al flink op weg naar een herhaling van prestaties van het vorige seizoen.

Voor de verrassing van den dag hebben echter gisteren de geelzwarte Hagenaars gezorgd. D.F.C. was op bezoek en al zijn de Dordtenaren dit jaar niet zoo bijzonder, weinigen zullen toch verwachten hebben dat zij de nederlaag zouden lijden. Hetgeen echter een feit werd en de H. V. V. de eerste punten bezorgde.

De ranglijst is nu:

Afdeling II.		
gesp. gew. gel. verl. doelp. pnt.	v. t.	
Feyenoord	7	5 2 — 25-12
Blauw Wit	8	6 — 2 20-12
E.D.O.	8	4 2 2 22-17
't Gooi	7	4 1 2 24-14
Z. F. C.	9	3 3 3 24-20
V.S.V.	7	2 3 2 13-14
D.F.C.	8	3 1 4 24-27
H.B.S.	6	1 1 4 9-16
Excelsior	8	1 1 6 12-38
H.V.V.	6	1 — 5 13-20

In het Oosten bleef Go Ahead door een 5-2 overwinning op Wageningen de leiding behouden. De Zwollanen blijven echter niets achter en behaalden een sprekende overwinning op A.G.O.V.V., dat de overwinning heusch niet cadeau zal hebben gegeven. Z.A.C. speelt thans met een nieuwen doelman. Waaijer, die ongeveer 12 jaren voor Z.A.C. tusschen de palen stond, vertrok de vorige maand naar Indië.

Vitesse schoot uit 'n slof door in Arnhem de Tubanters met 6-2 te slaan. De derby te Enschede werd door de club die op 1 na laatste op de ranglijst staat, Enschede Boys, gewonnen. Hieronder de stand:

Afdeling III.		
gesp. gew. gel. verl. doelp. pnt.	v. t.	
Go Ahead	8	5 2 1 28-9
Z.A.C.	7	5 — 2 18-12
A.G.O.V.V.	6	4 — 2 16-15
Wageningen	7	4 — 3 16-19
Enschede	6	3 — 3 13-13
Vitesse	7	2 3 2 17-14
Heracles	6	2 1 3 16-17
Tubantia	6	2 — 4 16-22
Ensch. Boys	6	2 — 4 8-17
Rob. et Vel.	7	3 4 1 11-21

In het Zuiden gaat Philips nog ongeslagen bovenaan. Gisteren werd op eigen terrein een stevige overwinning behaald op Wilhelmina. M.V.V. verloor van Longa en verdween daardoor van de tweede plaats. Willem II en N.A.C., die in deze competitie elk nog maar eenmaal geslagen werden, wisten door overwinningen resp. op B.V.V. en Nood hun goede positie te behouden.

SPORTBLAD

VAN

DE LOCOMOTIEF

Door de Internationale Sportwereld.

REKENSOMMEN GAAN BIJ VOETBAL NIET ALTIJD OP.

Voetbal in Italië.— Een eigenaardig besluit.

Dat voetbal z'n „ups and downs" heeft, werd in Weenen weer eens opnieuw bewezen. In het vorig seizoen beschouwde men algemeen het Hongaarsche voetbal als het beste wat nu op de continentale voetbalmarkt te koop was. Het Hongaarsche elftal speelde toen voortreffelijk voetbal, zoodat men algemeen verwachtte, dat de Hongaren in de toekomst wel den toon zouden blijven aangeven. De flinke overwinning van het Boedapester elftal op Berlijn behaalde, maakte de teleurstelling voor de Hongaarsche nederlaag in Praag weer goed, daar het elftal, dat in Praag tegen Tsjecho Slowakije verloren had, eigenlijk een eenigszins versterkte reserve-ploeg was geweest.

Voor den wedstrijd tegen de Oostenrijkers in Weenen hadden de Hongaren een zeer sterke ploeg bijeen gebracht, zoodat men in de Hongaarsche hoofdstad er vrijwel van overtuigd was, dat men in staat zou zijn Oostenrijk een nederlaag toe te brengen, als een revanche voor de 5-5, aan het eind van het vorig seizoen door Oostenrijk in Weenen veroverd.

Het is echter geheel anders gelopen. De voorhoede der Hongaren bestond uit vijf specialisten, die werkelijk schitterend voetbal speelden, doch die in de bekende fout vervielen het samenspel meer als doel dan wel als middel om punten te maken, te beschouwen. De Oostenrijkers daarentegen hadden een vijftal schotvaardige spelers in den aanval, die geen gelegenheid om te schieten onbenut lieten. Het merkwaardige gevolg hiervan was, dat de Hongaren niet minder dan 5-1 verloren. Een groot gedeelte van deze nederlaag kan men echter op rekening schrijven van de beide Hongaarsche achterspelers, de gebroeders Fogl. Dit tweetal, dat reeds lang berucht is door overdreven ruw spel, heeft die minder gunstige reputatie ook in dezen wedstrijd gehandhaafd.

Een hunner haalde zich al spoedig door een paar ernstige ruwheden het ongenoegen van het publiek op den hals. De toeschouwers gingen af en toe tegen de Hongaarsche achterspelers zoo te keer, dat ze er blijkbaar van onder den indruk kwamen. In het tweede gedeelte trachtten ze het dan ook zonder overdreven ruw spel te doen, doch toen bleek, dat die forschheid eigenlijk hun voornaamste kracht was, zoodat de Oostenrijksche voorspelers gemakkelijk de baas werden, waardoor ze dan ook nog drie doelpunten konden maken. De beste spelers der Oostenrijkers was de middenvoor Geschwed. Het is wel jammer, dat men in ons land niet eens een sterke Oostenrijksche ploeg aan het werk zal kunnen zien, daar men dan tot de overtuiging zou komen, dat er in Weenen af en toe voetbal gespeeld wordt, dat met dat van Argentinië en Uruguay gerust op één lijn gesteld kan worden. Geschwed is niet alleen buitengewoon handig met den bal, doch hij weet zich ook uitstekend op te stellen en ten slotte beschikt hij over een schot, dat door alle doelverdedigers wordt gevreesd.

Ze speelden beide uit en N.A.C. zal het in Tilburg wel wat moeilijker hebben gehad dan Willem II in den Bosch. B.V.V. speelde 8 wedstrijden en behaalde 1 punt. De stand in het Zuiden is:

Afdeling IV.		
gesp. gew. gel. verl. doelp. pnt.	v. t.	
Philips	7	6 1 — 23-9
Willem II	5	4 — 1 19-7
N.A.C.	5	4 — 1 19-18
M.V.V.	7	4 — 3 18-14
N.O.A.D.	8	4 — 4 18-15
Longa	6	3 — 3 19-16
Eindhoven	7	3 — 4 13-13
Roermond	7	2 1 4 11-16
Wilhelmina	6	1 1 4 5-17
B.V.V.	8	— 1 7 10-30

In het Noorden zijn nog twee clubs ongeslagen Leeuwarden en Be Quick, en ook gisteren wisten ze het te blijven. Dat kan nog een aardigen strijd om de leiding tusschen Groningers en Friezen te zien geven. De uitslagen waren hier alle normaal.

De stand luidt:

Afdeling V.		
gesp. gew. gel. verl. doelp. pnt.	v. t.	
Leeuwarden	7	5 2 — 25-13
Be Quick	6	4 2 — 17-12
Alcides	7	4 1 2 18-12
Velocitas	6	2 3 1 12-9
Veendam	8	3 1 4 21-16
V.V.V.	8	3 1 4 14-18
G.V.V.	6	2 1 3 13-18
Achilles	5	1 2 2 11-12
G.V.A.V.	7	1 1 5 14-25
Friesland	6	— 2 4 6-16

Wat doelverdedigers betreft, is het wel eigenaardig, dat de Hongaren in dezen wedstrijd in de tweede helft een anderen doelverdediger namen, zonder dat dit aanvankelijk door de Oostenrijkers werd gemerkt. Eerst kort voor het einde ontdekten men dit en werd er aanmerking op gemaakt daar bepaald is, dat geen invallers genomen mogen worden.

De wedstrijd, die 40.000 toeschouwers trok, leverde een recette op van ongeveer f 24.000. Na aftrek van belastingen en onkosten bleef er nog een bedrag van f 14000 over.

Als voorspel van dezen wedstrijd had men een amateurwedstrijd Oostenrijk—Hongarije gespeeld. Ook deze wedstrijd werd door de Oostenrijkers gewonnen en wel met 3-1. Deze wedstrijd leverde opnieuw het bewijs, dat Oostenrijk over een flink aantal goede amateurs beschikt en dat na een korte periode van inzinking, doordat rijp en groep naar het beroepsspel over ging, het Oostenrijksche amateursvoetbal weer aan het herleven is. Hieruit valt wel de conclusie te trekken, dat het beroepsspel niet tot ondergang van het amateurisme leidt, zoodat wel eens wordt beweerd.

Een derde succes werd door Oostenrijk in Boedapest bevestigd. Daar werd een wedstrijd Boedapest—Weenen gespeeld, waarbij dus eigenlijk de B-ploegen van beide landen tegenover elkaar kwamen. Het bleek hier duidelijk, dat de Oostenrijkers over veel betere reserves beschikken dan de Hongaren want met 8-2 behaalden de vertegenwoordigers van Weenen een gemakkelijke overwinning.

De Denen hebben Zondag in Kopenhagen weer hun traditionele overwinning op de Zweden behaald, waardoor weer eens werd bewezen, dat rekensommetjes in voetbal niet opgaan. Immers eenige weken geleden werden de Denen door de Duitschers geslagen. Daarna wonnen de Zweden van de Duitschers, zoodat men zou zeggen, dat Zweden sterker is dan Denemarken. Het liep echter anders, niettegenstaande beide ploegen in vrijwel dezelfde opstelling uitkwamen als tegen Duitschland. De Denen gaven in hun aanval beter combineren te zien, waar de Zweedsche achterspelers aanvankelijk niet veel tegen konden doen. Na 7 minuten hadden de Denen dan ook reeds een 2-0 voorsprong. Bij de pauze was het 3-1. Ook in het tweede gedeelte gaf de Deensche voorhoede het beste spel doch thans waren de Zweedsche verdedigers beter ingespeeld zoodat verdere doelpunten uitbleven. Van de 21 wedstrijden tusschen beide landen, heeft Zweden er tot dusver slechts 4 kunnen winnen, driemaal bracht men het tot een gelijk spel. Zoodat gewoonlijk in Kopenhagen, trok de wedstrijd groot belangstelling. Ruim 30.000 toeschouwers woonden den strijd bij en ook de Deensche koning gaf, zoodat steeds, blijk van zijn belangstelling voor internationaal voetbal door zijn aanwezigheid. Dat is trouwens in het Noorden blijkbaar gewoon te worden. Ook in Noorwegen en Zweden volgt de Koninklijke Familie gewoonlijk de internationale wedstrijden.

In Italië heeft men dit seizoen weer een verandering in de competitie-regeling gebracht. Dat is iets dat men in Italië al heel gemakkelijk kan doen daar de clubs zelf hierover niets te vertellen hebben. Indien het aan den Italiaanschen sport-dictator wenschelijk voorkomt een wijziging in de indeling te brengen, dan doet hij dat, ook al zijn de clubs er zelf tegen. In dit seizoen heeft men niet minder dan 32 elftallen in de eerste klas geplaatst, welke men in twee groepen laat spelen, zoodat de clubs een lijvig programma hebben af te werken.

Het is wat het Italiaansche voetbal betreft, niet gemakkelijk om te ontdekken of men met amateurs dan wel met beroepsspelers te doen heeft. Officieel heeft men in Italië geen beroepsspel doch wat men wel heeft is iets dat al heel veel op beroepsspel lijkt. Zoo schijnt men, even goed als in Engeland, spelers van andere clubs te kunnen kopen. Ik las tenminste in een Italiaansche correspondentie de mededeeling, dat de bekende Milaansche club Juventus zeer groote sommen heeft uitgegeven om de allerbeste spelers bij elkaar te brengen.

Men betaalde voor den internationaal Calligaris een som, die men zelfs in Engeland als zeer behoorlijk zou beschouwen. Voorts kocht men in Fiume een spil en haalde men, eveneens tegen betaling van een aanzienlijk bedrag, een linkshalf uit een der Zuidelijke clubs! Dat de Argentijnsche linksbuiten Orsi naar Juventus komt, schreef ik reeds. Hij brengt echter bovendien nog Paternoster en Monti mee. Of die heeren gerechtigd zullen zijn voor Juventus te spelen, staat overigens nog te bezien. Dat zou alleen mogelijk zijn, indien de Argentijnsche Voetbal Bond daartoe toestemming geeft en naar ik van den heer Hirschman, den secretaris van de F.I.F.A. hoorde, weigert Argentinië die toestemming. Het gevolg hiervan zou zijn, dat de Argentijnsche spelers een jaar in Italië zullen moeten wonen, voordat ze van de F.I.F.A. het recht kunnen krijgen om voor een Italiaansche club te gaan spelen. Al zou dus de Italiaansche V. B. geen bezwaar maken, dan zal de F.I.F.A. hier toch voorloopig een veto moeten uitspreken.

BETTY NUTHALL'S SNELSTE SCHOT.

Haar snelste schot kwam toch uit haar jachtgeweer, toen de jeugdige Engelsche tennissster Betty Nuthall deelnam aan de tennistoernooien te Glasgow in Schotland, waar ter afwisseling voor de deelnemers een jachtpartij werd georganiseerd.

SPORT EN ALCOHOL.

„Verzachtende omstandigheid“!

De middenvoor van de Duitsche voetbalvereniging Hertha, Kettner, moest zich eenigen tijd geleden voor den rechter verantwoorden. Hem werd ten laste gelegd op 26 Aug. op het Victor Adlerplein een meisje mishandeld te hebben en zich daarna aan zijn arrestatie te hebben onttrokken door den optredende agent van politie een stoot in de zijde te geven. Het merkwaardige van dit verhaal is dat Kettner als verzachtende omstandigheid aanvoerde, dat hij bij het plegen der overtredding dronken was en dat als gevolg van de eerste overwinning van zijn club. Hij beloofde ten slotte dat zoiets niet weer zou voorkomen. Of hij hiermee het drinken bedoelde dan wel een overwinning van zijn club, werd niet opgehelderd. Hoe het mogelijk is dat dronkenschap door sportbeoefenaar als verzachtende omstandigheid kan worden aangevoerd, is ons niet duidelijk. Op de denkbeelden die hieromtrent bij menigen nog bestaan, werpt deze zaak ondertusschen wel een helder licht, als men verneemt dat de eerste overwinning van een voetbalclub met dronkenschap en excessen eindigt. Kettner kwam er met drie weken streng arrest en een proeftijd van twee jaar af.

In dezelfde correspondentie, waaraan ik het bovenstaande ontleende, las ik nog, dat Italië het volgende jaar zal spelen tegen Engeland, Tsjecho Slowakije en Hongarije, terwijl bovendien nog overwogen wordt een wedstrijd tegen Nederland of Duitschland te spelen Een wedstrijd tegen de Italianen zou wel een welkomte versterking van ons internationaal programma zijn.

Het Tsjechoisch ministerie van onderwijs heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij het aan scholieren verboden is lid te worden van een beroepsvoetbalvereniging of van een sportvereniging, welke slechts een enkel tak van sport beoefent. De eerste indruk van dit besluit is niet bepaald ongunstig. Bedenkt men echter, dat de Tsjechoische beroepsclubs amateursverenigingen zijn, die alleen een beroepsfital exploiteeren, zoodat zelfs de grootste vereniging niet meer dan 15 a 20 beroeps spelers in dienst heeft en dat die verenigingen daarentegen tal van amateurploegen in het veld brengen, dan ziet men dat het eigenlijk slechts een boycot is van de groote verenigingen. Daar de kleine clubs gewoonlijk alleen voetbal beoefenen en daardoor ook voor scholieren verboden zijn, maakt dit besluit het den scholieren niet gemakkelijk om de voetbalsport te beoefenen. Het merkwaardige van dit besluit is overigens, dat de Minister van onderwijs, die het besluit nam, tevens erevoorzitter van Slavia is zoodat hij eigenlijk zijn eigen vereniging uitsluit. Men is intusschen in Praag over het bewuste besluit niet best te spreken, door de voetbalautoriteiten wordt dan ook een krachtige protestbeweging op touw gezet.

C. J. Groothoff.

Hrl. Dgld.

Langs de lijn.

Johnny Weismuller.

Men verliet dat Johnny Weismuller, het Amerikaansche zwemfame, een uitnodiging heeft aanvaard om als zwemleeraar in Japan op te treden. Tegen betaling dan, hetgeen zou betekenen dat Johnny voor de zwemsport der amateurs verloren zou zijn en er acht wereldrecords vacant komen. Het lijkt ons een bericht dat nog even op bevestiging moet wachten.

18 goals.

De vermaarde centervoor van Everton en van het Engelsche elftal, Dixie Dean, vertelde aan een reporter, dat hij eens 18 doelpunten heeft gescoord op één dag. Hij was 15 jaar toen hij dit record vestigde en hij deed het in drie wedstrijden, door in elk een half dozijn goals voor zijn rekening te nemen. Ook speelde hij deze drie wedstrijden op één dag, voor drie verschillende clubs. Het komt ons voor dat in deze statistiek meer records schuilen dan dat van 18 doelpunten.

Hondenrennen.

Hoe het tegenwoordig gaat met de windhondenrennen in Engeland? Wij hebben gelezen dat een offerte van 12000 gulden voor een succesvol vier geweldig was. De pessimisten voorspellen echter in de zeer naaste toekomst een geweldige krack in deze sport. De optimisten? Die weigeren 12000 gulden voor een hond, wiens waarde door een spierscheuring of ziekte in een dag tijd tot een tiende kan dalen. Rasspeculant zijn die Engelschen.

„Sport“

Intusschen is die nog jongere rage, motorrennen op sintelbanen, welke sport geïmporteerd is door een Australiër, bijna daar nu steeds in opgaande lijn, berekend naar publieke belangstelling. En het is er zelfs al zoo ver mee gekomen, dat meisjes dit lang niet ongevaarlijke en weinig elegante vak hebben „omhelsd“. Miss Fay Taylor is er al een heete beroemdheid. Zij gaat eerstdaags naar Australië om de kunst van net-niet-je-nek-breken tot in de puntjes te leeren.

Carpentier in gevecht met 20 Arabieren.

De ex-bokser Georges Carpentier die, zoodat men weet, thans voor de film werkt, kreeg korten tijd geleden nog eens gelegenheid zijn vroegere vaardigheden in toepassing te brengen. Hij vervulde n.l. een rol in het groote filmwerk „La Symphonie Pathétique“ en moest daarbij een aanval van twintig Arabieren afslaan. Deze zonen der woestijn schenen echter het verschil tusschen film en werkelijkheid niet duidelijk te voelen of wel ze werden geheel door hun rol meegesleept. In ieder geval geraakte Carpentier zoodanig in het gedrang dat hij zich met een paar harde directen licht en ruimte moest verschaffen. Het resultaat hiervan was echter dat de Arabieren nog beter aanpakten en Carpentier kreeg gelegenheid, of liever, werd gedwongen, te toonen dat hij nog altijd een geducht vuistvechter is. Na afloop althans van den strijd, waarin Carpentier overwinnaar bleef (zoo gaf zijn rol het ook immers aan) toonden de gezichten der Arabieren duidelijk de sporen van hun „film-werkzaamheden“. Ook Carpentier had eenige slagen geïncasseerd, maar hij verklaarde tegenover de verbaasde directeuren dat dit niets te betekenen had en dat hij vroeger in den ring wel andere tegenstanders had ontmoet.

Zoo ziet men alweer dat niet steeds de quantiteit, maar dikwijls de kwaliteit den doorslag geeft.

Auto-verkopen door middel van overzeesche telefoongesprekken.

„Hallo, hallo, spreek ik met Berlin? Hier Jacksonville, Florida.“ Deze woorden, geregeld in gewone telefoongesprekken gebezigd, waren misschien de eerste van een overzeesch telefoongesprek, hetwelk voor Prins Carl Bartenstein van Württemberg van zeer veel belang was.

De moderne wetenschap heeft het mogelijk gemaakt door het overbruggen van een afstand van meer dan 7000 KM, om de telefoon te benutten als middel om een automobiel transactie tot stand te brengen.

De Prins, die na een ernstige ziekte naar Florida was gegaan om het gure klimaat van Midden Europa te ontloopen, werd een enthousiast Cadillac bewonderaar. Dit kwam door het maken van vele tochten in een Cadillac langs de zonnige kusten van Florida of langs de Ever Glades moerassen. Dit toeren beschermd tegen de zonhitte, hield hem spoedig zijn gezondheid.

Langzamerhand werd het verlangen in hem opgewekt om zelf een Cadillac Roadster te bezitten, doch alvorens tot een dergelijke transactie over te gaan, wilde hij eerst zekerheid hebben omtrent de „service“ in Duitschland en aangezien hij nog slechts enkele weken kon blijven, zou deze voorwaarde waarschijnlijk de oorzaak zijn dat de koop niet zou kunnen doorgaan.

De Heer Claude Nolan, Cadillac-La Salle handelaar te Jacksonville, hoorde van dit dilemma en besloot onmiddellijk Duitschland telefonisch op te roepen en na eenige formaliteiten kon hij een telefoongesprek met Berlin aanvragen. De Prins was bij dit gesprek tegenwoordig en kreeg de verzekering dat hij voldoende „service“ voor zijn Cadillac kon krijgen in Heilbronn, een plaatsje gelegen in de omgeving van het prachtige slot en de landerijen van zijn Ouders.

De koop werd gesloten en het praktische nut van de trans-Atlantische telefoon werd hierdoor ten volle bewezen. Het gesprek werd gehouden in het Duitsch en in het Engelsch zonder eenige stemverheffing en kwam te Jacksonville zeer duidelijk door.

AMSTELBIER

4201 M

ENGELSCH VOETBAL.

Derby C. Aan de Spits. — Chelsea en Hull C. Boeken hun eerste Nederlaag.

(Van een correspondent).

Londen, 6 Oct.

Terwijl alle voetbalprofeeten van morgen voorspelden, dat het een gemakkelijke dag voor de thuisclubs zou worden, is deze Zaterdag in de eerste divisie geëindigd met niet minder dan zes overwinningen van bezoekende verenigingen, alsmede een gelijk spel. Verrassingen zijn dus niet uitgebleven en het voornaamste gevolg daarvan was, dat Burnley de leiding op de ranglijst heeft moeten afstaan aan Derby County.

De uitslagen luiden:

Eerste divisie:

Birmingham—Derby C.	1—4
Bolton W.—Bury	0—1
Burnley—Manchester U.	3—4
Cardiff C.—Leicester C.	1—2
Everton—Arsenal	4—2
Huddersfield T.—Blackburn R.	0—2
Manchester C.—Sunderland	5—3
Newcastle U.—Leeds U.	3—2
Portsmouth—Sheffield W.	3—2
Sheffield U.—Aston V.	1—3
West Ham U.—Liverpool	1—1

De stand luidt thans:

	gesp.	gew.	gel.	verl.	v.—t.	pnt.
Derby C.	9	6	1	2	21-10	12
Blackburn R.	10	6	1	3	21-15	13
Manchester C.	9	5	2	2	25-18	12
Burnley	10	5	2	3	28-25	12
Everton	9	5	1	3	18-15	11
W. Ham Unit.	10	4	3	3	22-19	11
Leeds U.	8	4	2	2	22-19	10
Birmingham	9	4	2	3	18-16	10
Portsmouth	9	5	—	4	12-13	10
Sheffield W.	9	4	2	3	14-18	10
Liverpool	9	3	3	3	18-14	9
Leicester C.	9	3	3	3	21-18	9
Manchester U.	8	2	4	2	17-14	8
Aston V.	8	3	2	3	11-15	8
Cardiff C.	9	3	2	4	18-12	8
Huddersf. T.	9	3	2	4	16-12	8
Newcastle U.	10	3	2	5	14-26	8
Bury	8	3	—	5	9-16	6
Sunderland	9	3	—	6	19-21	6
Arsenal	9	2	2	5	10-16	6
Sheffield U.	9	3	—	6	13-24	6
Bolton W.	9	1	2	6	7-18	4

De overwinning van Manchester United op de leiders komt natuurlijk als een der grootste verrassingen. Deze strijd bewees de waarheid van het gezegde: De eerste klap is een daalder waard, want nadat de United 5 minuten na het begin, dank zij Spence, de leiding had genomen, had Burnley zoowel een reël als een moreel nadeel te overwinnen. Haar spel was verre van moedeloos, maar de verdediging van de bezoekers bleek ruimschoots voor haar taak berekend en met 4—3 won Manchester haar eerste uitwedstrijd.

De strijd van Huddersfield tegen Blackburn Rovers riep herinneringen wakker aan de laatste Cup-finale, toen deze teams eveneens den strijd aanbonden; evenals toen waren ook nu de Rovers, in tegenstelling met de verwachting, in de meerderheid. Eerst in het begin van de tweede helft wist Rigby het overwicht van de Rovers door een ver schot in een doelpunt uit te drukken. Natuurlijk volgde daarop een verwoede poging van de thuisclub om den gelijkmaker te scoren, doch al was zij in het veld vaak de meerdere, voor doel was en bleef de aanval der gastheeren onschadelijk en kort voor het einde maakte Rigby met een tweede doelpunt voorgoed een einde aan mogelijk nog bestaanden twijfel.

Aston V. herstelt zich.

Aston Villa had deze week besloten om na de onbevredigende resultaten van de vorige week Walker, den bekenden linksbinnen, dien men een paar weken lang in de middenlinie had geplaatst, weer naar de voorhoede te brengen. Ongetwijfeld had dit een goeden invloed op het spel van de ploeg, die vandaag niet weinigen verraste met een 3—1 overwinning te Sheffield op de United. In de eerste helft van den strijd was weinig krachtsverschil waarneembaar. Het spel was 38 minuten oud, toen Waring tusschen de beide vijandelijke achterspelers doorgliep en den gasten de leiding gaf. In de tweede helft was het spel sneller, terwijl de United haar uiterste best deed om den achterstand in te halen, doch de pogingen mislukten en toen Waring na 24 minuten spelen nummer twee in het Sheffielddoel deponeerde, was de strijd beslist.

Cardiff City verloor op eigen terrein van Leicester City. De thuisclub was zwaar gehandicipt door het ontbreken van Ferguson, die tot nu toe de meeste doelpunten van zijn vereniging voor zijn rekening had genomen. Cardiff speelde in de eerste helft matig, en het had slechts aan de geringe productiviteit van den Leicester-aanval te danken, dat de achterstand tot 0—1 beperkt bleef. Bovendien werd het team, gedecoreerd door het uitval van Nelson, die kort na het begin een ernstige blessure opliep. Twintig minuten voor het einde leefde de hoop in de Cardiff-harten weer even op, toen de gelijkmaker werd gescoord, maar nog geen tien minuten later had Hine van een slechte opstelling der Cardiff-verdediging geprofiteerd om het winnende doelpunt te scoren.

Het bericht van de „Evening Standard“, dat het eerste elftal der Bolton Wanderers op een vierde speler na, te koop is, werd hedenmorgen tegengesproken, doch niettemin geloofde men, dat de Bolton-directeuren bereid zijn, vele spelers vrij te laten. Ook vandaag wilde het niet vloten en met een 0—1 nederlaag op eigen terrein tegen Bury werd bewezen, dat ook Jack, die vandaag weer eens in de voorhoede geprobeerd werd, niet de man is, die de huidige ploeg kan redden.

Voorwiel-Aandrijving.

Voor- en nadeelen.

DRIE HOOFDTYPEN.

Tot dusverre heeft de voorwiel-aandrijving nog slechts beperkte toepassing gevonden en wel voornamelijk voor ren-wagens en vrachtwagens. Bij de laatste categorie is de voorwiel-aandrijving dikwijls een onderdeel van de vierwiel-aandrijving, welke voor vrachtwagens het vooral in ongebaand terrein belangrijke voordeel van grotere adhaesie oplevert, daar de drijfkracht hier over vier wielen verdeeld wordt. Dit maakt het door elk wiel over te brengen aandeel zooveel kleiner, zoodat het wiel op een vettigen weg niet zoo spoedig zal doorslaan. Doch ook zonder onderdeel van een vierwiel-aandrijving te zijn, heeft voorwiel-aandrijving voor vrachtwagens in sommige gevallen bijzondere voordelen, omdat zij een zeer lagen bouw van het laadvlak mogelijk maakt door het wegvallen van het aandrijvingsmechanisme voor de achterwielen.

Bovendien biedt de voorwiel-aandrijving, aldus de Auto, aan welk periodiek wij dit artikel ontleenen, nog een ander belangrijk voordeel, n.l. dat de wagen als het ware getrokken in plaats van opgeduwd wordt. Dat geeft den wagen een grotere stabiliteit en een verminderde neiging tot het zijdelings uitwijken van het achterstel, wat in het bijzonder voor ren-wagens van groot belang is. Vandaar, dat men voorwiel-aandrijving vooral op ren-wagens nog al eens ziet toegepast. Daarbij komt nog, dat bij voorwiel-aandrijving de drijfwielen steeds in de bewegingsrichting staan; dit vermindert de neiging tot slippen bij het nemen van een bocht aanmerkelijk, zoodat de bochten zonder gevaar met grotere snelheid genomen kunnen worden, een eigenschap, die, zooals vanzelf spreekt, voor ren-wagens van het grootste belang is. Ook de ligging van het zwaartepunt kan bij voorwiel-aandrijving zeer laag zijn, omdat het chassis door het ontbreken van het aandrijvingsmechanisme voor de achterwielen zeer laag bij den grond gehouden kan worden. Ook dit komt de vaste ligging op een weg slechts ten goede, zoodat alles bij elkaar de voorwiel-aandrijving juist voor ren-wagens, door de grotere veiligheid en de als gevolg daarvan grotere snelheid, vele voordelen biedt. Natuurlijk staan daartegenover ook nadeelen, welke in den loop te nemen moeten worden. Zoo is bij voorwiel-aandrijving het aandrijvingsmechanisme bij een aanrijding eerder aan beschadiging blootgesteld dan bij de normale constructie het geval is. Het gewicht van motor en aandrijvingsmechanisme wordt geheel aan de voorzijde van den wagen geconcentreerd, wat in vele gevallen het bereiken van een goede gewichtsverdeling over voor- en achterwielen zal bemoeilijken. Gangwissel en differentieel komen of vlak voor of vlak achter den motor te liggen. Hierdoor wordt een grotere chassislengte in beslag genomen dan bij normale constructie, zoodat of de totale lengte van het chassis voor een bepaalde carrossabele lengte groter wordt, of bij gelijke blijvende totale chassislengte de carrossabele lengte korter. Het aandrijvingsmechanisme is bij voorwiel-aandrijving gecompliceerder, omdat de drijfwielen bestuurbaar moeten zijn; de constructie van vooras en aandrijvingsmechanisme wordt daardoor duurder. Het gecompliceerde aandrijvingsmechanisme maakt het moeilijker een geruisloos en gang te verkrijgen en in stand te houden dan bij achterwiel-aandrijving, doch daartegenover staat, dat bij achterwiel-aandrijving het ruimer van de aandrijving gemakkelijker tot de carrosserie doordringt, die in dit geval als klankbord dienst doet en het geluid dikwijls hinderlijk versterkt. De grotere complicatie van het aandrijvingsmechanisme

maakt een ietwat geringer mechanisch nuttig effect waarschijnlijk. Terwijl aan den eenen kant voorwiel-aandrijving de vaste ligging op den weg in de hand werkt en vooral het nemen van bochten met groote snelheid vergemakkelijkt, geeft de voorwiel-aandrijving toch ook weer eigenaardige moeilijkheden juist voor de besturing. De drijfkracht moet op de bewegelijke voorwielen overgebracht worden, daarom is een cardan-gewricht noodzakelijk, dat den voor de besturing van den wagen noodzakelijken uitslag van de voorwielen mogelijk moet maken. Nu kan weliswaar een cardan-gewricht de drijfkracht onder een zekeren hoek overbrengen, doch deze hoek kan niet te groot genomen worden zonder de aandrijving ongunstig te beïnvloeden. Hiermede houdt ook het verschil in hoeksnelheid, dat door het cardan-gewricht veroorzaakt wordt, verband. Dit maakt, dat een wagen met voorwiel-aandrijving en door de langere wielbasis en door den kleineren uitslag, welke de voorwielen kunnen maken, niet zoo kort kan draaien, dan een wagen met normale vooras zonder voorwiel-aandrijving. Ook de besturing, d.w.z. hanteeren van het stuurwiel, vereischt, wanneer de voorwielen regelmatig als drijfwielen fungeren, grotere krachtsinspanning. Doch evenzeer als de wielen door middel van het stuur moeilijker te bewegen zijn, zijn ze dit ook door alle toevallige stooten en krachten, die er op werken en de voorwielen zouden kunnen doen fladderen. Hierdoor hebben de voorwielen bij voorwiel-aandrijving geen neiging tot shimmy'n.

Tegenover de grotere gecompliceerdheid van de vooras en de daaruit voortvloeiende, zwaardere constructie van dit onderdeel staat, dat de achteras zooveel lichter en eenvoudiger uitvalt. Tegenover de gecompliceerde aandrijving staat, dat de voorwiel-remmen met haar vrij ingewikkelde bedieningsmechanisme kunnen vervallen. In plaats daarvan kan een transmissie-rem toegepast worden of kunnen de remtrommels op de cardan-assen, welke de voorwielen aandrijven, aangebracht worden. Een voordeel van de voorwiel-aandrijving tegenover aandrijving door middel van de achterwielen is voorts nog, dat — tenminste wanneer gangwissel en differentieel vóór den motor geplaatst zijn — de overbrengingsorganen zeer toegankelijk zijn. Vóór den motor aangebracht, maken ze echter de voor den radiator beschikbare ruimte geringer. De lange transmissie-assen tusschen gangwissel en achterbrug vervalt bij voorwiel-aandrijving en daarmede de mogelijkheid van het ontstaan van trillingen in deze met vrij groote snelheid (geleijk aan het toeren van krukas) draaiende as.

Onder sommige omstandigheden zal de trekkracht bij voorwiel-aandrijving beter zijn. Daartegenover staat echter, dat ze onder andere omstandigheden, b.v. bij het nemen van een helling en bij het accelereren, minder gunstig zal zijn tengevolge van de verminderde adhaesie van de voorwielen. Dit is een soortgelijk verschijnsel als b.v. bij het remmen optreedt, doch dan in tegengestelde zin, want hier neemt door de verplaatsing van het zwaartepunt de adhaesie van de voorwielen juist toe.

Het totaal gewicht van het voertuig wordt door de beknopte constructie bij voorwiel-aandrijving, doordat achterbrug en transmissie-assen vervallen en het is vooral een levig onderdeel als de achterbrug dat belangrijk tot het totaal gewicht van den wagen bijdraagt. Als verder voordeel der voorwiel-aandrijving zou nog de mogelijk geringe bandenslijtage, als gevolg van de verminderde neiging tot slippen, genoemd kunnen worden, doch de belangrijkste voordelen der voorwiel-aandrijving blijven de vastere ligging op den weg, de betere bestuurbaarheid, die vooral tot uiting komt bij het nemen van bochten met groote snelheid en tenslotte het voor vrachtwagens, omnibussen en dergelijke belangrijke aanpassingsvermogen van den achterbouw. Een belangrijk invloed heeft natuurlijk de wijze, waarop de voorwiel-aandrijving verwezenlijkt is. Door een doelmatige constructie kunnen sommige nadeelen opgeheven worden. Omgekeerd kan een minder gunstige oplossing van het probleem de nadeelen accentueeren, of de voordelen gedeeltelijk te loor doen gaan. Bij het afwegen van voor- en nadeelen tegenover elkaar moet men zeer zeker rekening houden met de constructie en daar hierin nog weinig eenheid heerscht, is het moeilijk een generaliseerend oordeel over de voorwiel-aandrijving uit te spreken. Het is zeer wel mogelijk, dat verschillende van de bovengenoemde nadeelen van de voorwiel-aandrijving door doelmatige constructie vermeden kunnen worden, terwijl omgekeerd enkele van de bovengenoemde voordelen bij een bepaalde constructie niet, of slechts in onbetekende mate, aanwezig kunnen zijn. We hebben echter getracht zooveel mogelijk de voor- en nadeelen in deze opsomming tegenover elkaar te stellen en daardoor den lezer een wat meer algemeene kijk op het probleem der voorwiel-aandrijving te geven.

Wat de uitvoering der voorwiel-aandrijving zelf betreft, kan men daarin drie hoofdtypen onderscheiden. Bij het eerste type vormt de vooras een dergelijk onderdeel als de achterbrug bij de normale constructie. Ze bevat dus dezelfde organen als deze, n.l. kroonwiel en pignon met differentieel. Ze wijkt echter in zooverre van de normale achterbrug af, dat de voorwielen de voor de besturing noodzakelijke bewegingsvrijheid bezitten. Bij het tweede type is het differentieel vast aan het raam opgehangen en wordt de drijfkracht door een paar korte cardan-assen op de voorwielen overgebracht, terwijl de voorwielen onderling verbonden zijn door een as, die in hoofdzaak met een normale vooras overeenkomt. Bij deze constructie is het ongeveerde gewicht reeds aanmerkelijk minder. Bij het derde type tenslotte vervalt de vooras en zijn de voorwielen direct aan de veeren opgehangen. In dit geval is het ongeveerde gewicht al zeer gering geworden.

maakt een ietwat geringer mechanisch nuttig effect waarschijnlijk. Terwijl aan den eenen kant voorwiel-aandrijving de vaste ligging op den weg in de hand werkt en vooral het nemen van bochten met groote snelheid vergemakkelijkt, geeft de voorwiel-aandrijving toch ook weer eigenaardige moeilijkheden juist voor de besturing. De drijfkracht moet op de bewegelijke voorwielen overgebracht worden, daarom is een cardan-gewricht noodzakelijk, dat den voor de besturing van den wagen noodzakelijken uitslag van de voorwielen mogelijk moet maken. Nu kan weliswaar een cardan-gewricht de drijfkracht onder een zekeren hoek overbrengen, doch deze hoek kan niet te groot genomen worden zonder de aandrijving ongunstig te beïnvloeden. Hiermede houdt ook het verschil in hoeksnelheid, dat door het cardan-gewricht veroorzaakt wordt, verband. Dit maakt, dat een wagen met voorwiel-aandrijving en door de langere wielbasis en door den kleineren uitslag, welke de voorwielen kunnen maken, niet zoo kort kan draaien, dan een wagen met normale vooras zonder voorwiel-aandrijving. Ook de besturing, d.w.z. hanteeren van het stuurwiel, vereischt, wanneer de voorwielen regelmatig als drijfwielen fungeren, grotere krachtsinspanning. Doch evenzeer als de wielen door middel van het stuur moeilijker te bewegen zijn, zijn ze dit ook door alle toevallige stooten en krachten, die er op werken en de voorwielen zouden kunnen doen fladderen. Hierdoor hebben de voorwielen bij voorwiel-aandrijving geen neiging tot shimmy'n.

Tegenover de grotere gecompliceerdheid van de vooras en de daaruit voortvloeiende, zwaardere constructie van dit onderdeel staat, dat de achteras zooveel lichter en eenvoudiger uitvalt. Tegenover de gecompliceerde aandrijving staat, dat de voorwiel-remmen met haar vrij ingewikkelde bedieningsmechanisme kunnen vervallen. In plaats daarvan kan een transmissie-rem toegepast worden of kunnen de remtrommels op de cardan-assen, welke de voorwielen aandrijven, aangebracht worden. Een voordeel van de voorwiel-aandrijving tegenover aandrijving door middel van de achterwielen is voorts nog, dat — tenminste wanneer gangwissel en differentieel vóór den motor geplaatst zijn — de overbrengingsorganen zeer toegankelijk zijn. Vóór den motor aangebracht, maken ze echter de voor den radiator beschikbare ruimte geringer. De lange transmissie-assen tusschen gangwissel en achterbrug vervalt bij voorwiel-aandrijving en daarmede de mogelijkheid van het ontstaan van trillingen in deze met vrij groote snelheid (geleijk aan het toeren van krukas) draaiende as.

Onder sommige omstandigheden zal de trekkracht bij voorwiel-aandrijving beter zijn. Daartegenover staat echter, dat ze onder andere omstandigheden, b.v. bij het nemen van een helling en bij het accelereren, minder gunstig zal zijn tengevolge van de verminderde adhaesie van de voorwielen. Dit is een soortgelijk verschijnsel als b.v. bij het remmen optreedt, doch dan in tegengestelde zin, want hier neemt door de verplaatsing van het zwaartepunt de adhaesie van de voorwielen juist toe.

Het totaal gewicht van het voertuig wordt door de beknopte constructie bij voorwiel-aandrijving, doordat achterbrug en transmissie-assen vervallen en het is vooral een levig onderdeel als de achterbrug dat belangrijk tot het totaal gewicht van den wagen bijdraagt. Als verder voordeel der voorwiel-aandrijving zou nog de mogelijk geringe bandenslijtage, als gevolg van de verminderde neiging tot slippen, genoemd kunnen worden, doch de belangrijkste voordelen der voorwiel-aandrijving blijven de vastere ligging op den weg, de betere bestuurbaarheid, die vooral tot uiting komt bij het nemen van bochten met groote snelheid en tenslotte het voor vrachtwagens, omnibussen en dergelijke belangrijke aanpassingsvermogen van den achterbouw. Een belangrijk invloed heeft natuurlijk de wijze, waarop de voorwiel-aandrijving verwezenlijkt is. Door een doelmatige constructie kunnen sommige nadeelen opgeheven worden. Omgekeerd kan een minder gunstige oplossing van het probleem de nadeelen accentueeren, of de voordelen gedeeltelijk te loor doen gaan. Bij het afwegen van voor- en nadeelen tegenover elkaar moet men zeer zeker rekening houden met de constructie en daar hierin nog weinig eenheid heerscht, is het moeilijk een generaliseerend oordeel over de voorwiel-aandrijving uit te spreken. Het is zeer wel mogelijk, dat verschillende van de bovengenoemde nadeelen van de voorwiel-aandrijving door doelmatige constructie vermeden kunnen worden, terwijl omgekeerd enkele van de bovengenoemde voordelen bij een bepaalde constructie niet, of slechts in onbetekende mate, aanwezig kunnen zijn. We hebben echter getracht zooveel mogelijk de voor- en nadeelen in deze opsomming tegenover elkaar te stellen en daardoor den lezer een wat meer algemeene kijk op het probleem der voorwiel-aandrijving te geven.

Wat de uitvoering der voorwiel-aandrijving zelf betreft, kan men daarin drie hoofdtypen onderscheiden. Bij het eerste type vormt de vooras een dergelijk onderdeel als de achterbrug bij de normale constructie. Ze bevat dus dezelfde organen als deze, n.l. kroonwiel en pignon met differentieel. Ze wijkt echter in zooverre van de normale achterbrug af, dat de voorwielen de voor de besturing noodzakelijke bewegingsvrijheid bezitten. Bij het tweede type is het differentieel vast aan het raam opgehangen en wordt de drijfkracht door een paar korte cardan-assen op de voorwielen overgebracht, terwijl de voorwielen onderling verbonden zijn door een as, die in hoofdzaak met een normale vooras overeenkomt. Bij deze constructie is het ongeveerde gewicht reeds aanmerkelijk minder. Bij het derde type tenslotte vervalt de vooras en zijn de voorwielen direct aan de veeren opgehangen. In dit geval is het ongeveerde gewicht al zeer gering geworden.

Bethlehem staat nog op dezelfde plaats, dicht bij de stad die in een kerk werd omgebouwd, welke 1500 jaren weer en wind heeft doormaakt. Evenals in vroeger dagen, treedt men binnen door „het oog van de naald“, naar de tombe van Rachel, waar men onwillekeurig wordt herinnerd aan het lange en trouwe wachten van Jacob. Verder ziet men er de plaatsen, waar de „schaapherders hun kudden 's avond heen dreeven“. Er zijn voldoende herinneringen aan de vrome middeleeuwsche pelgrims die een pelgrimstocht ondernamen naar het land van Christus en zijn volgelingen om

David en Goliath op de Int. Luchtvaarttentoonstelling te Berlijn: een Dornier-Delphin met, daarvoor, de kleinste tweedekker der expositie, die slechts ruim 3000 gulden kost.

DAVID EN GOLIATH.

David en Goliath op de Int. Luchtvaarttentoonstelling te Berlijn: een Dornier-Delphin met, daarvoor, de kleinste tweedekker der expositie, die slechts ruim 3000 gulden kost.

VAN CAIRO NAAR DAMASCUS.

Door het bijbelsche land. In Jeruzalem en Jericho.

Elke tocht, ondernomen in het gebied van General Motors in het nabije oosten, welks hoofdkantoor in Alexandrië, de voornaamste zeehaven van Egypte gevestigd is, schijnt een aaneenschakeling van avonturen te zijn.

Bij het bezoeken van dealers die in afgelegen streken wonen, heeft men niet alleen gelegenheid om de toekomstige verkoopsmogelijkheden te bespreken, doch kan men herhaaldelijk een blik in het grijze verleden slaan. In de verst verwijderde streken vergete men vooral niet, dat het huisgezin en de vrienden van den dealer evenveel belangstelling verdienen als het omringende landschap. Hoezeer een jong verkooper ook van verlangen branden moge om hem over Chevrolets te spreken, of over de eigenschappen van een nieuwen truck, brengen de zeden en gewoonten van het land met zich mede, dat men geduld moet oefenen. Koofte was er toch al lang voor Chevrolets oit bestonden? En sigaretten zijn toch eeuwen ouder dan een Cadillac? De muren van conventie zijn inderdaad hooger dan die van Jericho en geen bazingsgeschied zal ze voor nu tijd doen insinoren. Zelfs in de groote steden moet men rekening houden met de zeden van 't land, terwijl in de dorpen waar voor eenige jaren een automobilist nog nooit was doorgedrongen, een bezoek nog bijna steeds als een heele gebeurtenis wordt beschouwd, die meestal niet onopgemerkt blijft.

De komst van een nieuw merk auto of van een nieuw model in een van deze afgelegen plaatsen houdt; bij het demonstreeën ervan, ongeveer het midden tusschen een staatsproceessie in een Oostersche land en de komst van een circus bij ons Westelingen. Hier zijn de afmetingen van de hoofdstaat begrensde, tenminste wat de breedte betreft en zoo nu een dan valt het moeilijk om zich een doortocht te banen, tenzij de inwoners medewerken en binnenshuis of op den drempel blijven. En behalve de ongeriefelijkheid van slechts langzaam voort te kunnen, heeft men nog te kampen met de hitte, met vliegen, vlooiën, ongewoon eten, veracht uitziend drinkwater, onderwerpsche hotels, de afwezigheid van badgelegenheden — vrijwel de helft van dat, hetwelk het Westersche leven aantrekkelijk maakt, ontbreekt hier in de „Near East“. Doch het heeft ook zijn voordeelen, indien men slechts de kunst verstaat om ze, na gedane arbeid, op te sporen.

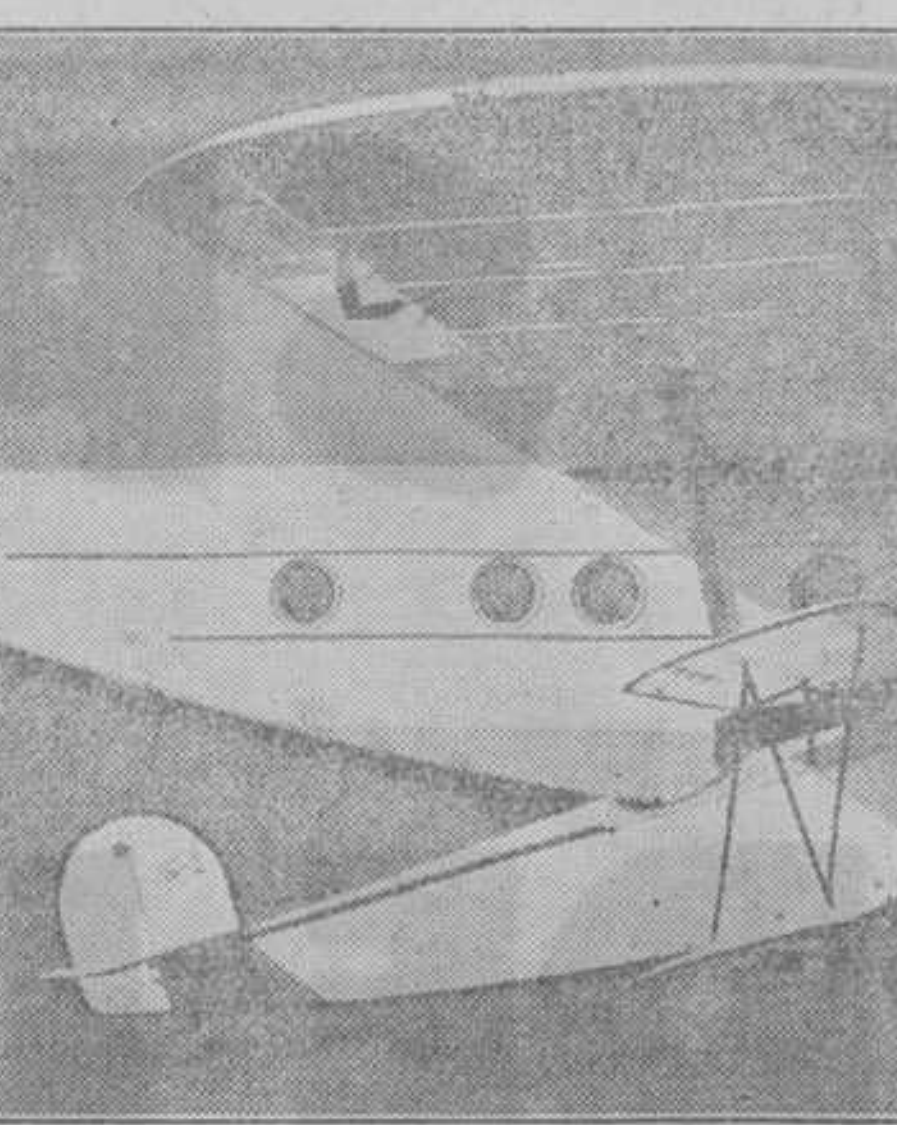
De hieronder vermelde handelsreis is die van twee vertegenwoordigers van General Motors en werd ondernomen in het gebied van hun dealers in Palestina en ver verwijderd Syrië.

De getrouwe Buick die voor den tocht was uitgekozen zou menigmaal hebben kunnen lachen — als een auto lachen kon — over zijn ervaringen op de Proefbaan in zijn jongensjaren want hier heeft men „badkuipproeven“, rechte stukken, grintkuiten en andere beproevingen op ruime schaal. Er zijn hellingen, bergwegen, rivieren die men slechts met groote moeite kan oversteken, dozijnen gevaarlijke bochten die U doen rillen en tusschen U en de dichtstbijzijnde garage ligt de woestijn.

Onze reizigers legden de Nijl Delta met den trein af, het Suez kanaal werd met een pont overgestoken en daarna werd opnieuw de trein genomen tot aan Ludd (Lydda), waar de auto gelost werd. Van hieraf werd de rest van den tocht per automobilie afgelegd. Van Ludd naar Jeruzalem stijgt de weg voortdurend, door een strook vol van natuurdoelen om bij de laatste genoemde plaats een hoogte van 700 M. te bereiken. Het berglandschap wekt herinneringen aan iemands schooljaren op. Zij reden door kleine, op heuvels gelegen dorpen welke bijna tweeduizend jaar geleden door Jezus en zijn discipelen bezocht werden en kwamen tot de ontdekking, dat ook al is de bouwkunst sedert veranderd — de heuvels, de dalen, de meren en rivieren, de sterven en de plaatsnamen nog onveranderd zijn en dat het water in de bron van Jacob nog even goed te drinken is. Zij zonden kleine herdersknapen (Davids in miniatur) die de kudden geiten en schape hoedden op dezelfde groene weiden, terwijl kameelen en ezels nog in even grooten getale naar Bethlehem voortschreden.

Bethlehem staat nog op dezelfde plaats, dicht bij de stad die in een kerk werd omgebouwd, welke 1500 jaren weer en wind heeft doormaakt. Evenals in vroeger dagen, treedt men binnen door „het oog van de naald“, naar de tombe van Rachel, waar men onwillekeurig wordt herinnerd aan het lange en trouwe wachten van Jacob. Verder ziet men er de plaatsen, waar de „schaapherders hun kudden 's avond heen dreeven“. Er zijn voldoende herinneringen aan de vrome middeleeuwsche pelgrims die een pelgrimstocht ondernamen naar het land van Christus en zijn volgelingen om

DAVID EN GOLIATH.

David en Goliath op de Int. Luchtvaarttentoonstelling te Berlijn: een Dornier-Delphin met, daarvoor, de kleinste tweedekker der expositie, die slechts ruim 3000 gulden kost.

VAN CAIRO NAAR DAMASCUS.

Door het bijbelsche land. In Jeruzalem en Jericho.

Elke tocht, ondernomen in het gebied van General Motors in het nabije oosten, welks hoofdkantoor in Alexandrië, de voornaamste zeehaven van Egypte gevestigd is, schijnt een aaneenschakeling van avonturen te zijn.

Bij het bezoeken van dealers die in afgelegen streken wonen, heeft men niet alleen gelegenheid om de toekomstige verkoopsmogelijkheden te bespreken, doch kan men herhaaldelijk een blik in het grijze verleden slaan. In de verst verwijderde streken vergete men vooral niet, dat het huisgezin en de vrienden van den dealer evenveel belangstelling verdienen als het omringende landschap. Hoezeer een jong verkooper ook van verlangen branden moge om hem over Chevrolets te spreken, of over de eigenschappen van een nieuwen truck, brengen de zeden en gewoonten van het land met zich mede, dat men geduld moet oefenen. Koofte was er toch al lang voor Chevrolets oit bestonden? En sigaretten zijn toch eeuwen ouder dan een Cadillac? De muren van conventie zijn inderdaad hooger dan die van Jericho en geen bazingsgeschied zal ze voor nu tijd doen insinoren. Zelfs in de groote steden moet men rekening houden met de zeden van 't land, terwijl in de dorpen waar voor eenige jaren een automobilist nog nooit was doorgedrongen, een bezoek nog bijna steeds als een heele gebeurtenis wordt beschouwd, die meestal niet onopgemerkt blijft.

De komst van een nieuw merk auto of van een nieuw model in een van deze afgelegen plaatsen houdt; bij het demonstreeën ervan, ongeveer het midden tusschen een staatsproceessie in een Oostersche land en de komst van een circus bij ons Westelingen. Hier zijn de afmetingen van de hoofdstaat begrensde, tenminste wat de breedte betreft en zoo nu een dan valt het moeilijk om zich een doortocht te banen, tenzij de inwoners medewerken en binnenshuis of op den drempel blijven. En behalve de ongeriefelijkheid van slechts langzaam voort te kunnen, heeft men nog te kampen met de hitte, met vliegen, vlooiën, ongewoon eten, veracht uitziend drinkwater, onderwerpsche hotels, de afwezigheid van badgelegenheden — vrijwel de helft van dat, hetwelk het Westersche leven aantrekkelijk maakt, ontbreekt hier in de „Near East“. Doch het heeft ook zijn voordeelen, indien men slechts de kunst verstaat om ze, na gedane arbeid, op te sporen.

De hieronder vermelde handelsreis is die van twee vertegenwoordigers van General Motors en werd ondernomen in het gebied van hun dealers in Palestina en ver verwijderd Syrië.

De getrouwe Buick die voor den tocht was uitgekozen zou menigmaal hebben kunnen lachen — als een auto lachen kon — over zijn ervaringen op de Proefbaan in zijn jongensjaren want hier heeft men „badkuipproeven“, rechte stukken, grintkuiten en andere beproevingen op ruime schaal. Er zijn hellingen, bergwegen, rivieren die men slechts met groote moeite kan oversteken, dozijnen gevaarlijke bochten die U doen rillen en tusschen U en de dichtstbijzijnde garage ligt de woestijn.

Onze reizigers legden de Nijl Delta met den trein af, het Suez kanaal werd met een pont overgestoken en daarna werd opnieuw de trein genomen tot aan Ludd (Lydda), waar de auto gelost werd. Van hieraf werd de rest van den tocht per automobilie afgelegd. Van Ludd naar Jeruzalem stijgt de weg voortdurend, door een strook vol van natuurdoelen om bij de laatste genoemde plaats een hoogte van 700 M. te bereiken. Het berglandschap wekt herinneringen aan iemands schooljaren op. Zij reden door kleine, op heuvels gelegen dorpen welke bijna tweeduizend jaar geleden door Jezus en zijn discipelen bezocht werden en kwamen tot de ontdekking, dat ook al is de bouwkunst sedert veranderd — de heuvels, de dalen, de meren en rivieren, de sterven en de plaatsnamen nog onveranderd zijn en dat het water in de bron van Jacob nog even goed te drinken is. Zij zonden kleine herdersknapen (Davids in miniatur) die de kudden geiten en schape hoedden op dezelfde groene weiden, terwijl kameelen en ezels nog in even grooten getale naar Bethlehem voortschreden.

Bethlehem staat nog op dezelfde plaats, dicht bij de stad die in een kerk werd omgebouwd, welke 1500 jaren weer en wind heeft doormaakt. Evenals in vroeger dagen, treedt men binnen door „het oog van de naald“, naar de tombe van Rachel, waar men onwillekeurig wordt herinnerd aan het lange en trouwe wachten van Jacob. Verder ziet men er de plaatsen, waar de „schaapherders hun kudden 's avond heen dreeven“. Er zijn voldoende herinneringen aan de vrome middeleeuwsche pelgrims die een pelgrimstocht ondernamen naar het land van Christus en zijn volgelingen om

David en Goliath op de Int. Luchtvaarttentoonstelling te Berlijn: een Dornier-Delphin met, daarvoor, de kleinste tweedekker der expositie, die slechts ruim 3000 gulden kost.

David en Goliath op de Int. Luchtvaarttentoonstelling te Berlijn: een Dornier-Delphin met, daarvoor, de kleinste tweedekker der expositie, die slechts ruim 3000 gulden kost.

DAVID EN GOLIATH.

David en Goliath op de Int. Luchtvaarttentoonstelling te Berlijn: een Dornier-Delphin met, daarvoor, de kleinste tweedekker der expositie, die slechts ruim 3000 gulden kost.

DAVID EN GOLIATH.

Door het bijbelsche land. In Jeruzalem en Jericho.

Elke tocht, ondernomen in het gebied van General Motors in het nabije oosten, welks hoofdkantoor in Alexandrië, de voornaamste zeehaven van Egypte gevestigd is, schijnt een aaneenschakeling van avonturen te zijn.

Bij het bezoeken van dealers die in afgelegen streken wonen, heeft men niet alleen gelegenheid om de toekomstige verkoopsmogelijkheden te bespreken, doch kan men herhaaldelijk een blik in het grijze verleden slaan. In de verst verwijderde streken vergete men vooral niet, dat het huisgezin en de vrienden van den dealer evenveel belangstelling verdienen als het omringende landschap. Hoezeer een jong verkooper ook van verlangen branden moge om hem over Chevrolets te spreken, of over de eigenschappen van een nieuwen truck, brengen de zeden en gewoonten van het land met zich mede, dat men geduld moet oefenen. Koofte was er toch al lang voor Chevrolets oit bestonden? En sigaretten zijn toch eeuwen ouder dan een Cadillac? De muren van conventie zijn inderdaad hooger dan die van Jericho en geen bazingsgeschied zal ze voor nu tijd doen insinoren. Zelfs in de groote steden moet men rekening houden met de zeden van 't land, terwijl in de dorpen waar voor eenige jaren een automobilist nog nooit was doorgedrongen, een bezoek nog bijna steeds als een heele gebeurtenis wordt beschouwd, die meestal niet onopgemerkt blijft.

De komst van een nieuw merk auto of van een nieuw model in een van deze afgelegen plaatsen houdt; bij het demonstreeën ervan, ongeveer het midden tusschen een staatsproceessie in een Oostersche land en de komst van een circus bij ons Westelingen. Hier zijn de afmetingen van de hoofdstaat begrensde, tenminste wat de breedte betreft en zoo nu een dan valt het moeilijk om zich een doortocht te banen, tenzij de inwoners medewerken en binnenshuis of op den drempel blijven. En behalve de ongeriefelijkheid van slechts langzaam voort te kunnen, heeft men nog te kampen met de hitte, met vliegen, vlooiën, ongewoon eten, veracht uitziend drinkwater, onderwerpsche hotels, de afwezigheid van badgelegenheden — vrijwel de helft van dat, het

Voor het a. s.

SINT-NICOLAASFEEST

ontvingen wij thans reeds:

SCHOOL-

en

Feest-commissies
genieten korting

Doet thans reeds
Uw inkoop

Onze ENORME SORTEEERING
SPEELGOED

in de nieuwste genres

De grootste keuze cadeaux
voor MEISJES en JONGENS
van ALLE LEEFTIJDEN

WARENHUIS **H. SPIEGEL** Semarang
Djocja, Tegal

van ouds het best gesorteerde adres
van MIDDEN-JAVA

4880 A

OUD WORDT NIEUW

Indien U oude, schijnbaar onbruikbare rackets heeft,

bedenk dan,

dat wij in staat zijn, deze door een bewerking helemaal nieuw te maken, DEEN BROTHERS, onze naam waarborgt U niet alleen keurig, doch ook solid werk.

Voor opnieuw besnaren van Tennisrackets: met zwarte snaren eerste kwaliteit f 7.50 en f 10.50 met English of Rainbow Snaren f 12.50 Met een garantie van 4 tot 6 maanden.

Uit voorraad leverbaar:

A. G. Spaldings Tennis Balls best quality per dozijn f 17.—

„Tournament“ A. G. Spaldings Tennisrackets met 6 maanden garantie f 45.—

„Surry Oval“ A. G. Spaldings Tennisrackets met 6 maanden garantie f 42.—

„Champion“ Tennisrackets met 4 maanden garantie f 12.—

„DEEN BROTHERS“ Het London Sporthuis. Beleeft aanbevelend,

2419 24 Gemblong Soerabaja, Telef. 21682.

Wacht U voor namaak!

Geneeskrachtige Bedaks ter verkrijging

SCHOONE GELAATSKLEUR
Olympische Bedak, ter verwijdering van zwarte gelaatsvlekken.

KRATON bedak ter verwijdering van donker gelaatsvlekken.

CARMEN bedak ter verwijdering van gewoon gelaatsvlekken, sproeten

NARCIS bedak ter verwijdering van gelaatsvet

NINON bedak ter verwijdering van Zwart gelaatspuistjes veroorzaakt door vetwormen

MARGUERITTE bedak ter verwijdering van gelaatspuistjes (kockies)

CLEOPATRA bedak ter verkrijging een schoone gelaatskleur

THAIS bedak tegen het hinderlijk glimmen op 't gelaat.

KRUIDEN-thee, om slanke vormen te verkrijgen (geen laxans).

Resultaten binnen de maand

Mevrouw F. PLANTEMA, Parimono te Djombang.

5424

VERANDERINGEN

VAN

ABONNEMENTS-

ADVERTENTIES

gellieve men steeds
één dag van te
voren in te zenden

Die voor Zaterdag
bestemd, twee dagen
te voren.

De administratie
van
DE LOCOMOTIEF

No cigarette satisfies the taste

like a **Camel**

Rookt :

Camel-sigaretten

Thans overal verkrijgbaar à f 0.35 per pakje

1280

TEXACO

CRATER COMPOUND

Wist U dat er voor de tandraden der Masseuite pompen en voor de wormwiel-overbrenging der Riet-carriers geen beter smeermiddel bestaat dan

TEXACO CRATER COMPOUND.

No. 1

Het wordt o. m. door de Machine-fabrikanten „Werkspoor“ daarvoor aanbevolen.

TEXACO CRATER COMPOUND wordt ook voor andere doeleinden gebruikt, o. a. voor

Molenrollen, in plaats van

Goudron Oil, Kamradersmering,

Invetten en lenighouden van

stalen trossen en kabels.

Prijs per proefblik f 11.75.

Nu is ook verkrijgbaar tegen den zelfden prijs

Crater Compound No. 2, 2 maal zoo dik,

Crater Compound No. 5, 5 maal zoo dik.

Maatschappij t. v. d. z. RUHAAK & Co.

SOERABAJA - TEGAL - DJOCJA - BATAVIA

TEXACO

CRATER COMPOUND

2564

Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel

Buitengewoon boeiende roman
uit het Russische leven

DOOR

PETER KRASNOW

De schrijver van dezen roman, eens een schitterend officier der Gardecavalerie, was gedurende den wereldoorlog commandant van een regiment, een heeft bijna alles persoonlijk doorleefd, wat in dit werk staat beschreven. Hij heeft de ineenstorting van het Russische leger en den ondergang van het Keizerrijk meegemaakt. De roman „Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel“ geeft een juist en waar beeld van de Russische beau-monde tot den oorlog, gedurende en ook na den oorlog, gedurende den tijd der revolutie en den daarop gevolgden burgeroorlog. De lezer zal daaruit dan ook leeren kennen de oorzaken, welke aanleiding werden tot den ondergang van het groote Russische Keizerrijk. Met bloed en tranen is dit boek geschreven; ontzetting spreekt al uit zijne eerste bladzijden, waar het zorgeloze leven der gardeofficieren staat beschreven. De beschrijving van het leven van het Keizerlijk gezin, van de balpartijen en parades uit de eerste dagen van 's Keizers regering af tot hun tragisch uiteinde in Jekaterinenburg door moordenaarschanden toe, is gebaseerd op schrijvers persoonlijke indrukken en ondervinding.

De onpeilbare diepte der fouten van het Russische volk — van Raspoetjen af tot Lenin toe — komt in dezen roman tot uiting; de lezer zal er ook de reine ziel van den Russischen soldaat in ontdekken, terwijl de hoofdpersoon SABLJEN voor de oogen van den lezer tot een groot held en martelaar wordt verheven, door den heldenmoed waarmee hij zich in den dood begeeft.

Deze beroemde Wereldroman, compleet in 3 gebonden deelen (1794 bladz.) bieden wij aan voor den prijs van

F. 14,—

betaalbaar in maandelijksche termijnen van F. 2,50

Toezending van het complete werk - 3 gebonden deelen - geschiedt onmiddellijk na ontvangst van onderstaand bestelbiljet door:

W. Gorter Jr.
Boekhandelaar Bandoeng

BESTELBILJET

Ondergeteekende wensch te ontvangen van

W. GORTER Jr., Boekhandelaar te Bandoeng — Rijnwstraat 171
1 ex. „Van den Dubbelen Adelaar naar het Roode Vaandel“, compleet in 3 gebonden deelen, voor den prijs van F. 14,—, betaalbaar in maandel. termijnen van F. 2,50

Naam _____

Woonplaats _____

Beroep _____

ADVERTENTIËN

STEEDS IN VOORRAAD:

"B. T. W." (Built to Win)
"TOP-FLITE" (Wright & Ditson)
"NEW WINNER" (Bancroft)

RACKETS

Besnaren van Tennisrackets.

Onze besnaring-afdeeling staat onder vak- kundige leiding, wij repareren en overbe- spannen rackets opnieuw in kortst mogelijke tijd tegen billijke prijzen, volgens de mo- derne methode.

SOH KIEN SING & Co.,

Gang Waroeng 99. SEMARANG, tel. 745.

2509

Levensverzekering Maatschappij

„Arnhem”

WELTEVREDEN, MEDAN
Inspecteur te Semarang:
H. A. CHERIEX
Genielaan 12,
Telef. 765.

4570

Steeds verkrijgbaar:

de bekende heerlijke sigaretten van den sigarettenhandel
O E Y B I A N S A N, Wonosobo (Kedoe)

Kedoe Sigaretten.

Cylinder model wit ambré papier ... f 4.—

Klein cylinder model f 3.60

Puntmodel f 3.60

Harroem Kedoe sigaretten.

Cylindermodel wit ambré papier ... f 7.—

Puntmodel f 6.50

van Nelle shag sigaretten.

Cylindermodel wit ambré papier ... f 10.—

Puntmodel f 9.50

Per 1000 stuks, franco Wonosobo. Bij af-
name vanaf 3000 stuks ineen 10% korting
en vanaf 12000 stuks geschiedt de verzending
franco, voor buiten Java-Madoera (Ned.-Indië)
met vermeerdering van f 0.40 op elke 1000
stuks.

Bij bestellingen wordt beleefd verzocht,
namen en woonplaats duidelijk op te geven.

1359

TEHUIS

ROEMER VISSCHER VEREENIGING

AFDEELING SEMARANG,

— PAVILJOEN —

naast MEUBELHUIS SOESMAN, BODJONG

Steeds voorradig kinderleken en andere

artikelen, ruime keuze, billijke prijzen. Elken

dag te bezichtigen van 9 tot 12 en 5 tot 8. Op

bestelling worden vervaardigd: huishoudgoed

kinderleken, handwerken enz.

Het bestuur houdt zitting elken Vrijdag, van

9 tot 12 in het TEHUIS op Bodjong. Voor be-

stellingen kan men zich wenden tot Mevrouw

Bijleveld, Gergadji en Mevrouw W. Bartelds

Merbaboweg 7.

136

HOTEL DIBBETS

BUITENZORG — PHONE 61

1e RANGS HOTEL.

Schitterend gelegen tegenover het Paleis

van den Gouverneur-Generaal. 2989

Spoedig genezen

kan men met onze beproefde
middelen (kruiden-thee) tegen:

Galsteen per bus v. l mnd. f 5.—

Gonorrhoe per bus v. l mnd. f 7.50

Rheumatiek p. b. v. l mnd. f 7.50

Suikerziekte p. b. v. l mnd. f 15.—

Malaria p. b. v. l mnd. f 7.50

Zenuwzwaakte p. b. v. l mnd. f 5.—

Bloedzuiveringskr. (teg. puisten)

v. l mnd. f 7.50

Dysenterie in p. a f 1.75 en f 3.50

Mijnworm in pakjes a f 1.75

Spruw, Diarree, Maagcatarre

en slechte spijsvert. p. p. f 0.90

Aambeien in p. f 0.75 en olie

in fl. f 1.25

Niereiwit p. 10 p. (10 dg.) f 3.50

Niersteen (ook gruis) p. 10 p. f 3.50

Aderverkalking

p. 10 p. (10 dg.) f 3.50

Witte Vloed p. p. v. l dg. f 0.75

Onger. en pijnl. Menstruatie f 0.75

Goede Stoelgang p. p. f 0.75

Exeemolie p. fl. f 2.50

Enz. Voll. prijslijst gratis.

IND. KRUIDENHANDEL

Mevrouw A. FRANZ.

Oude Tamarindelaan 53,
Weltevreden.

Ook verkrijgbaar:
Volksbelang, Volksapotheek en Apoth.
Gedeh. Weltevreden.

EEN ADVERTENTIE

in de

Overzee-editie

van

De Locomotief

breidt Uwe relaties uit

In de bultengewesten van

den Indischen Archipel.

Bij contract van minstens drie maanden
belangrijke reductie.

Proefnummers op aanvraag verkrijgbaar

BLOEMENMAGAZIJNEN

CORONA

Zendt reeds in Singapore bloemen naar het schip

— Wij zorgen ervoor —

Schitterende uitvoering gegarandeerd

Gratis bezorging te Tandjong-Priok of Singapore

CHIQUE BLOEMWERKEN-ORCHIDEËN

WELTEVREDEN
(Rijswijkstraat)

SINGAPORE
(Orcharoad)

NIJMEGEN
(Holland)

67

Slazengers

"HARD COURT"
TENNISBALLEN
(MET OF ZONDER NAAD)

DE SLAZENGER „HARD COURT”
TENNISBALLEN worden thans in twee
verschillende soorten vervaardigd t.w. met
naad en naadloos.

Beide soorten beantwoorden volkomen
aan de officieele eischen wat betreft gewicht
grootte, vorm, en veerkracht.

Prijzen:

Met Naad }
of } f 15.50 per dozijn
Naadloos }

(Inclusief verpakking in luchtdichte blikken)

1125

een OPSOMMING VAN FEITEN

Willys-Overland is een van de drie
grootste automobielfabrikanten in
de wereld

Op 2 Juli van dit jaar bouwde Willys-
Overland zijn twee-miljoenste auto.

Willys-Overland was de vierde fabrikant,
die het cijfer twee-miljoen overschreed.

Willys-Overland is de derde fabrikant, die
meer dan 40.000 wagens in een maand
gemaakt heeft.

Willys-Overland verkocht meer automo-
bielen in de eerste zes maanden van 1928
dan gedurende het geheele jaar 1927.

Willys-Overland verkoopen overtreffen nog
steeds alle vorige records, waardoor dit
jaar tot het beste jaar behoort, sedert
het 20-jarig bestaan van Willys-Overland.

Het loont de moeite, deze auto's nauw-
keurig te onderzoeken, welke met zoo'n
enthousiasme over de geheele wereld ont-
vangen worden.

Whippet 4 cyl. de meest gewilde dienst- en touring-wagen f 2175.—

AUTOHANDEL BARENDSE
SEMARANG

2438